

ЗАКОН ЗА ЖЕЛЕЗОПЪТНИЯ ТРАНСПОРТ

В сила от 01.01.2002 г.

Обн. ДВ. бр.97 от 28 Ноември 2000г., изм. ДВ. бр.47 от 10 Май 2002г., изм. ДВ. бр.96 от 11 Октомври 2002г., изм. ДВ. бр.70 от 10 Август 2004г., изм. ДВ. бр.115 от 30 Декември 2004г., изм. ДВ. бр.77 от 27 Септември 2005г., изм. ДВ. бр.88 от 4 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.36 от 2 Май 2006г., изм. ДВ. бр.37 от 5 Май 2006г., изм. ДВ. бр.62 от 1 Август 2006г., изм. ДВ. бр.92 от 14 Ноември 2006г., изм. ДВ. бр.108 от 29 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.22 от 24 Март 2009г., изм. ДВ. бр.35 от 12 Май 2009г., изм. ДВ. бр.74 от 15 Септември 2009г., изм. ДВ. бр.81 от 13 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр.87 от 5 Ноември 2010г., изм. ДВ. бр.47 от 21 Юни 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.15 от 15 Февруари 2013г., изм. ДВ. бр.68 от 2 Август 2013г., изм. ДВ. бр.17 от 6 Март 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.47 от 26 Юни 2015г., изм. и доп. ДВ. бр. 19 от 11 Март 2016г., изм. ДВ. бр.58 от 26 Юли 2016г., изм. ДВ. бр.96 от 1 Декември 2017г., доп. ДВ. бр.103 от 28 Декември 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.17 от 23 Февруари 2018г., изм. ДВ. бр.77 от 18 Септември 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.20 от 8 Март 2019г., изм. ДВ. бр.62 от 6 Август 2019г., доп. ДВ. бр.79 от 8 Септември 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.11 от 9 Февруари 2021г.

Глава първа. ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 1. (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Този закон определя условията и реда за изграждане, поддържане, развитие и експлоатация на железопътната инфраструктура, изискванията за безопасност и оперативна съвместимост, както и взаимоотношенията между превозвачи и клиенти при предоставяне на железопътни превозни услуги.

Чл. 2. Не са предмет на този закон дейностите на:

1. метрополитена;

2. градския трамваен транспорт;

3. вътрешния железопътен транспорт на Министерството на вътрешните работи, Министерството на отбраната и други ведомства, дружества или предприятия, с изключение на дейностите, свързани с изискванията по техническата експлоатация и безопасността на движението.

Чл. 3. (1) (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2017 г., в сила от 02.01.2018 г.) Обектите на железопътната инфраструктура и земята, върху която са изградени или която е предназначена за изграждането им, са публична държавна собственост, а ползването им се осъществява от Националната компания "Железопътна инфраструктура" (НК "ЖИ") или

Източник: Правно-информационни системи "Сиела" 04.12.2022 г.

от търговци, на които е възложена концесия, при условията и по реда на [Закона за концесиите](#).

(2) Нови обекти на железопътната инфраструктура могат да се изграждат само върху земи - публична държавна собственост.

(3) Железопътната инфраструктура се стопанисва и управлява съобразно предназначението ѝ за нуждите, за които е предоставена.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2006 г., в сила от 01.07.2006 г.) Обектите на железопътната инфраструктура със стопанско предназначение, които не са пряко свързани със системите за управление и сигурност на движението, могат да се отдават под наем по реда на [Закона за държавната собственост](#), при условие че не се нарушава безопасността на движението.

Чл. 4. (1) Железопътната инфраструктура има от двете си страни ограничителна строителна линия, която се разполага на 60 м от оста на крайния железопътен коловоз или на 100 м от нея - за магистрални железопътни линии, построени за скорост, по-висока от 160 км в час. В чертите на населените места ограничителната строителна линия се определя с градоустройствените и застроителните планове.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) Зоната за отчуждение на железопътната инфраструктура е площта, необходима за разполагане на земното платно, елементите на железопътната инфраструктура и въздушното пространство над нея, определени в проект. Минималната зона на отчуждение е 6 м от крайната релса, мерена хоризонтално и перпендикулярно на оста на железопътния път.

(3) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) Управителят на железопътната инфраструктура изготвя, поддържа и съхранява регистър за обектите на железопътната инфраструктура, предоставена му за управление.

(4) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията определя с наредба дейностите, които могат да се извършват в площта, определена от ограничителната строителна линия, и в зоната за отчуждение, както и обектите, които могат да се изграждат и реконструират.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., предишна ал. 3 - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) Стандартното междурелсие на железните пътища в Република България е 1435 мм. По изключение и при доказана необходимост министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията може да съгласува и други междурелсия.

Чл. 5. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията провежда държавната политика в железопътния транспорт, като:

1. (изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) предлага за утвърждаване от

Министерския съвет десетгодишната програма по **чл. 27** за развитието на железопътния транспорт и на железопътната инфраструктура;

2. (нова - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) определя с наредба условията и съществените изисквания към железопътната инфраструктура и подвижния състав за постигане на оперативна съвместимост на националната железопътна система с железопътната система в рамките на Европейския съюз;

3. (предишна т. 2 - ДВ, бр. 47 от 2002 г.) осигурява изпълнението на поетите от държавата ангажменти, произтичащи от двустранните и многостранните международни споразумения в областта на железопътния транспорт и развитието на железопътната инфраструктура;

4. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) разрешава пресичането на железопътните линии от железопътната инфраструктура с пътищата от републиканската пътна мрежа, местните пътища, улиците, тръбопроводите, кабелните и въздушните високоволтови и нисковолтови линии и други, както и свързването на железопътните линии от железопътната инфраструктура;

5. (предишна т. 4 - ДВ, бр. 47 от 2002 г.) издава Правилника на **НК "ЖИ"**, назначава и освобождава генералния директор и управителния съвет;

6. (предишна т. 5 - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., отм. - ДВ, бр. 11 от 2021 г.)

7. (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) определя с наредба условията и реда за изработване и утвърждаване на редовния график за движение на влаковете по железопътната инфраструктура и правилата за оперативни промени в него съобразно конкретните условия;

8. (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) одобрява мерките за предотвратяване и преодоляване на последиците от бедствия и аварии, засегнали железопътната инфраструктура;

9. (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) определя дейностите, свързани с управлението на безопасността в железопътния транспорт.

Чл. 6. (В сила от 28.11.2000 г., изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.) Координацията и контролът на дейността в областта на железопътния транспорт се осъществяват от Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" - юридическо лице на бюджетна издръжка към министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията, със седалище София и с териториални звена.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) Изпълнителната агенция "Железопътна администрация" е регулаторен орган в железопътния транспорт.

(3) Изпълнителната агенция "Железопътна администрация" е национален орган по безопасността в железопътния транспорт.

(4) (Нова - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" е орган за контрол по прилагането на **Регламент (ЕО) № 1371/2007** на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно правата и задълженията на пътниците, използващи железопътен транспорт (ОВ, L 315/14 от 3 декември 2007 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕО) № 1371/2007".

(5) (Нова - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" е независима при изпълнение на своите функции и при вземане на решения, включително от управителите на инфраструктурата, органите, които налагат такси, разпределящите органи и заявителите. Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" е функционално независима от всеки компетентен орган, който участва при възлагането на договори за обществени услуги в областта на железопътния транспорт.

(6) (Нова - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" приема правила за осъществяването на обмен на информация и сътрудничество между Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" като регулаторен орган и като орган по безопасността, от една страна, и лицензиращия орган, от друга страна, с цел предотвратяване на неблагоприятно въздействие върху конкуренцията или безопасността на пазара на железопътни услуги. Правилата се съгласуват с лицензиращия орган.

(7) (Нова - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) С правилата по ал. 6 се урежда и процедурата за даване на препоръки от:

1. регулаторния орган и органа по безопасността на лицензиращия орган по въпроси, които могат да засегнат конкуренцията на пазара на железопътни услуги;
2. органа по безопасността и регулаторния орган на лицензиращия орган по въпроси, които могат да засегнат безопасността; в случай че препоръките не бъдат приети, съответният орган е длъжен да изложи мотивите си.

Чл. 7. (1) (Предишен текст на чл. 7 - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) Изпълнителната агенция "Железопътна администрация":

1. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г., доп. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) контролира достъпа до железопътната инфраструктура, до обслужващите съоръжения и до услугите, предоставяни в тях;

2. (изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) проверява изпълнението на изискванията за издаване на лицензии и разрешения по този закон;

2а. (нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) упражнява надзор за изпълнение на изискванията, при които са издадени лицензията или разрешението, по време на срока на тяхната валидност;

3. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., доп. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., доп. - ДВ, бр. 22 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) е администратор на такси за издаване на лицензии, сертификати, свидетелства, удостоверения и разрешения по този закон, както и на такси за издаване на документи за правоспособност и за признаване на правоспособност в размер, определен от Министерския съвет по предложение на министъра на транспорта, информационните

технологии и съобщенията;

4. издава документи за правоспособност на персонала в железопътния транспорт;

5. (нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) издава разрешения за въвеждане в експлоатация на подсистемите за контрол, управление и сигнализация по железопътните линии, на енергийните и инфраструктурните подсистеми, изграждащи националната железопътна система, при условия и по ред, определени с наредбата по **чл. 5, т. 2;**

6. (нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) издава, подновява, изменя и отнема разрешения за пускане на пазара на превозни средства и разрешения за типове превозни средства при условия и по ред, определени с наредбата по **чл. 5, т. 2;**

7. (нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) упражнява надзор за съответствието на съставните елементи на оперативна съвместимост със съществените изисквания, определени с наредбата по **чл. 5, т. 2;**

8. (нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) издава, подновява, изменя и отнема удостоверение за безопасност на управителя на железопътната инфраструктура или единен сертификат за безопасност на железопътни предприятия при условия и по ред, определени с наредбата по **чл. 29, ал. 3, т. 1;**

9. (нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) издава, подновява, изменя и отнема сертификат на лица, отговорни за поддържане на превозните средства, и сертификат на лице, което изпълнява функции по поддържането на превозни средства, при условия и по ред, определени с наредбата по **чл. 29, ал. 3, т. 1;**

10. (нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) издава, подновява, изменя и отнема свидетелства за управление на локомотив съгласно **Регламент (ЕС) № 36/2010** на Комисията от 3 декември 2009 г. относно образци на Общността за свидетелства за управление на локомотив, допълнителни удостоверения, заверени копия на допълнителните удостоверения и формуляри за заявления за свидетелства за управление на локомотив съобразно с Директива 2007/59/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ, L 13/1 от 19 януари 2010 г.);

11. (нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) извършва мониторинг на регулаторната рамка за безопасност, включително на системата от национални правила, и предприема необходимите мерки при неспазването ѝ или предлага промени в нея;

12. (нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) упражнява надзор на управителя на железопътната инфраструктура и на железопътните предприятия за спазване на задължението им да прилагат непрекъснато системата за управление на безопасността;

13. (нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) упражнява надзор на лицата, отговорни за поддържане на превозните средства, и на лицата, изпълняващи функции по поддържане, за спазване на задължението им да прилагат непрекъснато системата за управление на поддръжката;

14. (изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., предишна т. 5 - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) води регистри и набира статистически данни за дейностите в железопътния транспорт;

15. (В сила от 28.11.2000 г., изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г., предишна т. 6 - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в

сила от 08.03.2019 г.) разработва и предлага на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията проекти на нормативни актове в областта на железопътния транспорт;

16. (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., предишна т. 7 - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) осъществява контролни функции по този закон, включително по отношение въвеждането в експлоатация на структурни подсистеми на железопътната система;

17. (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г., предишна т. 8 - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) предлага на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията за одобряване мерки за предотвратяване и преодоляване на последиците от бедствия и аварии, засегнали железопътната инфраструктура;

18. (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., предишна т. 9 - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) съгласува проектите за пресичане на железопътните линии от железопътната инфраструктура с пътищата от републиканската пътна мрежа, местните пътища, улиците, тръбопроводите, кабелните и въздушните високоволтови и нисковолтови линии и други, както и проектите за свързване на железопътните линии от железопътната инфраструктура;

19. (нова - ДВ, бр. 19 от 2016 г., предишна т. 10, доп. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) осъществява мониторинг на условията за конкуренция на пазара на железопътни услуги, както и на дейностите на управителите на железопътна инфраструктура по **чл. 116, ал. 5**, и предоставя ежегодно на Европейската комисия необходимата информация за използването на мрежите и оценката на рамковите условия в железопътния сектор;

20. (нова - ДВ, бр. 19 от 2016 г., предишна т. 11 - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) контролира управителя на инфраструктурата и операторите на обслужващи съоръжения при определянето на таксите за използване съответно на железопътната инфраструктура и на обслужващите съоръжения, включително с цел предотвратяване на дискриминация спрямо заявителите и запазване равновесието на пазара на железопътни услуги;

21. (предишна т. 7 - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., предишна т. 10 - ДВ, бр. 19 от 2016 г., предишна т. 12 - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) изпълнява и други функции, възложени ѝ със закон или с акт на Министерския съвет.

(2) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Изпълнителната агенция "Железопътна администрация" води регистър на свидетелствата за управление на локомотив, в който се вписват данните, определени от изпълнителния директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация".

(3) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" води:

1. Национален регистър на превозните средства, който отговаря на общите спецификации за националните регистри на превозните средства, съгласно акт на Европейската комисия;

2. Регистър на разрешенията за въвеждане в експлоатация на стационарни подсистеми;

3. Регистър на разрешенията за пускане на пазара на превозни средства с област на употреба - железопътната инфраструктура на Република България.

(4) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Функциите по ал. 1 не могат да се прехвърлят на управител на железопътната инфраструктура, железопътно предприятие или на орган, възлагащ обществени поръчки в железопътния транспорт.

(5) (Нова - ДВ, бр. 22 от 2009 г., предишна ал. 3 - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) При изпълнение на функциите си по този закон Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" има право да изисква информация от управителя на инфраструктурата, от кандидатите, подали заявление за предоставяне на капацитет, и от други заинтересовани лица, която лицата предоставят в определения от Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" срок.

Чл. 8. (1) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г., отм. - ДВ, бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.)

(2) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., предишна ал. 1 - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) Финансирането на дейността на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" се осъществява от бюджета на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията чрез:

1. (изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., доп. - ДВ, бр. 22 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) таксите за издаване на лицензии, сертификати, свидетелства, удостоверения и разрешения по този закон, както и за издаване на документи за правоспособност и за признаване на правоспособност;

2. (изм. - ДВ, бр. 47 от 2002 г., отм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.)

3. средствата от глобите и имуществените санкции по този закон;

4. лихви по депозитите на собствени средства и по просрочени плащания.

5. (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) собствени приходи.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) Дейността, структурата, организацията на работа на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" се определят с устройствен правилник, приет от Министерския съвет по предложение на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Чл. 8а. (Нов - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) (1) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" се ръководи и представлява от изпълнителен директор, който се назначава от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията след съгласуване с министър-председателя.

(2) Изпълнителният директор назначава и освобождава служителите в Изпълнителна агенция "Железопътна администрация".

Чл. 8б. (Нов - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Изпълнителният директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" сключва споразумение за сътрудничество с Агенцията за железопътен транспорт на Европейския съюз в

съответствие с **чл. 76 от Регламент (ЕС) 2016/796** на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно Агенцията за железопътен транспорт на Европейския съюз и за отмяна на Регламент (ЕО) № 881/2004 (ОВ, L 138/1 от 26 май 2016 г.), наричан по-нататък "**Регламент (ЕС) 2016/796**", във връзка с издаването на разрешения и сертификати по този закон.

Глава втора. ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА

Раздел I. Управление на железопътната инфраструктура

Чл. 9. (1) Образува се Национална компания "Железопътна инфраструктура" със статут на държавно предприятие по **чл. 62, ал. 3 от Търговския закон**.

(2) Националната компания "Железопътна инфраструктура" е юридическо лице със седалище София.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Националната компания "Железопътна инфраструктура" е основен управител на железопътната инфраструктура.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., доп. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Националната компания "Железопътна инфраструктура" управлява предоставеното ѝ имущество - публична и частна държавна собственост. Имуществото - публична и частна държавна собственост, се предоставя от държавата за изпълнението на предмета ѝ на дейност с решение на Министерския съвет.

Чл. 10. (1) (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) Предметът на дейност на НК "ЖИ" е:

1. осигуряване използването на железопътна инфраструктура от лицензирани превозвачи при равнопоставени условия;

2. извършване на дейности по развитието, ремонта, поддържането и експлоатацията на железопътната инфраструктура;

3. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) определяне и събиране на инфраструктурните такси от лицензираните железопътни превозвачи в съответствие с методика, приета от Министерския съвет по предложение на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията;

4. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) разработване на графици за движение на влаковете, съгласувано със заявителите, а за пътническите превози - и с общините;

5. управление на влаковата работа в железопътната инфраструктура при спазване

на изискванията за безопасност, надеждност и сигурност;

6. (изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) приемане на заявките на заявителите за получаване на капацитет от железопътната инфраструктура за извършване на превоз при публично обявяване на капацитета на железопътната инфраструктура и предоставяне на достъп при условията, предвидени в този закон;

7. (изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) приемане и изпълнение на заявките на заявителите за получаване на капацитет от железопътната инфраструктура във връзка с изпълнение на възложените им задължения за извършване на обществени превозни услуги;

8. изготвяне, поддържане и съхраняване на регистър, съдържащ данни за земята и обектите на железопътната инфраструктура;

9. (нова - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт;

10. (нова - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) предоставяне на други услуги.

(2) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Дейностите по ал. 1, т. 3 - 7 са основни функции на Национална компания "Железопътна инфраструктура" и не могат да се прехвърлят.

(3) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Управителят на железопътната инфраструктура има организационна и управленска независимост по отношение на функциите по ал. 2.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., предишна ал. 2 - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Националната компания "Железопътна инфраструктура" не може да извършва по занятие железопътен превоз, освен за технологични нужди.

(5) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Националната компания "Железопътна инфраструктура" не може да участва в търговски дружества, които по занятие извършват железопътен превоз.

(6) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Национална компания "Железопътна инфраструктура" няма право да предоставя заеми на железопътни предприятия. Железопътни предприятия нямат право да предоставят заеми на Национална компания "Железопътна инфраструктура".

(7) (Нова - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) За изпълнение на дейностите по ал. 1, т. 2 на НК "ЖИ" се предоставя концесия по право за добив на строителни материали при условията и по реда на [Закона за подземните богатства](#).

Чл. 11. Органи на управление на НК "ЖИ" са:

1. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията;

2. управителният съвет;

3. генералният директор.

Чл. 12. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията провежда общата транспортна политика на държавата в областта на изграждането, поддържането, развитието и експлоатацията на железопътната инфраструктура и осъществява дадените му с този закон правомощия, свързани с дейността на НК "ЖИ".

Чл. 13. (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) Управителният съвет се състои от трима членове, които се назначават от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията за срок до 5 години.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията сключва договор за управление с всеки от членовете на управителния съвет.

(3) Членовете на управителния съвет не могат да извършват от свое или от чуждо име конкурентна дейност, да бъдат в договорни отношения с други предприятия, дружества и сдружения със сходен предмет на дейност.

(4) Не може да бъде член на управителния съвет лице, което е осъждано за престъпление от общ характер или е съпруг или роднина по права или по съребрена линия до четвърта степен и по сватовство до трета степен включително с друг член на органите на управление на НК "ЖИ".

(5) (Нова - ДВ, бр. 103 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.) Обстоятелствата по ал. 4, предложение първо се установяват служебно от администрацията на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Чл. 14. (1) Управителният съвет заседава най-малко веднъж на 2 месеца.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) Управителният съвет може да приема решения, ако присъстват най-малко половината от членовете му лично или представлявани от друг член на съвета. Никой присъстващ член не може да представлява повече от един отсъстващ. За представляването е необходимо изрично пълномощно за всеки конкретен случай.

(3) Решенията се приемат с явно гласуване и с обикновено мнозинство.

(4) (Нова - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) Управителният съвет може да взема решения и неприсъствено, ако всички членове са заявили писмено съгласието си за решението.

Чл. 15. Управителният съвет:

1. избира измежду членовете си председател и заместник-председател;
2. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) изработва и предлага на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията за утвърждаване правилник за устройството и дейността на компанията;

3. (доп. - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 22 от 2009 г.) по предложение на генералния директор след проведен конкурс назначава и освобождава заместник-генералните директори и главния ревизор по безопасността;

4. приема годишния счетоводен отчет;

5. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) предлага на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията да разрешава за всеки отделен случай участието на компанията в търговски и неперсонифицирани дружества и в международни организации;

6. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) предлага на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията да предприеме действия по реда на **чл. 6 от Закона за държавната собственост**;

7. упражнява правата по притежаваните от компанията дялове и акции от търговски дружества;

8. (изм. - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) взема решения за продажба или за ликвидация на дълготрайни материални активи, за учредяване на вещни права и за отдаване под наем на движими или недвижими вещи, взема решения по **чл. 46, ал. 2 от Закона за държавната собственост** за продажба на жилищата, управлявани от компанията, и за отдаването им под наем;

9. (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) приема проект на годишна програма за изграждане, поддържане, ремонт и експлоатация на железопътната инфраструктура и я предлага на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията за утвърждаване;

10. (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) приема бизнес план за дейността на компанията за следващата година;

11. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., предишна т. 9 - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) изпълнява други функции, възложени му от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията, свързани с управлението на железопътната инфраструктура, в съответствие с разпоредбите на действащото законодателство.

Чл. 16. Председателят на управителния съвет, а в негово отсъствие заместник-председателят, организира и ръководи заседанията на управителния съвет и контролира изпълнението на неговите решения.

Чл. 17. (1) Член на управителния съвет може да бъде освободен преди изтичане на срока на договора за управление при нарушаване разпоредбите на закона, при неизпълнение на икономическите показатели или на други условия, предвидени в този договор.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) Член на управителния

съвет се освобождава с акт на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

(3) Договорът за управление с член на управителния съвет се прекратява преди изтичане на срока на действието му:

1. когато лицето не отговаря на изискванията на **чл. 13, ал. 3 и 4**;
2. когато нарушава или не изпълнява условията, предвидени в закона или в договора за управление;
3. когато е подадена писмена молба за освобождаване;
4. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) по решение на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията с едномесечно предизвестие.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) В случаите по ал. 1-3 или при смърт на член на управителния съвет министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията назначава нов член за срок до края на първоначалния мандат и сключва с него договор.

Чл. 18. Членовете на управителния съвет са длъжни да пазят търговската тайна и търговския престиж на НК "ЖИ".

Чл. 19. (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията назначава генералния директор за срок до 5 години, който по право е член на управителния съвет.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията сключва с генералния директор договор за управление за срок до 5 години.

Чл. 20. (1) Генералният директор:

1. организира, ръководи и контролира цялостната дейност на НК "ЖИ";
2. сключва договори за извършване на предоставяните от и за компанията услуги;
3. назначава и уволнява работниците и служителите в НК "ЖИ";
4. представлява компанията пред съдилищата, пред държавните органи и пред трети лица в страната и в чужбина;
5. (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) изготвя проект на годишна програма за изграждане, поддържане, ремонт и експлоатация на железопътната инфраструктура;
6. (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) утвърждава графика за движение на влаковете, включително оперативните промени в него;
7. (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) одобрява вътрешните

правила и процедури на компанията за функциониране и управление на дейностите;

8. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., предишна т. 5, изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) се отчита за своята дейност пред управителния съвет и пред министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията;

9. (нова - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) осигурява на заявителите, а по тяхно искане - и на потенциалните заявители, достъп до проектите на документи по **чл. 15, т. 9 и 10**, преди да бъдат одобрени от управителния съвет, като в срок до 14 дни от осигуряването на достъпа могат да предоставят становище по отношение на условията за достъп и ползване, както и развитието на инфраструктурата.

(2) Генералният директор може да делегира някои от правомощията си по ал. 1, т. 2-4 на други длъжностни лица от компанията по решение на управителния съвет.

(3) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) За лицата по ал. 2 се прилагат съответно изискванията по **чл. 13, ал. 3 и 4**.

Чл. 21. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) Генералният директор се освобождава преди изтичането на срока на договора за управление от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията в случаите по **чл. 17, ал. 3**.

Чл. 22. (Доп. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) Национална компания "Железопътна инфраструктура" носи отговорност за имуществените и неимуществените вреди, причинени на превозвачите или на трети лица, в случаите, когато се установи, че причина за това е неизправността на обектите на железопътната инфраструктура.

Чл. 23. (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Национална компания "Железопътна инфраструктура" изготвя ежегодно референтен документ на железопътната мрежа след консултации със заинтересованите страни. Референтният документ съдържа параметрите за експлоатация на железопътната инфраструктура, параметрите на съоръженията по нея, включително защитните съоръжения, информация за условията за достъп до нея и обслужващите съоръжения, приложимите инфраструктурни такси и цени за услуги по ценова листа, принципите и критериите за разпределение на капацитета, ограниченията при ползването на инфраструктурата, сроковете и процедурите за подаване на заявките за получаване на капацитет и други.

(2) Когато за обект на железопътната инфраструктура е предоставена концесия, концесионерът предоставя необходимата информация по ал. 1 на НК "ЖИ".

(3) Национална компания "Железопътна инфраструктура" предоставя на превозвачите и на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" информация за състоянието на железопътната инфраструктура.

Чл. 24. (1) (Предишен текст на чл. 24 - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.)

Национална компания "Железопътна инфраструктура" може да сключва с управителите на инфраструктурата в други държави споразумения, уреждащи административни, технически и други въпроси, свързани с достъпа до инфраструктурата за извършване на транзитни превози, в съответствие с международните договори, по които Република България е страна.

(2) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Национална компания "Железопътна инфраструктура" си сътрудничи с основните управители на железопътна инфраструктура от другите държави - членки на Европейския съюз, като участва в мрежа на основните управители на железопътна инфраструктура. Дейността на мрежата се координира от Европейската комисия.

Раздел II.

Изграждане, поддържане, развитие и експлоатация на железопътната инфраструктура

Чл. 25. (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) Държавата участва във финансирането на дейностите по изграждането, поддържането, развитието и експлоатацията на железопътната инфраструктура, включително в създаването, съхраняването и поддържането на мощности и материални средства за осъществяване на отбранително-мобилизационни мероприятия на страната. Размерът на финансирането се определя в рамките на 5-годишен договор между държавата, представлявана от министъра на финансите и от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията, от една страна, и НК "ЖИ", от друга страна.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 36 от 2006 г., в сила от 01.07.2006 г.)

(3) (Нова - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Минималното съдържание на договора по ал. 1 се определя с наредбата по **чл. 29, ал. 3, т. 2.**

(4) (Нова - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Генералният директор на Национална компания "Железопътна инфраструктура" осигурява на заявителите, а по тяхно искане - и на потенциалните заявители, достъп до проекта на договор по ал. 1. Заявителите и потенциалните заявители в срок 14 дни от предоставянето на договора могат да предоставят становище по него. Договорът се публикува на [интернет страницата](#) на Национална компания "Железопътна инфраструктура" в срок до един месец след неговото сключване. Управителят на железопътната инфраструктура съобразява бизнес плана си с договора.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., предишна ал. 3 - ДВ, бр. 19 от 2016 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Когато управител на инфраструктурата е концесионер, за него се прилагат ограниченията по **чл. 10, ал. 4, 5 и 6**, които действат за НК "ЖИ".

Чл. 26. (1) (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) Финансирането на дейностите по поддържането и експлоатацията на железопътната инфраструктура се извършва от:

1. (изм. - ДВ, бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.) държавния бюджет;
2. (изм. - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) инфраструктурните такси по **чл. 35**;
3. (изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) приходите от търговската дейност на управителя на инфраструктурата;
4. (изм. - ДВ, бр. 47 от 2002 г., отм. - ДВ, бр. 115 от 2004 г., в сила от 01.01.2005 г.)
5. кредити;
6. (нова - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) средства по програми на Европейския съюз;
7. (нова - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) приходи от услуги по ценова листа.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) С набраните средства по ал. 1, т. 1, 3, 5 - 7 се осигуряват и разходите за:

1. (изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) проучване, проектиране, изграждане, развитие и експлоатация на железопътната инфраструктура;
2. погасяване на получени кредити, включително кредитите, получени от Националната компания "БДЖ" до влизането в сила на закона, в частта им за финансиране на инфраструктурата.

Чл. 27. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., доп. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 35 от 2009 г., в сила от 12.05.2009 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) Министерският съвет по предложение на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията приема 10-годишна програма за развитието на железопътния транспорт и на железопътната инфраструктура и нейната безопасна и надеждна експлоатация, включително при бедствия, терористични действия и военни конфликти.

Чл. 28. (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията утвърждава годишна програма за изграждането, поддържането, ремонта, развитието и експлоатацията на железопътната инфраструктура.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) В годишната програма по ал. 1 се предвиждат и условията за осигуряване на дейностите по проучване, проектиране, ръководене на системите за управление и сигурност на движението, за спазване на нормите за експлоатация на железопътната инфраструктура и за организиране на ремонта за възстановяване на отделни елементи от железопътната инфраструктура след стихийни бедствия и производствени аварии, както и за изпълнението на утвърдената програма.

(3) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) Годишната програма по ал. 1 е неразделна част от договора по **чл. 25, ал. 1** и се утвърждава след приемането на закона за държавния бюджет на Република България за съответната година.

Чл. 29. (1) (Нова - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Железопътните магистрали са национални

обекти. Железопътните магистрали са железопътни линии или части от тях, които съвпадат с направленията на европейските железопътни коридори, определени с международни договори и споразумения, по които Република България е страна.

(2) (Предишна ал. 1, изм. - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Категоризацията на останалите железопътни линии, включени в железопътната инфраструктура, закриването на отделни линии или участъци от линии се извършват при условия и по ред, определени от Министерския съвет.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г., предишна ал. 2 - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията определя с наредби:

1. дейностите по управление на безопасността в железопътния транспорт;
2. условията за използването и достъпа до инфраструктурата;
3. работното време на ръководния и изпълнителския персонал, зает с осигуряване на превозите на пътници и товари.

(4) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г., предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) С наредбата по ал. 3, т. 1 министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията:

1. осигурява хармонизирането с регулаторните структури по безопасността в Европейския съюз;
2. определя отговорностите между участниците в железопътната система по отношение на безопасността на превозите;
3. регламентира общите цели, правилата, критериите, методите, показателите, процедурите и оценките за безопасност;
4. регламентира функциите и правата във връзка с безопасността и разследването;
5. определя общите принципи за управление, регулиране и контрол върху безопасността в железопътния транспорт;
6. определя обхвата на дейностите в системите за управление на безопасността;
7. (доп. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) определя изискванията към кандидатите, условията и реда за издаване, подновяване, изменение или отнемане на удостоверение за безопасност на управители на железопътната инфраструктура и на единен сертификат за безопасност на железопътни предприятия с област на дейност в Република България;
- 7а. (нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) определя изискванията към кандидатите, условията и реда за издаване, подновяване, изменение или отнемане на сертификат на лице, отговорно за поддържане на превозни средства, и на сертификат на лице, което изпълнява функции по поддържането на превозни средства;
8. категоризира произшествията и инцидентите в железопътния транспорт;
9. определя реда за разследване на произшествията и инцидентите;
10. определя отговорностите и задълженията при разследването.

Чл. 30. (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 68

от 2013 г., в сила от 02.08.2013 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2015 г.) Проектирането и строителството на железопътни линии, железопътни гари и други обекти и съоръжения от железопътната инфраструктура, както и на железопътните прелези се извършват при условия и по ред, определени в наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството и министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2002 г.) В железопътните гари се извършват дейностите по приемане, изпращане, престой и преработка на влаковете, по осигуряването на превоза на пътници и товари, както и други технологични операции, свързани с експлоатацията на железопътната инфраструктура и превозната работа.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2002 г., отм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.)

(4) (Нова - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) Управлението на влаковата работа в железопътната инфраструктура се осъществява от управителя на инфраструктурата.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 108 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г., изм. - ДВ, бр. 68 от 2013 г., в сила от 02.08.2013 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2015 г.) Поддържането и експлоатацията на железопътните прелези се извършват при условия и ред, определени от министъра на регионалното развитие и благоустройството и министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията, и се финансират от държавния бюджет в рамките на субсидията за НК "ЖИ".

Чл. 30а. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) (1) Управителят на железопътната инфраструктура извършва разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт.

(2) Взаимоотношенията между управителя на железопътната инфраструктура и превозвачите във връзка с разпределението на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт се уреждат с писмени договори.

Раздел III.

Използване на железопътната инфраструктура и обслужващите съоръжения (Загл. изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г.)

Чл. 31. (1) (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) Използването на железопътната инфраструктура се извършва от лицензирани железопътни превозвачи по **чл. 37, ал. 7**, които притежават единен сертификат за безопасност.

(2) (Изм. доп. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2011

г., в сила от 21.06.2011 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Железопътните превозвачи по ал. 1 имат право на достъп до железопътната инфраструктура и до обслужващите съоръжения за извършване на всички видове железопътни услуги за превоз на пътници и товари при справедливи, недискриминационни и прозрачни условия. Това право включва достъп до инфраструктурата, която свързва морските и речните пристанища с другите обслужващи съоръжения, и до инфраструктурата, която обслужва или би могла да обслужва повече от един краен потребител.

(3) (Нова - ДВ, бр. 47 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Железопътните превозвачи по ал. 1 имат право да извършват превоз на пътници между железопътни гари, разположени в държави - членки на Европейския съюз, включително между железопътни гари, разположени на територията на Република България.

(4) (Нова - ДВ, бр. 47 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Заявителят на инфраструктурен капацитет по определен маршрут за извършване на превоз на пътници по ал. 3 уведомява за планираната услуга Национална компания "Железопътна инфраструктура" и Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" не по-късно от 18 месеца преди влизането в сила на работното разписание, за което се отнася подаденото искане за капацитет. Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" уведомява в срок до 10 дни всеки компетентен орган, който е възложил обществени услуги за железопътен превоз на пътници по този маршрут, както и всяко железопътно предприятие, изпълняващо договор за обществени услуги за железопътен превоз по маршрута на планираната услуга.

(5) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г., предишна ал. 3 - ДВ, бр. 47 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Железопътно предприятие, което не притежава лицензия за извършване на товарни превози, има право на достъп до първата гара от железопътната инфраструктура, необходима за извършване на дейностите на дружества и предприятия по **чл. 2, т. 3.**

(6) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г., предишна ал. 4 - ДВ, бр. 47 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) Достъпът по ал. 5 се осъществява при наличие на единен сертификат за безопасност, договор за застраховка "Гражданска отговорност" и договор с управителя на железопътната инфраструктура.

Чл. 31а. (Нов - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) (1) Изпълнителният директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" може да ограничи правото на достъп за извършване на превоз на пътници между железопътни гари, разположени на територията на Република България, включително по алтернативен маршрут, когато такъв превоз вече се извършва въз основа на договор за обществени услуги за железопътен превоз и може да доведе до нарушаване на икономическо равновесие на договора. Оценката на икономическото равновесие се извършва при условията и по реда на **Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/1795** на Комисията от 20 ноември 2018 г. за установяване на процедура и критерии за извършването на оценка на икономическото равновесие в съответствие с член 11 от Директива 2012/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (ОВ, L 294/5 от 21 ноември 2018 г.), наричан по-

нататък **"Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/1795"**.

(2) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" извършва обективен икономически анализ по критериите, определени в **Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/1795**, за да определи дали икономическото равновесие на договора е нарушено.

(3) Анализът по ал. 2 се извършва след направено искане до Изпълнителна агенция "Железопътна администрация", представено в срок до един месец след получаване на информацията относно планираната услуга за превоз на пътници по **чл. 31, ал. 4**.

(4) Искането по ал. 3 може да бъде направено от:

1. органа, възложил договора за обществена превозна услуга;
2. управителя на железопътната инфраструктура;
3. железопътния превозвач, изпълняващ договора за обществена превозна услуга.

(5) Изпълнителният директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" може да поиска допълнителна информация от подалия искането по ал. 3 в срок до един месец от неговото постъпване, като определя срок за предоставяне на тази информация. Изпълнителният директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" започва консултации с всички заинтересовани страни по ал. 4 в срок един месец от получаването на искането. Изпълнителният директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" се произнася с мотивирано решение по искането, с което определя дали икономическото равновесие на договора за обществена превозна услуга е нарушено, в срок до 6 седмици от получаването на цялата необходима информация.

(6) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" уведомява всички заинтересовани страни за решението по ал. 5 и за условията, при които може да бъде поискано преразглеждането му.

(7) В срок до един месец след уведомяването за решението по ал. 5 може да бъде поискано преразглеждането му от:

1. органа, възложил договора за обществена превозна услуга;
2. управителя на железопътната инфраструктура;
3. железопътния превозвач, изпълняващ договора за обществена превозна услуга;
4. железопътния превозвач, който е поискал достъп по **чл. 31, ал. 4**.

(8) Въз основа на решението по ал. 5 изпълнителният директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" се произнася с мотивирано решение относно планирана услуга за превоз на пътници по **чл. 31, ал. 4**.

(9) Решението по ал. 8 може да бъде обжалвано пред съответния административен съд по реда на **Административнопроцесуалния кодекс**.

Чл. 32. (1) (Предишен текст на чл. 32, доп. - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) Управителят на инфраструктурата разпределя капацитета на железопътната инфраструктура като предоставя достъп до инфраструктурата с приоритет за:

1. превози, които се предоставят в изпълнение на задължения за извършване на обществени превозни услуги;

2. услуги, които се предоставят в отделни елементи от железопътната инфраструктура, построени или развити за извършване на специфични дейности (по

специализирани високоскоростни отсечки, товарни линии и други);

3. (нова - ДВ, бр. 47 от 2002 г.) транзитните железопътни превози и превозите в комбинирано съобщение транзит през Република България и превозите в международно съобщение.

(2) (Нова - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 35 от 2009 г., в сила от 12.05.2009 г.) В условия на бедствия приоритетът в разпределението на капацитета на железопътната инфраструктура се определя от Изпълнителната агенция "Железопътна администрация".

(3) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Заявителите не могат да преотстъпват предоставения им капацитет. В случай че преотстъпят предоставения им капацитет, те нямат право да участват в разпределянето на капацитет.

(4) (Нова - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Не се счита за преотстъпване използването на капацитет от железопътно предприятие, когато последното извършва дейността на заявител, който не е железопътно предприятие.

Чл. 33. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., доп. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., доп. - ДВ, бр. 47 от 2015 г., доп. - ДВ, бр. 19 от 2016 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) Взаимоотношенията между управителя на железопътната инфраструктура и превозвача във връзка с достъпа до инфраструктурата се уреждат с писмен договор за достъп и използване на железопътната инфраструктура, след представяне на лицензия, включително приложението към нея относно финансово покритие на гражданската отговорност съгласно [Регламент за изпълнение \(ЕС\) 2015/171](#) на Комисията от 4 февруари 2015 г. относно някои аспекти на процедурата за лицензиране на железопътни предприятия (ОВ, L 29/3 от 5 февруари 2015 г.), и единен сертификат за безопасност. Лицензия не се изисква в случаите по [чл. 37а](#).

(2) (Нова - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Условията на договора по ал. 1 трябва да са недискриминационни и прозрачни. Условията на договора се съгласуват с Изпълнителна агенция "Железопътна администрация".

(3) (Доп. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 22 от 2009 г., предишна ал. 2 - ДВ, бр. 19 от 2016 г., доп. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Договорът за достъп и използване на железопътната инфраструктура се сключва при спазване на организацията на движение и се актуализира ежегодно в съответствие с приетия график за движение на влаковете в срок до влизането в сила на графика и при промяна на действащото законодателство.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., предишна ал. 3 - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Договорът за достъп и използване на инфраструктурата се сключва в срок до 6 месеца от издаването на лицензията на превозвача.

(5) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., предишна ал. 4 - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) В процеса на договаряне, когато превозвачът прецени, че се засяга правото му на достъп, той може да подаде жалба до Изпълнителна агенция "Железопътна администрация".

Чл. 34. (1) (Предишен текст на чл 34, изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., доп. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 47 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) При отнемане на лицензията за железопътни превози и/или при отнемане или след изтичане срока на единния сертификат за безопасност на превозвача, договорът по **чл. 33, ал. 1** се прекратява.

(2) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) При прекратяване на договора на друго основание превозвачът е длъжен да прекрати дейността, за която му е издадена лицензията.

(3) (Нова - ДВ, бр. 47 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) При отнемане или след изтичане на срока на единния сертификат за безопасност достъпът по **чл. 31, ал. 6** се прекратява.

(4) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., предишна ал. 3, изм. и доп. - ДВ, бр. 47 от 2015 г.) В случаите по ал. 2 и 3 в срок 6 месеца от датата на прекратяване на договора железопътното предприятие може да сключи нов договор за достъп и използване на железопътната инфраструктура.

Чл. 35. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Таксите за ползване на железопътната инфраструктура и обслужващите съоръжения се заплащат от заявителите съответно на управителя на инфраструктура и на оператора на обслужващото съоръжение и се използват за финансиране на дейността им.

(2) (Нова - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Таксите за пакета за минимален достъп и за достъп до инфраструктура, която свързва обслужващи съоръжения, се определят на равнището на преките разходи, направени за извършването на влаковата услуга.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 22.09.2011 г., предишна ал. 2, доп. - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Размерът на таксите се определя от управителя на железопътната инфраструктура съгласно методика за изчисляване на инфраструктурните такси, събирани от управителя на инфраструктурата, приета от Министерския съвет по предложение на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията. Размерът на таксите за обслужващи съоръжения и достъпа до тях се определя от оператора на обслужващото съоръжение съгласно изготвена от него методика.

(4) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Управителят на железопътната инфраструктура публикува инфраструктурните такси в референтния документ на железопътната мрежа.

(5) (Нова - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., предишна ал. 4 - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Приходите от инфраструктурни такси се разходват изцяло за поддържането на железопътната инфраструктура, като се покриват разходите на управителя на инфраструктурата, извършени за осъществяването на превозите от железопътните

превозвачи.

(6) (Нова - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 22.09.2011 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2015 г., в сила от 06.03.2015 г., предишна ал. 5 - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Превозвачите заплащат на управителя на железопътната инфраструктура цена за разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт, утвърдена от Комисията за енергийно и водно регулиране.

Чл. 36. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., доп. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) Забранява се преграждането или блокирането с пътни превозни средства, подвижен железопътен състав, хора или по друг начин на елементи или обекти на железопътната инфраструктура, предназначени за осъществяване на железопътни превози на пътници или товари.

Глава трета.

ЖЕЛЕЗОПЪТНИ ПРЕВОЗИ НА ПЪТНИЦИ И ТОВАРИ. ЖЕЛЕЗОПЪТНИ ПРЕВОЗВАЧИ (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 92 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 14.11.2006 Г.)

Раздел I.

Лицензиране

Чл. 37. (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г., доп. - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Лицензия за извършване на железопътни превози на пътници и/или товари се издава от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията или от упълномощено от него длъжностно лице и е валидна за територията на Европейския съюз.

(2) Лицензията по ал. 1 е поименна и не подлежи на преотстъпване.

(3) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 11 от 2021 г.) Лицензията е безсрочна и на всеки 5 години се преразглежда за установяване спазването на изискванията по **чл. 38**. Лицензията се преразглежда и в случаите на преобразуване на железопътния превозвач. До приключване на преразглеждането лицензията запазва своето действие.

(4) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г., отм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.)

(5) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) Лицензията за извършване на железопътни превози на пътници предоставя правото да се превозват пътници, техният ръчен багаж, багажни пратки и колетни пратки.

(6) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) Лицензията за извършване на железопътни превози на товари предоставя правото да се превозват товари.

(7) (Нова - ДВ, бр. 47 от 2015 г.) Лицензия за извършване на железопътни превози на пътници и/или товари, издадена в Република България или в друга държава - членка на Европейския съюз, е валидна на територията на държавите - членки на Европейския съюз.

(8) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., доп. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., предишна ал. 7 - ДВ, бр. 47 от 2015 г., доп. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г., изм. - ДВ, бр. 11 от 2021 г.) Лицата, които кандидатстват за получаване на лицензия по ал. 1, за преразглеждане на изпълнението на условията, при които е получена лицензията, на всеки 5 години от издаването ѝ, както и в случаите на преобразуване на железопътния превозвач, подават до Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" писмено заявление, към което прилагат необходимите документи, определени в наредбата по **чл. 40**.

(9) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" разглежда заявлението по ал. 8 и приложенията към него и в срок до един месец от получаването му информира заявителя, че документацията е пълна, или изисква допълнителна информация. При извънредни обстоятелства този срок може да бъде удължен с до две седмици, за което се уведомява заявителят.

(10) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) В случай че в заявлението по ал. 8 или в документацията, приложена към него, бъдат констатирани непълноти или нередовности, на кандидата се определя срок 10 работни дни за отстраняването им или за предоставяне на допълнителна информация.

(11) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) След предоставяне на доклад от изпълнителния директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" органът по ал. 1 се произнася с мотивирано решение по заявлението в най-кратък срок, но не повече от три месеца от датата на представяне на цялата документация и на съответната информация, включително на допълнително изискваните документи по ал. 10. Решението се съобщава на лицето, кандидатстващо за лицензия.

(12) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г., изм. - ДВ, бр. 11 от 2021 г.) Лицензия не се издава, когато не са спазени изискванията на **чл. 38**, не са предоставени необходимите документи, определени в наредбата по **чл. 40**, или при неотстраняване на нередовностите в срока по ал. 10.

(13) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2021 г.) При промяна на вписаните в лицензията обстоятелства железопътният превозвач уведомява Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" в срок до 7 дни от настъпването на обстоятелствата. Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" извършва проверка на променените обстоятелства и в срок до един месец от уведомяването изготвя мотивирано предложение до лицензиращия орган по ал. 1 за издаване на изменена лицензия.

(14) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., предишна ал. 8 - ДВ, бр. 47 от 2015 г., предишна ал. 9 - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г., предишна ал. 13, изм. - ДВ, бр. 11 от 2021 г.) Когато при преобразуване на железопътния превозвач правоприменикът кандидатства за нова лицензия, той може да продължи дейността за осъществяване на железопътни превози до произнасянето на лицензиращия орган, при условие че притежава валиден единен сертификат за безопасност или сертификат за безопасност, издаден до 16 юни 2019 г.

(15) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г., предишна ал. 9 - ДВ, бр. 47 от 2015 г., предишна ал. 10 - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г., предишна ал. 14 - ДВ, бр. 11 от 2021 г.) При подаване на документите за издаване на лицензията, както и за

преразглеждането ѝ се събира такса в размер, определен от Министерския съвет по предложение на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Чл. 37а. (Нов - ДВ, бр. 47 от 2015 г.) Лицензия не се изисква за извършване на дейности по **чл. 2, т. 3** за железопътен превоз на товари от дружества и предприятия за техни нужди.

Чл. 38. (1) (Предишен текст на чл. 38 - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) Лицензия се издава в случаите, когато кандидатът е:

1. с добра репутация;
2. финансово стабилен;
3. професионално компетентен;
4. има финансова възможност и декларира готовност да застрахова гражданската си отговорност спрямо пътниците, багажите, товарите, пощата и трети лица в съответствие с действащото законодателство.

(2) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) Кандидатът трябва да отговаря и на следните условия:

1. (изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., доп. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) да е търговец, установен в Република България, чийто предмет на дейност е извършването на железопътен превоз на пътници и/или товари във вътрешно и/или международно съобщение;

2. да разполага с материална база, необходима за осъществяване на превозите; материалната база може да включва вагони, ремонтни съоръжения, съоръжения за подготовка на подвижния състав за влакова работа и други и служи за доказване на финансовата стабилност на превозвача;

3. (изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) да има осигурена локомотивна тяга, която включва локомотив или мотрисен влак и персонал за управление на движението им.

(3) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., отм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.)

(4) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., отм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.)

(5) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) На лицензиране подлежи и лице, което осигурява само локомотивна тяга.

Чл. 39. (1) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., в сила от 27.09.2005 г., изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., доп. - ДВ, бр. 62 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г., изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 74 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 68 от 2013 г., в сила от 02.08.2013 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията съгласувано с министъра на образованието и науката определя с наредба изискванията, условията и реда за обучение на кандидатите за придобиване на правоспособност за дейностите, свързани с безопасността на превозите в железопътния транспорт, за признаване на такава правоспособност, придобита в държава - членка на Европейския съюз и на Европейското икономическо пространство, в Швейцария и в трети държави и определя реда за провеждане на

проверочните изпити на лицата от персонала, отговорен за безопасността на превозите.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията съгласувано с министъра на здравеопазването определя с наредба изискванията към персонала, който осъществява превозите на пътници и товари и съпътстващите ги дейности, включително за медицинската и психологическата им годност, условията и реда за провеждане на предпътните (предсменни) медицински прегледи.

(3) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) В наредбата по ал. 1 се посочват изискванията за обхвата и обема на изучавания материал при обучение за придобиване на правоспособност, както и продължителността на практическото обучение. Обучаващите организации съобразяват програмите за обучение за придобиване на правоспособност с изискванията, определени в наредбата по ал. 1.

(4) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) Списък на длъжностите, свързани с безопасността на превозите, се изготвя от работодателя и се утвърждава от изпълнителния директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" съобразно извършваните дейности, за които се изисква правоспособност.

Чл. 40. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията определя с наредба условията и реда за лицензиране на превозвачите.

Чл. 41. (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) (1) Превозвачът е длъжен да започне дейността си в 6-месечен срок от получаване на лицензията.

(2) При подаване на заявление за получаване на лицензия кандидатът може да поиска определяне на по-дълъг срок от определения в ал. 1, като мотивира в искането си спецификите на предоставяните от него услуги.

Чл. 42. (1) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2021 г.) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" извършва планови и извънредни проверки след издаването на лицензия, за да установи дали железопътният превозвач изпълнява изискванията на **чл. 38**. При констатиране на нередности или нарушения на **чл. 38** служителите на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" издават предписания съгласно **чл. 117, ал. 2, т. 14**, с които определят срок за отстраняването им.

(2) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2021 г.) Когато се установи, че железопътният превозвач не изпълнява или не е в състояние да изпълнява изискванията на **чл. 38**, Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" изготвя мотивирано предложение до лицензиращия орган по **чл. 37, ал. 1** за спиране действието на лицензията за срок до 6 месеца или за отнемане на лицензията.

(3) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., предишна ал. 1 - ДВ, бр. 11 от 2021 г.) Лицензията се отнема и правата, произтичащи от нея, се прекратяват:

1. (изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) по решение на лицензиращия орган, когато:

а) са констатирани нарушения на разпоредбите на закона, свързани с безопасността на движението и сигурността на превозите, или лицензията е издадена въз основа на неистински документи или на документи с невярно съдържание;

б) (доп. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) лицето престане да отговаря на условията по **чл. 38, ал. 1 и 2**;

в) (изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) е започнала процедура по несъстоятелност, когато лицензиращият орган има убедителни доказателства, че не съществуват реалистични перспективи за задоволително финансово реструктуриране в рамките на приет от него срок, или притежателят на лицензията е обявен в несъстоятелност;

г) не е сключен договор за застраховане отговорността на превозвача спрямо пътниците, багажите, товарите, пощата и третите лица;

д) (изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) в 6-месечен срок от издаването на лицензията не бъде сключен договор за достъп и използване на инфраструктурата;

е) (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) в 6-месечен срок от издаването на лицензията или в срока по **чл. 41, ал. 2** превозвачът не започне дейността си или в течение на 6 месеца е преустановил дейността си;

ж) (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г., доп. - ДВ, бр. 11 от 2021 г.) в случаите по **чл. 37, ал. 10** нередовностите или непълнотите не бъдат отстранени в срок;

з) (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 11 от 2021 г.) в случаите по ал. 1 или при спиране действието на лицензията по ал. 2 нарушенията не бъдат отстранени в определения срок;

2. по молба на притежателя на лицензията;

3. (изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) с прекратяване на дейността на притежателя на лицензията.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 11 от 2021 г.) Прекратяването на договора за достъп и използване на инфраструктурата преди изтичането на срока, за който е сключен, поради отнемане на лицензията в случаите по ал. 3, т. 1, се счита за прекратяване по вина на превозвача.

(5) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 11 от 2021 г.) Договорът за достъп и използване на инфраструктурата се прекратява от датата на отнемане на лицензията.

(6) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г., предишна ал. 5, изм. - ДВ, бр. 11 от 2021 г.) Когато се установи, че превозвачът не отговаря на изискванията за финансова стабилност, но докаже, че е предприел мерки за възстановяване на финансовата си стабилност, министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията или упълномощеното от него длъжностно лице спира действието на лицензията и може да издаде временна лицензия със срок на валидност до 6 месеца, при условие че железопътният превозвач притежава валиден единен сертификат за безопасност или сертификат за безопасност, издаден до 16 юни 2019 г.

Чл. 43. (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г.) (1) (В сила от 01.01.2007 г., доп. - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Железопътни превозвачи, притежаващи лиценз за извършване на железопътни

превози, издаден в държава - членка на Европейския съюз, могат да осъществяват железопътни превози на територията на Република България, като имат право на достъп до железопътната инфраструктура при условията на действащото в Република България законодателство. Това право включва и достъп до инфраструктурата, която свързва обслужващите съоръжения.

(2) (В сила от 14.11.2006 г.) Превозвачи, лицензирани от чужди железопътни администрации извън случаите по ал. 1, могат да извършват железопътни превози по железопътната инфраструктура, ако това е уговорено в международните договори, по които Република България е страна.

(3) (В сила от 01.01.2007 г.) Извън случаите по ал. 1 и 2 чужди превозвачи могат да извършват железопътни превози по железопътната инфраструктура, ако това е уговорено в международните договори, по които Република България е страна.

Чл. 44. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г., доп. - ДВ, бр. 11 от 2021 г.) Отказът да се издаде лицензия, спирането действието на лицензия и отнемането ѝ подлежат на обжалване пред съответния административен съд по реда на [Административнопроцесуалния кодекс](#).

Раздел II.

Поддържане на превозните средства (Загл. изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.)

Чл. 45. (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2021 г.) За всяко превозно средство преди да бъде използвано в железопътната мрежа се определя лице, което е отговорно за неговото поддържане.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2021 г.) Железопътните предприятия или управителите на железопътната инфраструктура могат да изпълняват функциите на лице по ал. 1.

(3) Лицето по ал. 1 се вписва в регистъра на превозните средства.

(4) Лицето по ал. 1 осигурява чрез система за поддържане безопасното експлоатационно състояние на превозните средства, като гарантира, че превозните средства са поддържани в съответствие със:

1. инструкциите и други технически документи относно поддържането на съответното превозно средство;

2. действащите разпоредби, включително правилата за поддържане, и изискванията на техническите спецификации за оперативна съвместимост.

(5) Лицето по ал. 1 извършва поддържането на превозните средства самостоятелно или възлага изпълнението на част от функциите по поддръжката на друг изпълнител.

(6) Независимо от отговорността на лицето по ал. 1 железопътният превозвач и управителят на железопътната инфраструктура отговарят за безопасната експлоатация на превозните средства, които ползват чрез изградена система за управление на безопасността.

Чл. 46. (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) (1) Лицето по **чл. 45, ал.**

1 извършва поддържане на превозните средства след получаване на сертификат за поддържане на превозните средства.

(2) Сертификатът по ал. 1 се издава от изпълнителния директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация".

(3) Сертификатът по ал. 1 е поименен и не подлежи на преотстъпване.

(4) При подаване на документите за издаване на сертификат се събира такса в размер, определен от Министерския съвет по предложение на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Чл. 46а. (Нов - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) (1) Лицето, което кандидатства за получаване на сертификат по **чл. 46, ал. 1**, подава писмено заявление до Изпълнителна агенция "Железопътна администрация", към което прилага документите, определени в наредбата по **чл. 29, ал. 3, т. 1**.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Лицето по **чл. 45, ал. 1** трябва да отговаря на следните изисквания:

1. да е търговец;

2. да има осигурена материална база, необходима за осъществяване на дейността по поддържане на превозните средства.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) В случаите, когато лицето по ал. 1 възлага изпълнението на част от функциите по поддръжка на друг изпълнител, за него се прилага система за доброволно сертифициране за изпълнение на функции по поддържане. Сертификатът на лице, което изпълнява функции по поддържане, се издава от изпълнителния директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" след подаване от изпълнителя на заявление в Изпълнителна агенция "Железопътна администрация". Условието и редът за издаване на сертификат по **чл. 46, ал. 1** и на сертификат по тази алинея се определят с наредбата по **чл. 29, ал. 3, т. 1**.

(4) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Когато изпълнителят по **чл. 45, ал. 5** не притежава сертификат на лице, което изпълнява функции по поддържане, лицето по **чл. 45, ал. 1** прилага доказателства как се изпълняват всички изисквания по отношение на функциите, които решава да възложи на изпълнителя по **чл. 45, ал. 5**.

(5) (Предишна ал. 4, доп. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" разглежда заявлението по ал. 1 и ал. 3 и приложените към него документи и извършва проверка за установяване спазването на изискванията за издаване на сертификата за поддържане на превозните средства и сертификата за функции по поддържане.

(6) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) При констатиране на непълноти и нередовности в заявлението по ал. 1 или ал. 3, или в приложените към тях документи Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" изисква еднократно отстраняване на непълнотите и нередовностите и/или предоставяне на допълнителна информация или документи, като определя срок, не по-кратък от 10 работни дни и не по-дълъг от 4 месеца.

(7) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г., изм. - ДВ, бр. 11

от 2021 г.) В случаите, когато лицето по ал. 1 е железопътно предприятие или управител на железопътна инфраструктура, проверката по ал. 5 се извършва едновременно с процедурата за издаване или преразглеждане на единния сертификат за безопасност на железопътното предприятие или удостоверението за безопасност на управителя на железопътната инфраструктура. Спазването на изискванията за лице, отговорно за поддръжката на превозните средства, се отбелязва в единния сертификат за безопасност на железопътното предприятие или в удостоверението за безопасност на управителя на железопътната инфраструктура.

(8) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Изпълнителният директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" се произнася с решение по заявлението по ал. 1 или 3 не по-късно от четири месеца, след като кандидатът представи цялата необходима информация и документи, включително изискваните допълнително по ал. 6.

(9) (Предишна ал. 6 - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Изпълнителният директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" или оправомощено от него длъжностно лице по своя инициатива или по сигнал извършва проверки на лицето, получило сертификат за поддържане на превозните средства.

(10) (Предишна ал. 7 - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Когато бъде установено, че лицето, получило сертификат за поддържане на превозните средства, не отговаря на изискванията за издаването му, изпълнителният директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" дава писмени предписания и определя срок за отстраняване на нередовностите.

Чл. 46б. (Нов - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) Сертификатът за поддържане на превозни средства се отнема и правата, произтичащи от него, се прекратяват:

1. с решение на изпълнителния директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация", когато:

а) са констатирани нарушения на разпоредбите на закона и подзаконовите нормативни актове, свързани с безопасното експлоатационно състояние на превозните средства, или сертификатът е издаден въз основа на неистински документи или на документи с невярно съдържание;

б) лицето престане да отговаря на условията по **чл. 46а, ал. 2 и 3**;

в) (изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) в случаите по **чл. 46а, ал. 10** нередовностите не бъдат отстранени в срок;

2. по молба на притежателя на сертификата;

3. с прекратяване дейността на притежателя на сертификата.

Чл. 47. (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) Отказът да се издаде сертификат и отнемането му подлежат на обжалване по реда на **Административнопроцесуалния кодекс**.

Раздел III.

Железопътни превозвачи

Чл. 48. (Нов - ДВ, бр. 47 от 2015 г.) Железопътното предприятие е търговец, притежаващ лицензия за извършване на железопътни превози, валидна на територията на държавите - членки на Европейския съюз, както и търговец с предмет на дейност - превоз на пътници и/или товари с железопътен транспорт, като предприятието осигурява локомотивна тяга. Железопътно предприятие е и търговец, който осигурява само локомотивната тяга.

Чл. 48а. (Предишен текст на чл. 48 - ДВ, бр. 47 от 2015 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2015 г.) Железопътен превозвач е железопътно предприятие, лицензирано за извършване на железопътни превози на пътници и/или товари.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Превозвачите самостоятелно определят вътрешната си организация, вземат решения по отношение на персонала и активите си, своя бизнес план, инвестиционните и финансовите си програми, както и начините на изпълнението им, разширяват пазарния си дял съобразно условията на пазара, развиват нови технологии и услуги и внедряват новаторски техники на управление.

(3) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) Служителите на превозвачите, осъществяващи служебните си задължения в железопътните гари, са длъжни да спазват нарежданията на определеното от управителя на инфраструктурата длъжностно лице в гарата, което следи за правилното използване на возилата и техническите средства за осигуряване безопасността на движението и за нередности по устройствата.

(4) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) Железопътните превозвачи могат да участват в международни железопътни обединения.

Чл. 49. (1) Превозвачите, които предоставят транспортни услуги за превоз на пътници и товари, изпълняват превозите, ако:

1. превозът е възможен с железопътни транспортни средства;
2. превозът не е възпрепятстван от причини, които превозвачите не могат да избегнат или да отстранят.

(2) Превозвачите обявяват на видно място и по подходящ начин лицензиите и разписанията си, включително ограниченията при използването на някои влакове или класи пътнически вагони, цените и тарифите за предоставяните железопътни услуги.

(3) В случай, че превозът се извършва последователно от няколко превозвачи, те осигуряват експедиране при превоза на пътници и товари и могат да предлагат общи условия и цени за превоз.

(4) Превозвачите могат да координират дейността си, включително по разработване на вътрешни правила за функциониране на превозната дейност с националните и международните браншови асоциации и сдружения в железопътния транспорт.

(5) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) За гарантиране на качествено обслужване при превоз на пътници и товари по отношение на съществените изисквания за техническа съвместимост на телематичните приложения превозвачите осигуряват:

1. максимален обмен на данни между тях, с изключение на конфиденциална търговска информация;
2. лесен достъп на потребителите, техните организации и на други заинтересовани лица до данните по т. 1.

Чл. 49а. (Нов - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Публично притежаваните или контролирани от държавата железопътни предприятия въвеждат подходящи механизми за намаляване на задължността им и постигане на добро финансово управление.

Чл. 50. (1) В кабината на локомотива по време на движение трябва да има следните документи:

1. (изм. - ДВ, бр. 47 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г. **(*)**) за железопътен превозвач - заверено копие от единния сертификат за безопасност и лицензията; за железопътно предприятие, извършващо превоз на товари по **чл. 31, ал. 5** - заверено копие от единния сертификат за безопасност;

2. (изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) документ за правоспособност на персонала;

3. (изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., отм. - ДВ, бр. 11 от 2021 г.)

4. пътен лист на локомотива;

5. удостоверение за спирачната маса на влака;

6. бордови дневник на локомотива;

7. разписание на влака.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията с наредба може да определя и други документи, които трябва да се намират на борда.

Чл. 51. В случай на предприемане на действията, предвидени в **глава трета от Закона за уреждане на колективните трудови спорове**, работниците и техните работодатели-превозвачи, са длъжни да осигурят задоволително транспортно обслужване на населението, но не по-малко от 50 на сто от обема на превозите преди предприемането на тези действия.

Раздел IV.

Задължения за извършване на обществени превозни услуги

Чл. 52. (Изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г.) Размерът на средствата за компенсиране на намалените приходи (от безплатните и с намалени цени пътувания на учащи се, възрастни граждани, многодетни майки, хора с увреждания, ветерани от войните или други лица, определени с акт на Министерския съвет) на превозвачите, които са сключили договор за обществена превозна услуга и прилагат пътнически тарифи в интерес на една или няколко социални категории лица, се определя със Закона за държавния бюджет за съответната

година.

Чл. 53. Задължение за извършване на обществена превозна услуга се изпълнява въз основа на договор за поемане на задължение за обществена превозна услуга, който има за цел постигане на определено равнище в транспортното обслужване и цени за даден вид транспортни услуги.

Чл. 54. (1) Задълженията за извършване на обществени превозни услуги включват следните елементи:

1. задължение за експлоатация;
2. задължение за превоз;
3. тарифно задължение.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 22 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) Задълженията за извършване на обществени превозни услуги се възлагат чрез дългосрочен договор, сключен между министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и съответния превозвач, въз основа на решение на Министерския съвет за възлагане на обществена превозна услуга. Договорът се сключва за срок до 15 години, под условие, че превозвачът ще поддържа валидна лицензия, и се актуализира ежегодно.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 37 от 2006 г., в сила от 01.07.2006 г.) Договорът по ал. 2 се възлага по реда на **Закона за обществените поръчки** и в него се определят видовете услуги и редът за тяхното отчитане, периодичността, качеството и обемът на превозите, цените и специалните ценови облекчения и свързаните с тях компенсационни механизми.

(4) (Нова - ДВ, бр. 22 от 2009 г., в сила от 03.12.2009 г., доп. - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Възлагането на обществени превозни услуги се извършва при спазване изискванията на **Регламент (ЕО) № 1370/2007** на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно обществените услуги за пътнически превоз с железопътен и автомобилен транспорт и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 1191/69 и (ЕИО) № 1107/70 на Съвета (ОВ, L 315/1 от 3 декември 2007 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕО) № 1370/2007".

(5) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 37 от 2006 г., в сила от 01.07.2006 г., предишна ал. 4 - ДВ, бр. 22 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) Условието за извършване на обществени превозни услуги се определят с наредба, издадена от Министерския съвет по предложение на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията, министъра на финансите и министъра на труда и социалната политика.

Чл. 55. (1) С решение на общинския съвет могат да се предоставят средства и да се сключват договори с превозвачите за поемане на задължения за обществени превозни услуги.

(2) Други юридически лица също могат да предоставят средства и да сключват договори с превозвачите за поемане на задължения за обществени превозни услуги.

Глава четвърта.

КОМБИНИРАН ТРАНСПОРТ

Чл. 56. (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) Комбинираният транспорт е превоз на товари, при който в транспортната верига се използват най-малко два вида транспорт, както следва:

1. товарният автомобил, ремаркетото или полуремаркетото със или без теглещи единици, сменяеми каросерии или 20- и повече футови контейнери извършва автомобилен превоз в началната или крайната отсечка на пътуването, а останалата част се извършва с железопътен, морски превоз или с превоз по река, като тази отсечка надхвърля 100 км по права линия;

2. между пунктове, където стоките се товарят, и най-близката удобна товарна жп гара за начална отсечка, и между най-близката удобна разтоварна жп гара и пункта за разтоварване в крайната отсечка;

3. в радиус, ненадхвърлящ 150 км по права линия от вътрешното речно или морско пристанище за товарене или разтоварване.

Чл. 57. (Доп. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) Министерският съвет може да предприема мерки за стимулиране на комбинирания транспорт.

Чл. 58. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията определя с наредба изискванията за комбинирани превози на товари.

Глава пета.

ОСОБЕНИ ПРАВИЛА ЗА ДОГОВОРИТЕ ЗА ПРЕВОЗ

Раздел I.

Общи разпоредби

Чл. 59. С договора за железопътен превоз превозвачът се задължава да превози до определено място пътници и техните багажи, багажни и други пратки или товари срещу заплащане.

Чл. 60. (1) За осъществяване на превоза между превозвача и пътника се сключва договор за превоз, който съдържа:

1. началната и крайната гара, вида на превоза и маршрута;

2. количеството и вида на превозната услуга;

3. особените изисквания, предявени от пътника;

4. цените и условията за осъществяване на превоза;

5. номера и датата;

6. други условия, предвидени в нормативен акт или в международен договор, по който Република България е страна.

(2) За осъществяване на превоза между превозвача и изпращача (товародателя) се сключва договор за превоз на товари, който съдържа:

1. началната и крайната гара, вида на превоза и маршрута;
2. количеството и вида на превозната услуга;
3. наименованието на товародателя и товарополучателя;
4. особените изисквания, предявени от изпращача;
5. цените и условията за осъществяване на превоза;
6. подписа и печата на превозвача и изпращача или на упълномощено от него лице;
7. други условия, предвидени в нормативен акт или в международен договор, по който Република България е страна.

Чл. 61. (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Изпращачът има право да поиска от превозвача спиране на превоза, промяна на предвиденото място за доставка или доставяне на друг получател не по-късно от подписването на товарителницата или приемането на товара от получателя. В този случай изпращачът поема всички разноски, свързани с промяната.

Чл. 62. (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) Условията и редът за извършване на превози на пътници и багажи, за изискванията към превозните документи и редът за издаването им се определят в наредба за превоз на пътници и багажи на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) Условията и редът за извършване на превози на товари и колетни пратки за изискванията към превозните документи и редът за издаването им се определят в наредба за превоз на товари и колетни пратки с железопътен транспорт на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) Условията и редът за превоз на опасни товари и за назначаването и професионалната квалификация на консултанти по безопасността на превозите на опасни товари, за изискванията към превозните документи и редът за издаването им се определят с наредба на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) Условията и редът за превоз на военни товари, техника и войски се определят с наредба на министъра на отбраната и министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

(5) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) Удостоверение за консултант по безопасността се издава от изпълнителния директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" със срок на валидност 5 години след завършен курс на обучение и успешно положен изпит.

(6) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) Курсове за обучение за консултанти по безопасността се организират от лица, които са регистрирани в Изпълнителна агенция "Железопътна администрация".

(7) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) Изпълнителният директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" регистрира лице по ал. 6, което отговаря на следните условия:

1. разполага с материална база да извършва обучението;
2. разполага с обучаващи лица, които притежават квалификация и знания, доказани със съответните документи;
3. разполага с методи и програми за обучение;
4. предлага изпитни варианти;
5. декларира независимост от лицата, наемащи на работа консултанти по безопасност.

(8) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2015 г.) При регистрация на лицата по ал. 6 учебната програма и документацията, свързана с обучението на кандидатите за получаване на удостоверение за завършен курс за консултант по безопасността, се утвърждават от изпълнителния директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация".

(9) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) Обучението за консултанти по безопасността завършва с полагането на изпит пред комисия, назначена със заповед на изпълнителния директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация".

Чл. 63. При международните превози се използват превозни документи, отговарящи на изискванията на международните договори, по които Република България е страна.

Чл. 64. При превози, извършени от няколко превозвачи, както и при комбинирани превози, отговорността на отделните участници е солидарна в случаите, когато не може да се установи по чия вина е настъпила вредата.

Чл. 65. Превозвачът е длъжен да застрахова отговорността си спрямо пътниците и багажите, товарите и трети лица.

Раздел II.

Договор за превоз на пътници

Чл. 66. С договора за превоз на пътници превозвачът се задължава да превози до определено място пътниците и техните багажи с железопътен транспорт, а пътникът поема задължение да заплати превозната цена.

Чл. 67. (1) (Доп. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) При превоз на пътници превозвачът е длъжен да издава индивидуален или колективен билет. При предоставяне на последователни железопътни услуги за превоз от един или няколко железопътни превозвача се издава директен билет.

(2) Действителността на договора за превоз на пътници не зависи от издаването,

редовността или изгубването на билета.

Чл. 68. (1) При превоз на багаж превозвачът задължително издава багажна разписка.

(2) Багажната разписка установява количеството, вида и местоназначението на багажите, които се предават на превозвача.

Чл. 69. (Доп. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) При превоз на пътни превозни средства превозвачът издава превозна разписка и я предава на пътника. Превозната разписка може да бъде неразделна част от превозния документ на пътника.

Чл. 70. До доказване на противното превозните документи по **чл. 67, 68 и 69** служат като доказателство за сключването и съдържанието на превозния договор.

Чл. 71. Върху билета се посочват наименованието и адресът на превозвача. Когато багажната разписка не е комбинирана с билет, тя трябва да съдържа името и адреса на превозвача.

Чл. 72. (1) Договорът за превоз на пътници се счита за сключен от момента на получаване на билета или друг превозен документ.

(2) В случаите, когато билетът не е поименен, той може да се преотстъпва, докато превозът не е започнал.

Чл. 73. (1) Превозвачът предава багажите на приносителя на багажната разписка. При непредставяне на багажната разписка превозвачът не е длъжен да предаде багажа, покрит от този документ, освен ако са налице достатъчно доказателства за неговата принадлежност.

(2) Непотърсените багажи се депозират и се съхраняват с грижата на добър търговец от превозвача или от трето лице за сметка на пътника в срок 30 дни.

Раздел III.

Отговорност на превозвача и на пътника при договор за превоз на пътници

Чл. 74. Превозвачът отговаря за живота и за всяко телесно или психическо увреждане на пътника, причинено по време на превоза, когато пътникът се е намирал в превозното средство или се е качвал, или е слизал от него, както и при товаренето и разтоварването на багажите.

Чл. 75. Превозвачът се освобождава от отговорност за причинените вреди, ако увреждането по **чл. 74** се дължи на:

1. непредвидено или непредотвратимо събитие от извънреден характер, възникнало след сключването на договора, което превозвачът, въпреки проявената грижа според особеностите на случая, не е могъл да избегне и чиито последици не е могъл да предотврати;

2. грешка или поведение на пътника, които не отговарят на обичайното поведение на пътниците;

3. (доп. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) поведението на трето лице, което превозвачът, въпреки проявената грижа според особеностите на случая, не е могъл да избегне и чиито последици не е могъл да предотврати; не се счита за трето лице всяко друго предприятие, което използва железопътната инфраструктура, както и управителят на железопътната инфраструктура, по която се извършва превозът. В този случай правото на обратен (регресен) иск не се накърнява.

Чл. 76. Превозвачът не се освобождава от отговорност за вредите, причинени поради физическите или умствените недостатъци на лицата, изпълняващи определени функции по превоза, дефектите или състоянието и функционирането на превозното средство.

Чл. 77. Когато превозът е предмет само на един превозен договор, но е извършен от последователни превозвачи, отговорен в случай на смърт или на телесна повреда на пътниците е превозвачът, който съгласно превозния договор е извършил услугата по време на настъпването на смъртта или телесната повреда. Когато тази услуга е извършена от заместващ превозвач, двамата превозвачи отговарят солидарно.

Чл. 78. (1) Пътник, който не може да представи валиден билет, заплаща на превозвача стойността на билета за съответното разстояние, увеличена с добавка.

(2) Пътник, който откаже да заплати незабавно превозната цена и добавката по ал. 1, може да бъде отстранен от превоз. Отстраненият пътник не може да изисква неговият багаж, предаден за превоз, да му бъде предаден в друга гара, освен заявената от него крайна гара.

Раздел IV.

Договор за превоз на товари

Чл. 79. С договора за железопътен превоз на товари превозвачът се задължава срещу заплащане да превози товара до определено местоназначение и да го предаде на получателя му.

Чл. 80. (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) (1) Договорът за превоз на товари се счита за сключен от момента, в който превозвачът в отправната гара, след като приеме товара за превоз, оформи и подпечата с датния си печат превозния документ и предаде на изпращача екземпляр от него.

(2) Когато за превозен документ се използва електронна товарителница, договорът за превоз на товари се счита за сключен от момента, в който превозвачът, след като приеме товара за превоз, удостовери чрез подпис върху товарителницата приемането на

товара.

Чл. 81. (1) Договорът за железопътен превоз на товари се доказва с товарителница.

(2) Действителността на договора за превоз не зависи от издаването, редовността или изгубването на товарителницата.

Чл. 82. (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Товарът се счита приет за превоз от момента, когато превозвачът в отправната гара го приеме заедно с товарителницата. Датата на приемане на товара за превоз се удостоверява с полагане на датния печат на превозвача върху товарителницата, а при използване на електронна товарителница - с полагане на електронен подпис от превозвача върху товарителницата, удостоверяващ приемането на товара с посочени дата и час на подписването.

Чл. 83. (1) Товарителницата се съставя и се подписва от изпращача или от упълномощено от него лице. В товарителницата може да се посочва само един получател - физическо или юридическо лице.

(2) За всяка пратка се изготвя товарителница.

(3) Една и съща товарителница може да се отнася до натоварването само на един вагон, освен ако има друго споразумение между изпращача и превозвача.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2004 г., в сила от 01.01.2005 г.) Едновременно с товарителницата изпращачът предава на превозвача всички документи, изисквани от органите за държавен здравен контрол, митническите и други органи за този превоз.

(5) (Нова - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Страните по превозния договор могат да се договорят да използват електронна товарителница, към която прилагат документите по ал. 4, чрез електронно регистриране на данните, посочени в **чл. 84**.

(6) (Нова - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Методите, използвани за регистрирането и обработката на данните по ал. 5, трябва да са равностойни на методите, използвани за регистрирането и обработката на данните на хартиената форма, конкретно по отношение на доказателствената сила на товарителницата, в която са посочени тези данни.

(7) (Нова - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) При промяна в данните на електронната товарителница в случаите, предвидени в този закон, се съхраняват първоначалните данни.

(8) (Нова - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Превозвачът е длъжен да съхранява електронната товарителница, като гарантира автентичността на произход, целостта и надеждността на съдържанието, чрез подходяща защита на файла и в предвидените законоустановени срокове.

(9) (Нова - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Електронната товарителница и придружаващите я документи може да са разпечатани на хартиен носител. За да има доказателствена сила, разпечатката на електронната товарителница трябва да съдържа дата и час на разпечатване от използваната автоматизирана система, печат, подпис и заверка "вярно с оригинала" на превозвача.

Чл. 84. (1) Товарителницата трябва да съдържа следните данни:

1. място и дата на изготвянето ѝ;
2. име и адрес на изпращача;
3. име и адрес на превозвача, който е сключил договора;
4. име и адрес на лицето, на което е предаден товарът, ако то не съвпада с лицето

по т. 3;

5. място и дата на приемане на товара;
6. място за доставяне;
7. име и адрес на получателя;
8. брутна маса на стоката;
9. естество на товара и начин на опаковане, а за опасните товари - и

наименованието, предвидено в [Правилника за международен железопътен превоз на опасни товари RID \(Конвенция за международни железопътни превози COTIF\)](#) или Правилника за превоз на опасни товари - Приложение № 2 към Съглашението за международно железопътно сточно съобщение - СМГС, от 1951 г.;

10. брой на колетите и специалните знаци и номер за идентифицирането на дребните пратки;
11. номер на вагона - при превоз на вагонни пратки;
12. (изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) номер на превозното средство, движещо се на собствени колела;
13. категория, номер или други характеристики, необходими за идентифициране на товарите, в случаи на превоз на единици за интермодален транспорт;
14. подробно изброяване на документите по [чл. 83, ал. 4](#);
15. превозни разноски (превозни цени, допълнителни такси, митнически такси и други разноски), възникнали от момента на сключването на договора до момента на доставката, които трябва да бъдат заплатени от получателя;
16. запис, че международният превоз е подчинен на разпоредбите на [Единните правила за международен железопътен превоз на стоки CIM](#) (Притурка "Б" към [Конвенцията за международни железопътни превози - COTIF](#)) или на СМГС.

(2) Страните могат да вписват в товарителницата данни относно маршрута, договорения срок, обявената стойност на товара, записи на изпращача и други данни.

Чл. 85. Изпращачът дължи обезщетение за всички вреди, понесени от превозвача или от трети лица поради неверни, неточни или непълни данни, вписани в товарителницата, или ако е пропуснал да направи предписаните от RID или от Приложение № 2 към СМГС записи.

Чл. 86. (1) Разноските (превозни цени, допълнителни такси, митнически и други разноски), възникнали след сключването на договора до доставката, се заплащат от изпращача, ако не е уговорено друго между изпращача и превозвача.

(2) Когато по силата на изрична уговорка между изпращача и превозвача разноските са за сметка на получателя и получателят не е освободил товара, изпращачът е задължен да заплати разноските.

Чл. 87. (1) Товарителницата е доказателство до доказване на противното за сключването и условията на превозния договор, както и за получаването на товара от превозвача.

(2) Когато натоварването е извършено от превозвача, товарителницата е доказателство до доказване на противното за състоянието на товара и опаковката му или ако няма запис - за доброто видимо състояние при приемането на товара и за точността на данните в товарителницата.

(3) Когато натоварването е извършено от изпращача, товарителницата е доказателство до доказване на противното за състоянието и опаковката на товара, или при липса на запис - за доброто видимо състояние на стоката, само в случай, че превозвачът е проверил товара и е вписал в товарителницата резултатите от тази проверка.

(4) В случаите по ал. 3 товарителницата може да съдържа мотивираните възражения, че превозвачът няма необходимите средства да провери дали пратката отговаря на данните в товарителницата.

Чл. 88. (1) Превозвачът и изпращачът уговарят чие задължение е натоварването и разтоварването на стоката. При липса на уговорка натоварването и разтоварването се извършват:

1. за багажните и колетните пратки - от превозвача;
2. за вагонните пратки: натоварването - от изпращача, а разтоварването - от получателя след доставката.

(2) Превозите на специалните приспособления по вагоните при превоз на товари с особени изисквания, поради естеството, вида, размерите и теглото на товара, са за сметка на изпращача.

(3) Изпращачът е отговорен за всички последствия от неправилно натоварване, извършено от него, липса или дефект в опаковката, освен ако дефектът е бил видим или известен на превозвача.

Чл. 89. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) Условията за превоз на специфични товари, на товари без опаковка или на товари, изискващи особена опаковка, се определят с наредба на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Чл. 90. Превозите на опасни товари при комбинираните превози се извършват съгласно изискванията на [Правилника за международен железопътен превоз на опасни товари \(RID\)](#) и [Европейската спогодба за международен превоз на опасни товари по шосе \(ADR\)](#).

Чл. 91. (1) Превозвачът е длъжен да достави товара в местоназначението в срока, предвиден в договора.

(2) Срокът за доставка започва да тече от началото на денонощието, което следва деня, през който пратката е приета за превоз в отправната гара.

(3) Срокът за доставка се счита спазен, ако преди изтичането му вагонът е бил подаден на получателя за разтоварване или е разтоварен от превозвача в получаващата гара.

(4) Сроковете за доставка не текат по време на отстраняване на последиците от природни бедствия и катастрофи. Срокът се счита за продължен с продължителността на престоя, наложен не по вина на превозвача.

(5) Срокът за доставка спира да тече през почивните дни и официалните празници.

(6) Максималният срок за изпращане на вагонните пратки е 12 часа, а за дребните пратки - 24 часа.

(7) При липса на уговорка между страните срокът за доставяне на вагонните пратки е 24 часа за всеки започнати 400 км, а за дребните пратки - 24 часа за всеки започнати 200 км.

Чл. 92. (1) (Предишен текст на чл. 92, изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Договорът за превоз на товари се счита за изпълнен от момента, в който получателят или упълномощено от него лице - след доставка на товара - е получил срещу подпис превозния документ (товарителницата), подпечатан с датния печат на превозвача.

(2) (Нова - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Когато за превозен документ се използва електронна товарителница, договорът за превоз на товари се счита за изпълнен в момента, в който получателят или упълномощено от него лице, след като получи товара, удостовери чрез подпис върху товарителницата получаването.

Раздел V.

Отговорност на превозвача при превоз на товари

Чл. 93. (1) Превозвачът носи отговорност за опазването на товара от момента на приемането му за превоз до предаването му на получателя или на съхранение.

(2) Превозвачът отговаря за вредите, причинени от пълна или частична липса или повреда на товара, както и за неспазване срока на доставката му.

Чл. 94. (1) Превозвачът не носи отговорност, когато липсата или повредата се дължи на грешка на изпращача или получателя или на тяхно разпореждане, на присъщ недостатък на товара или на явно неподходяща опаковка, ако изпращачът или получателят е дал съгласие по **чл. 370, ал. 3 от Търговския закон**, или на непредвидено или непредотвратимо събитие от извънреден характер, възникнало след сключването на договора, което превозвачът не е могъл да избегне или последиците от което не е могъл да предотврати.

(2) Действията и бездействията на НК "ЖИ" не се считат за обстоятелство, което превозвачът не е могъл да предотврати.

(3) За да се освободи от отговорност по ал. 1, превозвачът не може да се позовава на недостатъци на превозното средство, с което се извършва превозът, и на лицата, изпълняващи функции, свързани с превоза.

Чл. 95. (1) Превозвачът е освободен от отговорност, когато липсата или повредата е в резултат на особените рискове, свързани със:

1. превоз в открити вагони, когато това изрично е вписано в товарителницата, с уговорка за вредите, които биха настъпили от влиянието на атмосферните условия;
2. липса или дефект в опаковката;
3. натоварване от изпращача или разтоварване от получателя;
4. естеството на някои товари, изложени на пълно или частично изгубване или авария, като счупване, ръжда, вътрешно спонтанно повреждане, намаляване, дезактивиране и др.;
5. неправилно, неточно или непълно наименоване или номериране на колетите;
6. превоз на живи животни;
7. превоз, който по силата на действащи разпоредби или на изрична уговорка в товарителницата между изпращача и превозвача трябва да бъде извършен с придружител, ако липсата или повредата произтича от риск, който придружителят е следвало да предотврати.

(2) Смята се, че превозът на товари, завити с мушамы, използвани от изпращача, е превоз в открити вагони по смисъла на ал. 1, т. 1. Превозът на товари в единици за интермодален транспорт или в затворени автомобили не се счита за превоз в открити вагони.

Чл. 96. Тежестта за доказване на обстоятелствата по **чл. 94 и 95** е задължение на превозвача.

Чл. 97. Когато международният превоз - предмет само на един превозен договор, е извършен от много последователни превозвачи, всеки превозвач, който поема товара с товарителницата, участва в превозния договор и поема задълженията, произтичащи от него, както и отговаря солидарно с останалите превозвачи за изпълнението на превоза по целия маршрут до доставянето.

Чл. 98. (Изм. - ДВ, бр. 58 от 2016 г.) Превозвачът няма задължение да даде гаранции за мита при превоз, внос и транзит на товари под митнически контрол на територията на Република България.

Чл. 99. (1) Товародателят и товарополучателят могат, без да представят други доказателства, да приемат, че товарът е изгубен, когато не е бил доставен в срок 30 дни след изтичането на уговорения срок за доставка.

(2) Страната, която е получила обезщетението за изгубения товар, може да поиска да бъде уведомена писмено, в случай че товарът бъде намерен в течение на една година от датата на изплащане на обезщетението. В този случай клиентът е длъжен да върне изплатеното обезщетение, но запазва правото си на обезщетение от неспазен срок на доставката.

Чл. 100. Превозвачът дължи обезщетение за цялостната или частичната повреда на товара съобразно стойността на обезценяването, но не повече от сумата, която би се

получила при цялостна повреда на товара.

Раздел VI.

Констативни протоколи, рекламации и давност

Чл. 101. Констативен протокол се съставя в следните случаи:

1. когато са налице обстоятелства, които пораждат отговорност за превозвача;
2. при несъответствие на багажа или товара с наименованието или теглото, с количеството или бройките, посочени в превозния документ;
3. при липса или повреда на багажа или товара;
4. за товар или багаж без превозен документ или за превозен документ без товар или багаж.

Чл. 102. Когато получателят не е поискал съставяне на констативен протокол, смята се, до доказване на противното, че багажът или товарът са предадени в изправност.

Чл. 103. Констативният протокол се съставя в момента на установяване на нередовността, но не след приемането на товара или багажа от получателя. Липсата на товар се установява с констативен протокол, съставен след изтичането на договорения срок за доставка.

Чл. 104. Констативният протокол се съставя от превозвача или от упълномощено от него лице и се подписва от легитимен получател на товара или багажа.

Чл. 105. Право за предявяване на рекламации по превозния договор имат лицата, които имат право на иск срещу превозвача.

Чл. 106. (1) Срокът за предявяване на рекламации за вътрешните превози е шест месеца, а за международните превози - в сроковете, определени в международните договори, по които република България е страна.

(2) В сроковете по ал. 1 се предявяват и исканията на превозвачите до изпращачите, получателите и пътниците за недосъбрани превозни цени и допълнителни такси.

(3) Сроковете по ал. 1 и 2 започват да текат от деня, в който товарите са предадени на получателя, а при липса на товара - от момента на установяване на липсата с констативен протокол.

Чл. 107. (1) Рекламациите се предявяват в писмена форма, като се посочват предметът на рекламацията и размерът на исканата сума. Към рекламацията се прилагат документи, доказващи претенцията.

(2) Рекламацията се предявява пред превозвача или пред упълномощено от него лице.

(3) Ако не е уговорено друго, превозвачът е длъжен да отговори на рекламацията в едномесечен срок.

Чл. 108. При превоз, извършен от двама или повече превозвачи, рекламациите се предявяват пред превозвача, причинил вредата, а във всички останали случаи - до изпращачия или получаващия превозвач. Всички превозвачи отговарят солидарно.

Чл. 109. (1) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Право на иск срещу превозвача има изпращачът - до момента, в който получателят подпише товарителницата или приеме товара, а получателят - от момента, в който подпише товарителницата или приеме товара, след като е отхвърлена рекламацията, предявена по реда на **чл. 105 - 108**.

(2) Правото на иск срещу превозвача се погасява в едногодишен срок, считано от деня, в който товарите са предадени на получателя, а при липса на товара - от момента на установяване на липсата с констативен протокол, в случаите, когато се отнася за вътрешни превози. При международни превози сроковете са в съответствие с международните договори, по които Република България е страна.

(3) В случаи на телесна повреда или смърт на пътник искът се предявява в срок три години от деня на увреждането или смъртта или от узнаването за тях.

(4) В сроковете по ал. 2 могат да бъдат предявени и исковите на превозвачите срещу изпращачите, получателите и пътниците за недосъбрани превозни цени и допълнителни такси.

Чл. 110. Давностните срокове по **чл. 109** се спират със започване на рекламационното производство и започват да текат отново от деня на получаването на отговора на превозвача или след изтичането на срока за отговор.

Глава шеста.

ОСНОВНИ ПРАВИЛА ЗА ДВИЖЕНИЕ НА ВЛАКОВЕТЕ

Чл. 111. (1) Движението на влаковете се извършва по източноевропейско време в 24-часово изчисление.

(2) Движението на влаковете се извършва по график в определените за влаково движение елементи на железопътната инфраструктура.

(3) Движението на влаковете се извършва на междугарово разстояние или на блок-участъци. Изключения се допускат само по наредбата по **чл. 115**.

(4) Графиците за движение на влаковете се разработват от НК "ЖИ" съгласувано с превозвачите.

Чл. 112. При разработване на графика за движение на влаковете се взема предвид и графикът за оборота на локомотивите на превозвачите.

Чл. 113. (1) Всеки влак от началната до крайната гара се движи под определен номер, установен с графика за движение и с плана за композирането му, както и с необходимата спирачна маса, осигуряваща безопасно движение в елементите на железопътната инфраструктура.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) Правилата за номериране на международните и вътрешните пътнически и товарни влакове се определят с наредба на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

(3) Планът за композиране на влаковете се съставя от превозвача и определя вагоните, от които се комплектува всеки влак, реда на поставяне на групите и гарите на преработване.

Чл. 114. (1) (Доп. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Движението на влаковете се ръководи от дежурния влаков диспечер и дежурните ръководители в гарите. Разпорежданията на дежурния влаков диспечер са задължителни за всички работници, свързани непосредствено с движението на влаковете в участъка. Разпорежданията на дежурния ръководител са задължителни за всички работници, свързани непосредствено с движението на влаковете в гарата.

(2) Влаковият диспечер и дежурните ръководители задължително документират движението на влаковете.

(3) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Движението на влаковете през граничните преходи се осигурява с технически средства и съобразно условията на трансграничните споразумения между страните, като тези условия не ограничават свободата на железопътните предприятия да извършват трансгранични услуги.

Чл. 115. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията с наредба определя правилата за техническата експлоатация, движението на влаковете и сигнализацията в железопътния транспорт.

Глава шеста "а".

ОЦЕНЯВАНЕ И ПРОВЕРКА НА СЪОТВЕТСТВИЕТО НА ЖЕЛЕЗОПЪТНАТА СИСТЕМА (НОВА - ДВ, БР. 92 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 14.11.2006 Г.)

Чл. 115а. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) За осъществяване на оперативната съвместимост националната железопътна система се разделя на подсистеми. За всяка от подсистемите се определят специфични съществени изисквания.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) Подсистемите на железопътната система са структурни и функционални и се определят с наредбата по **чл. 5, т. 2.**

(3) (Изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Изискванията към

подсистемите и съставните им елементи и техните характеристики се определят с технически спецификации за оперативна съвместимост, определени в делегирани актове на Европейската комисия.

(4) С наредба по **чл. 5, т. 2** се определят и:

1. (изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) условията за постигане на оперативна съвместимост на националната железопътна система с железопътната система в рамките на Европейския съюз;
2. съществените изисквания към съставните елементи на оперативна съвместимост и към подсистемите на железопътната система;
3. процедурите за оценяване съответствието и/или годността за употреба на съставните елементи със съществените изисквания към тях;
4. процедурите за проверка на съответствието на подсистемите със съществените изисквания към тях и оперативната им съвместимост;
5. условията и редът за извършване оценяването на съответствието и/или оценяването на годността за употреба на съставните елементи на оперативна съвместимост и за проверката на подсистемите;
6. необходимите документи за удостоверяване на съответствието със съществените изисквания;
7. редът за получаване на разрешение за оценяване на съответствието, както и допълнителните специфични критерии към лицата, които оценяват съответствието, и задълженията им по процедурите за оценяване на съответствието;
8. други изисквания, свързани с постигане на оперативната съвместимост.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., доп. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Дейностите по оценяването и проверката на съответствието на съставните елементи и подсистемите или част от подсистемите със съществените изисквания за оперативна съвместимост се извършват от лица за оценяване (нотифицирани органи), които са получили разрешение по **чл. 115б, ал. 1**.

(6) (Нова - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., доп. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Дейностите по оценяването и проверката на съответствието на подсистема или на част от подсистема с изискванията на националните правила за безопасност или техническите правила се извършват от лица за оценяване (определени органи), които са получили разрешение по **чл. 115б, ал. 2**.

(7) (Предишна ал. 6, изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) Лице за оценяване по ал. 5 - нотифициран орган, може да бъде и определен орган за извършване на оценка по национални правила съгласно ал. 6, след като е получило разрешение по **чл. 115б, ал. 2**. В този случай целият процес на проверка - за въвеждане в експлоатация на стационарни подсистеми или за пускане на пазара на превозни средства, може да се извърши от един орган за оценка на съответствието.

Чл. 115б. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) Разрешението за извършване на дейностите по оценяване и проверка на съответствието със съществените изисквания за оперативна съвместимост на съставните елементи и подсистемите се издава от

министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията или от упълномощено от него длъжностно лице, като в него се посочват дейностите и подсистемите, за оценка на които се издава.

(2) (Нова - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) Разрешението за извършване на дейностите по оценяване съответствието на подсистема или на част от подсистема с изискванията на националните правила за безопасност или с техническите правила, които се използват за прилагането на съществените изисквания, определени в списък за всяка подсистема, се издава от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията или от оправомощено от него длъжностно лице, като в него се посочват дейностите и подсистемите, за оценка на които се издава.

(3) (Предишна ал. 2, доп. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) Разрешението по ал. 1 и 2 се издава на лице, което:

1. е търговец;
2. разполага с технически средства за извършване на процедурите за оценяване на съответствието;
3. не е участвало, включително наетият от него персонал, при проектирането, производството, доставката и монтажа на съставните елементи и подсистеми, чието оценяване ще извършва;
4. има нает персонал, който е:
  - а) (доп. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) обучен за прилагането на изискванията за оперативна съвместимост, съответно на националните правила за безопасност и/или техническите правила и процедурите за оценяване и проверка, както и за прилагането на стандартите, касаещи железопътния транспорт, има професионален опит и техническа компетентност за оценяване на съответствието, включително умения за изготвяне на протоколи, доклади и сертификати, които удостоверяват резултатите от извършените дейности;
  - б) обвързан с изискването за опазване на служебна тайна относно информацията, която получава при извършване на дейността;
5. може да гарантира безпристрастност и независимост на персонала си;
6. има застраховка за вредите, които могат да настъпят вследствие на неизпълнение на задълженията му, свързани с дейностите по оценяване на съответствието;
7. няма парични задължения към държавата или към община по смисъла на **Данъчно-осигурителния процесуален кодекс**, установени с влязъл в сила акт на компетентен орган, или задължения към осигурителни фондове, освен ако компетентният орган не е допуснал разсрочване или отсрочване на задълженията;
8. не е обявено в несъстоятелност или не се намира в производство по несъстоятелност или ликвидация;
9. разполага с методики и инструменти за провеждане на процедурите за оценяване и проверка;
10. (нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) отговаря на изискванията на ал. 4 и на наредбата по **чл. 5, т. 2.**

(4) (Предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) Лицето по ал. 1 и 2 удостоверява изпълнението на изискванията по ал. 3, т. 3, т. 4, буква "б" и т. 5

чрез документ за акредитация, издаден от Изпълнителната агенция "Българска служба за акредитация" или от чуждестранен орган за акредитация, който е страна по споразумение за взаимно признаване в организация, на която е член Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация.

(5) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Лицето, което кандидатства за получаване на разрешение за оценяване на съответствието по ал. 1 или 2, подава писмено заявление до изпълнителния директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация", в което посочва дейностите и подсистемите, за извършването на чиято оценка се иска разрешение, както и дали ще ползва подизпълнители. Към заявлението се прилагат документите, определени в наредбата по **чл. 5, т. 2**. Документите по ал. 3, т. 7 и 8 и документ за акредитация по ал. 4, издаден от Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация", се получават по служебен път от Изпълнителна агенция "Железопътна администрация".

(6) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) В срок до един месец от подаване на заявлението по ал. 5 изпълнителният директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" уведомява заявителя, че документацията е пълна, или изисква допълнителна информация. При извънредни обстоятелства този срок може да бъде удължен с до две седмици, за което се уведомява заявителят.

(7) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) В случай че в заявлението по ал. 5 или в документацията, приложена към него, бъдат констатирани нередовности или недостатъци, на кандидата се определя срок за отстраняването им или за предоставяне на допълнителна информация, не по-кратък от 10 работни дни и не по-дълъг от срока по ал. 8. Когато се изисква предоставяне на допълнителни документи по ал. 4, срокът за предоставянето им не може да бъде по-кратък от срока за произнасяне на органа за акредитация.

(8) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) След получаването на доклад от Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" органът по ал. 1 и 2 се произнася с мотивирано решение по заявлението в срок, не по-дълъг от 6 месеца след представяне на цялата документация и съответната информация, включително на допълнително изисканите по ал. 7. Решението се съобщава на лицето, кандидатствало за лицензия.

(9) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., предишна ал. 5 - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Разрешението е безсрочно и не подлежи на преотстъпване.

(10) (Изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г., предишна ал. 5, доп. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., предишна ал. 6, изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) При подаване на заявление за издаване на разрешението по ал. 1 и 2 се събира такса в размер, определен от Министерския съвет по предложение на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

(11) (Предишна ал. 6 - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., предишна ал. 7 - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" изпраща информация до Европейската комисия с искане за определяне на идентификационен номер на лицата за оценяване, получили разрешение по ал. 1.

(12) (Предишна ал. 7, доп. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., предишна

ал. 8 - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Разрешението по ал. 1 и 2 се отнема и правата, произтичащи от издаденото разрешение, се прекратяват:

1. по решение на разрешаващия орган, когато:

а) (изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) лицето престане да отговаря на някои от изискванията по ал. 3;

б) лицето не изпълнява установените процедури за оценяване и за проверка;

в) лицето е издало документ за удостоверяване на съответствието на съставен елемент и/или подсистема със съществените изисквания към тях, които не отговарят на съществените изисквания;

г) на лицето е отнет документът за акредитация;

2. по молба на лицето, получило разрешението;

3. с прекратяване дейността на лицето, получило разрешението.

(13) (Предишна ал. 8 - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., изм. - ДВ, бр. 77 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г., предишна ал. 9 - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Отказът да се издаде разрешение за извършване на дейностите за оценяване и за проверка и отнемането му подлежат на обжалване пред съответния административен съд по реда на [Административнопроцесуалния кодекс](#).

Чл. 115в. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., отм. - ДВ, бр. 22 от 2009 г.)

Чл. 115г. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) (1) Изпълнителният директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" издава разрешение за въвеждане в експлоатация на подсистемите за контрол, управление и сигнализация по железопътната линия, на енергийните и инфраструктурните подсистеми, изграждащи железопътната система на територията на Република България, след подаване на заявление в Изпълнителна агенция "Железопътна администрация".

(2) Изпълнителният директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" издава разрешение за пускане на пазара на превозни средства и разрешение за типове превозни средства с област на употреба - железопътната инфраструктура на Република България, след подаване на заявление чрез системата за обслужване на едно гише, създадена съгласно [член 12 от Регламент \(ЕС\) 2016/796](#).

(3) При констатиране на нередовности и непълноти в заявлението по ал. 1 или 2 или в приложената към него документация, в срок един месец от получаване на искането от заявителя Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" изисква еднократно отстраняване на нередовностите и/или предоставяне на допълнителна информация или документи, като определя срок, не по-кратък от 10 работни дни и не по-дълъг от 4 месеца.

(4) Изпълнителният директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" издава разрешение по ал. 1 или 2 или информира заявителя за решението си за отказ в срок до 4 месеца от получаване на пълната информация от заявителя, включително на допълнително изискваната информация по ал. 3. Условието и редът за издаване на разрешения по ал. 1 и 2 се определят с наредбата по [чл. 5, т. 2](#).

(5) Разрешение за пускане на пазара на превозно средство и разрешение за типове

превозни средства, чиято област на употреба е в Република България и в една или повече държави - членки на Европейския съюз, се издава от Агенцията за железопътен транспорт на Европейския съюз след подаване на заявление чрез системата за обслужване на едно гише съгласно **член 12 от Регламент (ЕС) 2016/796**. Разрешение за пускане на пазара на превозно средство и разрешение за типове превозни средства с област на употреба - железопътната инфраструктура на Република България, се издава от Агенцията за железопътен транспорт на Европейския съюз, когато това е посочено в заявлението.

(6) Изпълнителният директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" отказва с мотивирано решение издаването на разрешение по ал. 1, отказва издаването на разрешение или отнема издадено разрешение по ал. 2. Агенцията за железопътен транспорт на Европейския съюз отказва издаването на разрешение или отнема разрешението по ал. 5.

(7) Решението на изпълнителния директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" за отказ или за отнемане по ал. 6 може да бъде обжалвано от заявителя пред съответния административен съд по реда на **Административнопроцесуалния кодекс**.

(8) Решението на Агенцията за железопътен транспорт на Европейския съюз за отказ или за отнемане по ал. 6 може да бъде обжалвано от заявителя пред Апелативния съвет, определен съгласно **член 55 от Регламент (ЕС) 2016/796**.

Глава шеста "б".

БЕЗОПАСНОСТ И РАЗСЛЕДВАНЕ (НОВА - ДВ, БР. 92 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 14.11.2006 Г.)

Раздел I.

Безопасност (Нов - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.)

Чл. 115д. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) (1) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) Регулаторната рамка за безопасност се състои от законодателството на Европейския съюз и от националното законодателство, с които се установяват изискванията за безопасност на железопътната система като цяло, прилагането на тези изисквания, както и взаимодействието между железопътните предприятия, управителите на инфраструктура и другите участници в националната железопътната система и в железопътната система на Европейския съюз.

(2) (Предишна ал. 1, изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) Безопасността в железопътния транспорт се осигурява чрез прилагане на регулаторната рамка за безопасност в железопътния транспорт, включително чрез правилата, приети от управителя на железопътната инфраструктура.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) Безопасността във вътрешния железопътен транспорт се осигурява чрез прилагане на вътрешни правила, приети от ръководителя на ведомството, дружеството или предприятието, които са съобразени с общоприложимите изисквания за безопасност в железопътния транспорт.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г., предишна ал. 3 - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) Управителят на инфраструктурата и железопътните предприятия отговарят за безопасната експлоатация на железопътната система и контрола на рисковете, свързани с нея, съобразно обхвата на дейностите си.

(5) (В сила от 01.01.2007 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г., предишна ал. 4 - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) Железопътните предприятия и управителят на инфраструктурата поддържат функциониращи системи за управление на безопасността.

(6) (Предишна ал. 5, изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) Основните елементи на системата за управление на безопасността се определят с наредбата по **чл. 29, ал. 3, т. 1.**

(7) (В сила от 01.01.2007 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г., предишна ал. 6 - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) Железопътните предприятия и управителят на инфраструктурата подават ежемесечно информация до Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" за състоянието на безопасността и прилагането на системата за управление на безопасността.

Чл. 115е. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) Изпълнителният директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" издава единен сертификат за безопасност на железопътните предприятия, които имат област на дейност в Република България, и удостоверение за безопасност на управителя на инфраструктурата при условия и по ред, определени с наредбата по **чл. 29, ал. 3, т. 1.**

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) Изпълнителният директор издава единния сертификат и удостоверението по ал. 1 при наличие на функциониращи и проверени системи за управление на безопасността и на правила за управление на дейността.

(3) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) Единният сертификат за безопасност на железопътни предприятия с област на дейност в Република България и в една или повече държави - членки на Европейския съюз, или по искане на заявителя - единният сертификат за безопасност на железопътно предприятие с област на дейност в Република България, се издава от Агенцията за железопътен транспорт на Европейския съюз.

(4) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) Управителят на инфраструктурата подава заявление за издаване, подновяване или изменение на удостоверение за безопасност до Изпълнителна агенция "Железопътна администрация".

(5) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) Железопътното предприятие подава заявление за издаване, подновяване или за изменение на единен сертификат за безопасност чрез системата за обслужване на едно гише, създадена съгласно **член 12 от Регламент (ЕС) 2016/796.**

(6) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) При констатиране на нередовности в заявлението по ал. 4 или 5 или в приложената към него документация Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" изисква еднократно отстраняване на нередовностите и/или предоставяне на допълнителна информация или документи, като

определя срок, не по-кратък от 10 работни дни и не по-дълъг от 4 месеца.

(7) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) Единният сертификат за безопасност се издава за срок до 5 години и се подновява след подаване на заявление от железопътното предприятие. Удостоверението за безопасност е валидно 5 години и се подновява след заявление от управителя на инфраструктурата.

(8) (Доп. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., предишна ал. 4, изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" следи за спазване на задължението на железопътните предприятия или на управителите на инфраструктура да използват система за управление на безопасността, като извършва дейности по надзор, които включват проверки на прилагането от страна на железопътните предприятия и на управителите на инфраструктура на системата за управление на безопасността.

(9) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г., предишна ал. 5, изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) Единният сертификат за безопасност и удостоверението за безопасност се подновяват изцяло или частично при:

1. съществени промени в регулаторната рамка за безопасност;
2. съществена промяна на типа или обхвата на дейност на железопътното предприятие;
3. съществена промяна на инфраструктурата, сигнализацията или на енергийните подсистеми или на принципите на тяхната експлоатация и поддръжка.

(10) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г., предишна ал. 6, изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) Железопътното предприятие или управителят на инфраструктурата подава заявление за подновяване на единен сертификат за безопасност или на удостоверение за безопасност не по-късно от 6 месеца преди датата на изтичане на срока на издадените единен сертификат и удостоверение.

(11) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) Единният сертификат за безопасност по ал. 1 е валиден без разширяване на областта на дейност и за железопътни предприятия, опериращи до гари в съседни държави - членки на Европейския съюз, със сходни характеристики на мрежата и сходни оперативни правила, когато тези гари са в близост до границата, и след съгласуване с компетентните национални органи по безопасността. Това съгласуване може да се извършва за всеки конкретен случай или да бъде направено в трансгранично споразумение между държавите членки или между националните органи по безопасността.

(12) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) Железопътен превозвач от трета държава извън Европейския съюз може да достигне до гранична гара на територията на Република България, без да притежава единен сертификат за безопасност, при условие на действащо трансгранично споразумение между Република България и съседната трета държава, гарантиращо подходящо ниво на безопасност.

Чл. 115ж. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) Изпълнителният директор на Изпълнителна агенция "Железопътна

администрация" отказва с мотивирано решение издаването на единен сертификат за безопасност или на удостоверение за безопасност по **чл. 115е, ал. 1**. Агенцията за железопътен транспорт на Европейския съюз отказва издаването на единен сертификат за безопасност.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) Единният сертификат за безопасност или удостоверението за безопасност, издадени от изпълнителния директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация", се отнема с мотивирано решение, когато се установи, че притежателят на сертификат или на удостоверението не отговаря на условията за сертифициране. Единният сертификат за безопасност, издаден от Агенцията за железопътен транспорт на Европейския съюз, се отнема по ред, определен в **Регламент (ЕС) 2016/796**.

(3) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) Ако по време на упражнявания надзор от Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" се установи сериозен риск за безопасността, изпълнителният директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" може да приложи временни мерки за безопасност, включително да се разпореди за незабавно ограничаване или преустановяване на съответните железопътни превози или дейности, или да отнеме единния сертификат за безопасност или удостоверението за безопасност.

(4) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) Решението на изпълнителния директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" по ал. 1 или 2 може да бъде обжалвано от заявителя пред съответния административен съд по реда на **Административнопроцесуалния кодекс**.

(5) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) Решението на Агенцията за железопътен транспорт на Европейския съюз по ал. 1 или 2 може да бъде обжалвано от заявителя пред Апелативния съвет, определен съгласно **член 55 от Регламент (ЕС) 2016/796**.

(6) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) В случаите, когато удостоверение по **чл. 115е, ал. 1**, издадено на управител на инфраструктурата - концесионер, бъде отнето, управлението и ползването на железопътната инфраструктура, предоставена на концесия, се осъществява от НК "ЖИ".

(7) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) В случаите, когато удостоверението по **чл. 115е, ал. 1**, издадено на НК "ЖИ", бъде отнето, управлението и ползването на железопътната инфраструктура, стопанисвана от НК "ЖИ", се осъществява от Изпълнителна агенция "Железопътна администрация".

Чл. 115з. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., отм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.)

Раздел II.

Разследване на железопътни произшествия и инциденти (Нов - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.)

Чл. 115и. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 24.05.2018 г.) Техническото разследване на причините за тежки

железопътни произшествия, произшествия и инциденти се извършва по реда на този закон.

(2) Разследването по ал. 1 е независимо и се изразява в установяване на причините за произшествието или инцидента в резултат на събрана и анализирана информация, без да се определя вина.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 24.05.2018 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2019 г., в сила от 06.08.2019 г.) Разследването по ал. 1 на тежки железопътни произшествия се осъществява от инспектори за разследване на железопътни произшествия и инциденти в Националния борд за разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътния транспорт.

(4) (Нова - ДВ, бр. 47 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2019 г., в сила от 06.08.2019 г.) В своята организация и при вземане на решения Националният борд за разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътния транспорт е независим от Изпълнителна агенция "Железопътна администрация", управителя на железопътната инфраструктура, железопътните предприятия, както и от всяко друго лице, чиито интереси биха могли да са в противоречие с функциите на борда.

Чл. 115к. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2019 г., в сила от 06.08.2019 г.) Инспекторите за разследване на железопътни произшествия и инциденти по **чл. 115и, ал. 3** разследват:

1. тежки железопътни произшествия;
2. (изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2015 г.) произшествия и инциденти по своя преценка, които при различна обстановка са могли да доведат до последиците на тежките железопътни произшествия, включително технически повреди в структурните подсистеми или в елементите на железопътната система;
3. (изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2015 г.) по своя преценка - произшествия и инциденти извън тези по т. 1 и 2.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2019 г., в сила от 06.08.2019 г.) Железопътните предприятия и управителите на инфраструктурата уведомяват незабавно Националния борд за разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътния транспорт за настъпилите произшествия и инциденти по ал. 1, т. 1 и 2.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2019 г., в сила от 06.08.2019 г.) Инспекторите за разследване на железопътни произшествия и инциденти изготвят проект на доклад, който се предоставя за становища и коментари на управителя на железопътната инфраструктура, железопътните предприятия, Изпълнителна агенция "Железопътна администрация", участващите аварийни служби, представители на персонала, както и на всички други заинтересовани страни.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г., доп. - ДВ, бр. 47 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2019 г., в сила от 06.08.2019 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 11 от 2021 г.) В срок до 12 месеца след датата на произшествието или инцидента инспекторите за разследване на железопътни произшествия и инциденти изготвят окончателен доклад, който се публикува на интернет

страницата на Националния борд за разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътния транспорт и се изпраща на всички засегнати от произшествието или инцидента страни, както и до компетентните органи на други държави - членки на Европейския съюз. Когато окончателният доклад не може да бъде публикуван в срок до 12 месеца, Националният борд за разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътния транспорт оповестява междинен отчет най-малко веднъж на всяка година от датата на настъпване на произшествието, който съдържа напредъка по разследването и всички въпроси относно безопасността.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2019 г., в сила от 06.08.2019 г.) Инспекторите по разследване в Националния борд за разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътния транспорт имат право на достъп до мястото на произшествието или инцидента, до всяка информация, съоръжения и подвижен състав, свързани с тях, до всички доказателства, свързани с разследването, за което получават съдействие от държавните органи, чиито функции по компетентност са свързани с произшествията.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2019 г., в сила от 06.08.2019 г.) Инспекторите по разследване в Националния борд за разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътния транспорт имат право да разпитват очевидци, както и други лица, свързани с произшествието или инцидента.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2019 г., в сила от 06.08.2019 г.) Управителят на железопътната инфраструктура, железопътните предприятия, лицата по **чл. 45, ал. 1**, отговорни за поддръжката на превозните средства, и Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" предоставят на инспекторите в Националния борд за разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътния транспорт достъп до всякаква информация или записи, свързани с разследването.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г., отм. - ДВ, бр. 62 от 2019 г., в сила от 06.08.2019 г.)

Чл. 115л. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 24.05.2018 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.)

Разследването на произшествия и инциденти с изключение на тези по **чл. 115к, ал. 1** се осъществява от управителя на железопътната инфраструктура и/или железопътните предприятия по процедури за разследване, включени в техните системи за управление на безопасността в съответствие с **чл. 115д, ал. 6**.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 47 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2019 г., в сила от 06.08.2019 г.) Железопътните предприятия и управителите на инфраструктурата уведомяват незабавно Националния борд за разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътния транспорт и Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" за настъпили произшествия и инциденти.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г., отм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 24.05.2018 г.)

(4) (Изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 24.05.2018 г.) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" изготвя годишен доклад за безопасност, който съдържа статистически данни за общите показатели за безопасност, свързани с железопътните произшествия, инциденти и предпоставки за произшествия или инциденти.

Чл. 115м. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) (1) След приключване на разследването разследващата структура дава препоръки и предписания за подобряване на безопасността и за предотвратяване на нови произшествия и инциденти.

(2) Препоръки и предписания могат да се дават и по време на разследването.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2019 г., в сила от 06.08.2019 г.) Разследването от инспекторите за разследване на железопътни произшествия и инциденти в Националния борд за разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътния транспорт се провежда отделно и независимо от разследването, провеждано от компетентни държавни разследващи органи или от замесените в произшествието или инцидента страни.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г.) Условието и редът за разследване се определят с наредба на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Чл. 115н. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2019 г., в сила от 06.08.2019 г.) Националният борд за разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътния транспорт съгласува действията си и обменя информация с компетентните държавни разследващи органи при разследване на железопътни произшествия в съответствие с наредба на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и министъра на вътрешните работи.

(2) (В сила от 01.01.2007 г.) Когато железопътното произшествие е настъпило на или в близост до границата с държава - членка на Европейския съюз, или когато не може да се установи в коя държава членка е настъпило, разследването по **чл. 115и** се извършва съвместно или по споразумение със съответния разследващ орган на държавата членка.

Глава седма. КОНТРОЛ

Чл. 116. (1) (Предишен текст на чл. 116 - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) Изпълнителната агенция "Железопътна администрация" упражнява контрол по изграждането, ремонта, поддръжката и експлоатацията на железопътната инфраструктура, безопасността на движението и на превозите и техническото състояние на подвижния състав.

(2) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г., доп. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Изпълнителната агенция "Железопътна администрация" упражнява контрол върху функционирането на системите за управление на безопасността, изградени и поддържани от управителя на инфраструктурата и от железопътните предприятия, включително върху дейността по разследването на произшествия, инциденти и ситуации, близки до инциденти.

(3) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) Изпълнителната агенция

"Железопътна администрация" упражнява контрол по спазване на общите изисквания и условия за безопасност и техническа експлоатация по отношение на вътрешния железопътен транспорт.

(4) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) Изпълнителната агенция "Железопътна администрация" упражнява контрол по спазване на съществените изисквания към железопътната система за постигане на оперативна съвместимост.

(5) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" упражнява контрол по своя инициатива или по жалба на заявителите, които считат, че са третирани несправедливо, дискриминирани или увредени по какъвто и да е начин, както и по жалби срещу решения на управител на инфраструктура, на железопътно предприятие или на оператор на обслужващо съоръжение по отношение на:

1. проекта и окончателния вариант на референтния документ за железопътната мрежа;
2. установените в референтния документ критерии;
3. процеса на разпределяне на капацитет и неговия резултат;
4. схемата за налагане на такси;
5. равнището или структурата на таксите за ползване на инфраструктурата, чието заплащане дължат или може да им бъде наложено;
6. правилата за достъп до железопътната инфраструктура, включително за извършване на международни услуги за превоз на пътници, до обслужващите съоръжения и допълнителните услуги;
7. достъпа и налагането на такси за услугите в обслужващите съоръжения, за допълнителните и съпътстващите услуги;
8. (нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) управлението на движението;
9. (нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) планирането на обновяването;
10. (нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) планираното или непланираното поддържане;
11. (нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) спазването на изискванията по този закон.

(6) (Нова - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Изпълнителният директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" извършва проучване по жалбите по ал. 5 в срок до един месец от тяхното постъпване.

(7) (Нова - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) В срока по ал. 6 изпълнителният директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" може да изиска допълнителна информация и/или да започне консултации с всички заинтересовани страни. Срокът за

получаване на информацията и/или за провеждане на консултации не може да бъде по-дълъг от един месец и може да бъде удължен при изключителни обстоятелства с не повече от две седмици.

(8) (Нова - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Изпълнителният директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" се произнася с мотивирано решение по жалбите по ал. 5 в срок до 6 седмици от получаването на цялата необходима информация или от постъпване на жалбата, в случай че допълнителна информация не е била изисквана по ал. 7.

(9) (Нова - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) С решението по ал. 8 изпълнителният директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация":

1. оставя жалбата без уважение;

2. отменя акта и/или разпорежда спирането на действието и указва действията, които следва да се предприемат.

(10) (Нова - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Решението по ал. 8 може да се обжалва по реда на [Административнопроцесуалния кодекс](#).

(11) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., предишна ал. 6 - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Изпълнителната агенция "Железопътна администрация" следи за спазването на разпоредбите на издадените въз основа на този закон наредби и други нормативни актове.

Чл. 117. (1) (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Изпълнителната агенция "Железопътна администрация" контролира работата на персонала на управителя на инфраструктурата и на железопътните предприятия, както и дейността на строителните и ремонтните предприятия и на вътрешния железопътен транспорт на министерства, ведомства, дружества и предприятия по безопасността на движението.

(2) Служителите на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" имат право:

1. (изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г., доп. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) на достъп за контрол до всички обекти от железопътната инфраструктура железопътните предприятия, обслужващите съоръжения, лицата, получили сертификат по **чл. 46, ал. 1**, и лицата, получили разрешение по **чл. 115б**, както и на достъп до железопътните системи на други министерства, ведомства, дружества и предприятия, включително в кабините на возилата на собствен ход;

2. (изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., доп. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г., доп. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) да изискват за проверка и при необходимост да задържат всички документи, свързани с поддържането, обновяването, модернизиранието и експлоатацията на инфраструктурата, превоза на

пътници и товари, предоставянето на услуги в обслужващите съоръжения и с разследванията на произшествия, инциденти и ситуации, близки до инциденти, извършвани от управителите на железопътната инфраструктура и железопътните предприятия, или разследвания на произшествия, инциденти и ситуации, близки до инциденти, на линии от вътрешния железопътен транспорт по **чл. 2, т. 3**;

3. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г., доп. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) да контролират реда за заявяване и достъп на железопътните предприятия до железопътната инфраструктура и обслужващите съоръжения;

4. (изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) да изискват и проверяват документите за правоспособност на физическите лица от персонала на управителя на инфраструктурата и на железопътните предприятия;

5. (доп. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) да спират от експлоатация обекти или ремонтните дейности на обекти от железопътната инфраструктура и превозните средства, които не отговарят на изискванията за сигурност и безопасност на движението или за оперативна съвместимост;

6. (изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) да отстраняват от работа лицата от персонала на управителя на инфраструктурата или на железопътните предприятия, които се намират под въздействието на алкохол или други упойващи вещества, заспали са на работното си място, работят над установеното работно време или без необходимата междусменна почивка или не представят документите си за правоспособност;

7. (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) да контролират точността на данните в референтния документ за железопътната мрежа;

8. (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) да проверяват или да изискват проверка на съответствието на съставните елементи и подсистеми, въведени в експлоатация, със съществените изисквания за оперативната им съвместимост;

9. (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) да проверяват системите за управление за безопасност на управителя на инфраструктурата и железопътните предприятия с оглед правилното им поддържане и ефективно функциониране;

10. (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) да проверяват спазването на общите изисквания и условия за безопасност и техническа експлоатация във вътрешния железопътен транспорт и съответствието на правилата, регламентиращи вътрешния железопътен транспорт, с общите изисквания и условия за безопасност и техническа експлоатация;

11. (нова - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) да проверяват спазването на разпоредбите на **Регламент (ЕО) № 1371/2007**;

12. (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., предишна т. 11 - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) да изискват представяне на документ за самоличност от лицата, които проверяват;

13. (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., предишна т. 12 - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) да получат съдействие от органите на реда;

14. (предишна т. 7 - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., предишна т. 13 - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) да издават задължителни предписания в рамките на предоставената им от закона компетентност.

(3) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2021 г.) Изпълнителният директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" или оправомощени от него длъжностни лица при констатиране на нарушение, свързано с безопасността на движението и сигурността на превозите, създаващо сериозен риск за безопасността, издава задължителни предписания и определя срокове и отговорни органи или лица за изпълнението им, като може да разпорежда:

1. прилагане на временни мерки за безопасност, включително незабавно ограничаване или преустановяване на съответните операции или дейности, свързани с маневра, осигуряване движението на влакове, управление на влакове, ремонт или поддръжка на подвижен състав и други;

2. спиране от експлоатация на обекти от железопътната инфраструктура, включително инфраструктурата на министерства и други ведомства, дружества или предприятия по **чл. 2, т. 3**, при констатирани несъответствия по техническата експлоатация и/или безопасността на движението;

3. спиране от експлоатация на подвижен железопътен състав при констатирани несъответствия с техническите и функционалните изисквания към него;

4. прилагане на мерки за безопасност при превоза на опасни товари с железопътен транспорт;

5. прилагане на мерки за безопасност при поддържането и експлоатацията на железопътни прелези.

(4) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2021 г.) Задължителните предписания по ал. 2, т. 14 и ал. 3 подлежат на обжалване по реда на **Административнопроцесуалния кодекс**. Обжалването на предписанията по ал. 3 не спира тяхното изпълнение.

(5) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г., предишна ал. 3 - ДВ, бр. 11 от 2021 г.) При осъществяване на правомощията си служителите на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" се легитимират със служебни карти за контрол, издадени от изпълнителния директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" по утвърден от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията образец.

Чл. 118. (1) (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., доп. - ДВ, бр. 11 от 2021 г.) В изпълнение на задълженията си служителите от Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" извършват проверки и съставят актове при констатиране на нарушения. Акт за установяване на административно нарушение се съставя и при неизпълнение на задължителни предписания по **чл. 117, ал. 2, т. 14** или по **чл. 117, ал. 3**.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., доп. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г., отм. - ДВ, бр. 11 от 2021 г.)

(3) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., доп. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2009 г., отм. - ДВ, бр. 11 от 2021 г.)

Чл. 118а. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., отм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.)

Чл. 118б. (Нов - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) Право да съставят актове за констатиране на нарушения по **чл. 129 - 132** имат длъжностни лица, определени от министъра на вътрешните работи.

Чл. 119. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 22 от 2009 г.) Наказателните постановления по съставените актове за констатирани нарушения се издават от изпълнителния директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация".

Чл. 120. Съставянето на актовете, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършва по реда на **Закона за административните нарушения и наказания**.

Глава осма.

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 121. (1) (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2002 г., предишен текст на чл. 121 - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) Наказва се с глоба от 100 до 500 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание:

1. машинист, който допусне подминаване на затворен сигнал, закриване на дистанция, срязване на стрелка, удар върху стоящ подвижен жп състав или нагазване на "баластова призма";

2. длъжностно лице, което пусне в движение влак или маневрен състав, неосигурени с необходимата спирачна маса;

3. длъжностно лице, което не извърши проба на плътността на локомотива или на влака, не извърши съкратена проба от края на влака или неправилно оформи документите за спирачките на влака;

4. (изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) длъжностно лице, което виновно допусне удар с пътно превозно средство на прелез или дерайлиране на железопътно превозно средство;

5. ръководител, който в кръга на предоставените му правомощия издаде заповед в противоречие с утвърдените правила за техническа експлоатация и безопасност.

(2) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) При повторно нарушение по ал. 1 глобата е в размер 750 лв. При системно нарушение по ал. 1 глобата е в размер 1000 лв.

(3) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., предишна ал. 2 - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Длъжностно лице, което не предостави изисквания документ по **чл. 117, ал. 2, т. 2**, а отговаря за неговото съхранение, се наказва с глоба от

200 до 500 лв.

(4) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г., предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) В случаите по **чл. 117, ал. 2, т. 2**, когато не бъде предоставен исканият документ, на железопътното предприятие, управителя на инфраструктурата, строителното или ремонтното предприятие, извършващо дейности по поддържане, обновяване или модернизиране на инфраструктурата, оператора на обслужващото съоръжение или на собственика на линиите от вътрешния железопътен транспорт по **чл. 2, т. 3** се налага имуществена санкция в размер от 500 до 1000 лв.

(5) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., предишна ал. 4 - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Длъжностно лице, което не предостави достъп на служител на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" в случаите по **чл. 117, ал. 2, т. 1**, се наказва с глоба от 200 до 600 лв.

Чл. 122. (1) (Предишен текст на чл. 122, изм. - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Наказва се с глоба от 500 до 800 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание:

1. длъжностно лице, което предостави управлението на тягов подвижен жп състав или осигурителни или електрозахранващи системи на лице без необходимата за това правоспособност;

2. (изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) машинист, който превиши допустимите скорости за движение на влак или за маневра или пусне в движение влак, маневрен състав, изолиран локомотив или друго специализирано самоходно превозно средство без подаден сигнал;

3. (нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) длъжностно лице, което наруши реда за приемане и изпращане на влаковете, за извършване на маневра по главни и други приемно-отправни коловози, извън границите на гарата, или не прекрати маневра преди пристигане на превозно средство съгласно утвърдените норми в правилата за движение на влаковете и маневрената работа.

(2) (Нова - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) При повторно нарушение по ал. 1 глобата е в размер на 1200 лв.

Чл. 123. (1) (Предишен текст на чл. 123, изм. - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) Наказва се с глоба от 100 до 200 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание, длъжностно лице, което работи с разпломбирани съоръжения или такива с нередовни пломби по тях, не извърши или извърши некачествено проба за съответствие на положението на стрелка с показанието на пулта за управление след извършване на ремонтни работи, подаде сигнал за придвижване на маневрен състав преди подготвянето на маршрута или не изпълни предписание на служител от Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" в определения за това срок.

(2) (Нова - ДВ, бр. 47 от 2002 г.) При повторно нарушение по ал. 1 глобата е от 200 до 400 лв.

Чл. 124. (1) (Предишен текст на чл. 124, изм. - ДВ, бр. 47 от 2002 г.) Наказва се с глоба от 100 до 400 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание:

1. длъжностно лице, което експлоатира или допуска в експлоатация подвижен жп състав с неизправности по спирачните системи, ходовите части, устройството за бдителност и регистриращия скоростомер;

2. длъжностно лице, което разпусне през гърбица (полугърбица) вагони с опасни товари, вагони, шаблонирани със забранителен знак за преминаване през гърбица, или друг подвижен състав, за който има ограничения в правилата за движение на влаковете и маневрената работа;

3. длъжностно лице, което подаде несвоевременно или погрешно сигнал, довел до срязване на стрелка, до удар върху стоящ подвижен състав или до дерайлиране на баластова призма;

4. длъжностно лице, което експлоатира срязана стрелка, без да ѝ е извършен технически преглед от определените за това длъжностни лица, или което заспи на работното си място;

5. ръководител, който назначи на длъжност лице без необходимата правоспособност за това;

6. (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) ръководител, който разпреди или допуска използването на обекти или подвижен състав, спрени от експлоатация, или извършването на преустановени ремонтни дейности.

(2) (Нова - ДВ, бр. 47 от 2002 г.) При повторно нарушение по ал. 1 глобата е от 200 до 800 лв.

(3) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) Наказва се с глоба от 200 до 800 лв. длъжностно лице, което е разрешило изграждането или реконструирането на обекти или извършването на дейност в зоната, определена от ограничителната строителна линия, или в зоната за отчуждение на железопътната инфраструктура, без да спази съответния ред и изисквания.

(4) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) При повторно нарушение по ал. 3 глобата е от 400 до 1200 лв.

Чл. 125. (1) (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Наказва се с глоба от 150 до 250 лв. и с временна забрана за упражняване на дейността за срок от шест месеца до една година лице от персонала на управителя на железопътната инфраструктура или на железопътното предприятие, което употреби по време на работа или работи с концентрация в кръвта на алкохол или друго силно упойващо вещество над 0,3 на хиляда.

(2) След изтичането на срока по ал. 1 лицето е длъжно да се яви на проверовъчен изпит по правилата за техническа експлоатация и безопасност на превозите пред Изпълнителна агенция "Железопътна администрация".

(3) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Наказва се с глоба от 200 до 400 лв. длъжностно лице на управителя на инфраструктурата или на железопътното предприятие, което извършва дейност, свързана с безопасността на железопътните превози, за която се изисква

правоспособност или провеждане на проверочни изпити, без да е правоспособно или без да е издържало проверочен изпит.

Чл. 126. (1) (Предишен текст на чл. 126, изм. - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Наказва се с глоба от 100 до 200 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание, лице от персонала на управителя на железопътната инфраструктура или на железопътното предприятие, което:

1. (изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., отм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.)
2. работи по устройствата на осигурителните системи без писмено разрешение от лицето, експлоатиращо устройствата;
3. не отстрани своевременно възникнали повреди в отделни елементи на железопътната инфраструктура при получено уведомление за това;
4. не осигури подвижен железопътен състав против самопридвижване или остави тягов подвижен състав в работно състояние без надзор;
5. извърши маневра с вагони, натоварени с опасни товари без необходимата предохрана;
6. наруши реда за придвижване на изолиран локомотив в района на гара;
7. включи в състава на влак вагон с неправилно разположен или неукрепен товар, както и вагони, натоварени над товароносимостта им;
8. (изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) не регистрира или регистрира невярно движение на превозно средство, диспечерска заповед и други разпореждания, определени в правилата за движение на влаковете и маневрената работа (в служебната документация);
9. наруши реда, определен в правилника за техническата експлоатация, за извършване на работа по гарови коловози или стрелки, застрашаващи безопасността на движението;
10. извършва маневра без подаване на ръчни и звукови сигнали;
11. работи по осигурителните системи в гари на централно диспечерско управление, без гарата да е взела предварително на "Резервно местно управление", без разрешение на дежурния ръководител и завеждащ техническата смяна на централния диспечерски пост;
12. неправилно подаде ръчен или звуков сигнал;
13. допусне движение на подвижен жп състав при нарушени габарити;
14. разреши експлоатиране или експлоатира елементи на железопътната инфраструктура и подвижния железопътен състав с параметри, несъответстващи на техническите изисквания;
15. не предприеме мерки за своевременно уведомяване на заинтересуваните длъжностни лица за промени в условията за движение на влаковете или маневрената работа;
16. наруши реда за включване или подреждане на вагони в състава на влак;
17. сигнализира неправилно железен път, подвижен състав или съоръжения;
18. допусне нарушаване на определената видимост на сигналите или употреби

нестандартни по форма, цвят и размери постоянни сигнали;

19. използва неизправна спирателна обувка за спиране на вагони при маневра или я използва неправилно;

20. не изпълни задълженията си за охрана на прелеза;

21. не извърши или извърши непълен периодичен преглед на железния път, на съоръженията или подвижния състав;

22. извърши маневра с отблъскване на подвижен състав в противоречие с изискванията на правилата за движение на влаковете и маневрената работа; извърши маневра с набутване на вагони без подсигуряване на човек начело на състава;

23. (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) наруши други правила за движение на влаковете, за маневрената работа, за подаваните сигнали в железопътния транспорт, както и изисквания за техническата експлоатация на железопътната инфраструктура.

(2) (Нова - ДВ, бр. 47 от 2002 г.) При повторно нарушение по ал. 1 глобата е от 200 до 400 лв.

Чл. 127. (1) (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г., предишен текст на чл. 127 - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Наказва се с глоба от 50 до 100 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание, лице от персонала на управителя на железопътната инфраструктура или на железопътното предприятие, което:

1. не носи свидетелството си за заемане на длъжност по време на работа;

2. напусне работното си място без разрешение или неправилно приеме или предаде дежурство;

3. работи без или с нередовни ръчни сигнални принадлежности, инвентар и противопожарни средства;

4. предостави управлението на подвижен жп състав или работа с осигурителни системи на лице, което е правоспособно, но не е на работа;

5. допусне на работа работници с неосигурена междусменна почивка, както и лице, което работи, без да е ползвало такава почивка;

6. допусне в кабините на локомотивите и мотрисните влакове, в релейните помещения и в канцелариите на дежурните ръководители лица без право на това;

7. не спре в гара или на спирка спиращ по разписание пътнически влак;

8. извърши маневра в посредна гара, спирка или в отклонение на междугарие без план за маневрената работа;

9. не осигури обзавеждане и оборудване на прелезопазачниците;

10. не уведоми компетентните служби при възникнали повреди на жп прелез.

(2) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) При повторно нарушение по ал. 1 глобата е в размер 150 лв. При системно нарушение по ал. 1 глобата е в размер 200 лв.

Чл. 128. (1) (Предишен текст на чл. 128, доп. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., доп. - ДВ, бр. 19 от 2016 г.,

изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) На превозвач, който разпореди или извърши превози на пътници и/или товари без лицензия и/или единен сертификат за безопасност, или преотстъпи предоставен му капацитет на друг превозвач, се налага имуществена санкция в размер от 50 000 до 100 000 лв. Санкцията по изречение първо се налага и на железопътно предприятие, което разпореди или извърши превоз на товари без единен сертификат за безопасност.

(2) (Нова - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) На управител на железопътната инфраструктура, който предостави достъп до железопътната инфраструктура на железопътен превозвач, който не притежава лицензия и/или единен сертификат за безопасност, както и на железопътно предприятие, което не притежава единен сертификат за безопасност, се налага имуществена санкция в размер от 50 000 до 100 000 лв.

(3) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., предишна ал. 2 - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Лице, което наруши или не спази разпоредба на издадените въз основа на този закон наредби и други нормативни актове, се наказва с глоба в размер 500 лв. На юридическо лице, което чрез действия на свои служители наруши или не спази разпоредба на издадените въз основа на този закон наредби или други нормативни актове, се налага имуществена санкция в размер 1000 лв.

(4) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., предишна ал. 3 - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Лице, което не изпълни в срок задължението си за уведомяване по този закон, се наказва с глоба от 100 до 200 лв.

(5) (Нова - ДВ, бр. 47 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г., доп. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) При нарушение на задължение, свързано с провеждане на разследване на произшествия, инциденти и ситуации, близки до инциденти, или поддържането на система за управление на безопасността, включително по отношение на спазването на техническите изисквания към вложените материали и резервни части и спазването на изискванията при договаряне на услуги спрямо потребители, клиенти, служители и трети страни, при което се намалява нивото на безопасност, на железопътното предприятие или на управителя на железопътната инфраструктура се налага имуществена санкция в размер от 30 000 до 50 000 лв.

Чл. 129. (1) (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) Налага се имуществена санкция от 25 000 до 50 000 лв. на лице, което чрез действията на свои служители препречва движението, прегражда или блокира елементи или обекти на железопътната инфраструктура, ако деянието не съставлява престъпление.

(2) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Наказва се с глоба или имуществена санкция от 5000 до 10 000 лв. и със заплащане стойността на повреденото имущество лице, което чрез действията на свои служители уврежда или е увредило елементи или обекти на железопътната инфраструктура или извършва действия без съответното разрешение върху или в

непосредствена близост до железопътни линии и други железопътни съоръжения, ако деянието не съставлява престъпление.

(3) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Наказва се с глоба от 500 до 1000 лв. физическо лице, което чрез действията си препречва движението, прегражда или блокира елементи или обекти на железопътната инфраструктура или извършва действия без съответното разрешение върху или в непосредствена близост до железопътни линии и други железопътни съоръжения, ако деянието не съставлява престъпление.

(4) (Предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Наказва се с глоба от 100 до 500 лв. длъжностно лице на управителя на железопътната инфраструктура или на железопътно предприятие, което откаже или осуети извършването на проверка от служители на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация".

(5) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) При повторно нарушение по ал. 1 - 4 се налага глоба или имуществена санкция в размер, завишен спрямо наложената първоначално санкция с 50 на сто от максималния размер, посочен в съответната административнонаказателна разпоредба.

Чл. 130. (1) (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., предишен текст на чл. 130 - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Наказва се с глоба от 20 до 50 лв. лице, което замърсява приемното здание на гара или спирка, пероните, железопътните коловози, линии и съоръжения в гара или междугарие или преминава през железопътни линии или железопътни съоръжения в гара или междугарие или през гаровите коловози и стрелки извън зоната, определена за преминаване, без специално разрешение за това.

(2) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) При повторно нарушение по ал. 1 се налага глоба в размер 75 лв. При системно нарушение по ал. 1 се налага глоба в размер 100 лв.

Чл. 131. (1) (Предишен текст на чл. 131 - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) Наказва се с глоба от 50 до 150 лв. и със заплащане стойността на повреденото имущество лице, което поврежда или унищожава подвижен железопътен състав, сигнали, указатели или железопътни съоръжения, ако деянието не подлежи на по-тежко наказание.

(2) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Наказва се с глоба от 20 до 50 лв. лице, което замърсява подвижния железопътен състав.

(3) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) При повторно нарушение по ал. 1 и 2 се налага глоба в размер, завишен с 50 на сто от максималния размер, посочен в съответната административнонаказателна разпоредба. При системно нарушение по ал. 1 и 2 се налага глоба в двоен размер, определен по максималния размер на съответната административнонаказателна разпоредба.

Чл. 132. (1) (Изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Наказва се с глоба

от 200 до 500 лв. водач на пътно превозно средство, което преминава през железопътната линия извън определените за това места.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Наказва се с глоба от 50 до 100 лв. водач на животни, който преминава заедно с животните или допусне преминаване на животните през железопътната линия извън определените за това места.

(3) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) При повторно нарушение по ал. 1 и 2 се налага глоба в размер, завишен с 50 на сто от максималния размер, посочен в съответната административнонаказателна разпоредба. При системно нарушение по ал. 1 и 2 се налага глоба в двоен размер, определен по максималния размер на съответната административнонаказателна разпоредба.

Чл. 133. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Лице, което експлоатира структурна подсистема, без да е спазило предвидените условия и ред, се наказва с глоба или имуществена санкция в размер от 5000 до 10 000 лв.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) На юридическо лице, получило разрешение по **чл. 115б, ал. 1 и 2**, което не извършва процедурите за оценяване и за проверка съгласно изискванията на наредбата по **чл. 5, т. 2**, се налага имуществена санкция в размер от 3000 до 5000 лв.

(3) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Лице, което възпрепятства изпълнението на контролни правомощия на лице за оценяване, се наказва с глоба в размер от 100 до 200 лв., а юридическо лице - с имуществена санкция в размер 500 лв.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) На лице за оценяване, което не предостави на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" информация за извършените процедури за оценяване и за проверка, за издадените документи и за отказите да издадат такива, се налага имуществена санкция в размер от 300 до 500 лв.

Чл. 134. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) (1) На лице, което издаде документ, удостоверяващ съответствието на съставен елемент или подсистема със съществените изисквания за оперативна съвместимост, със съдържание, което не съответства на нормативно определеното, се налага имуществена санкция в размер от 300 до 800 лв., ако деянието не съставлява престъпление.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) На лице, което издаде документ, удостоверяващ съответствието на съставен елемент или подсистема със съществените изисквания за оперативна съвместимост, без да има право на това, ако деянието не съставлява престъпление, се налага имуществена санкция в размер от 3000 до 5000 лв.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) На лице, което издаде документ, удостоверяващ съответствието на съставен елемент или подсистема със съществените изисквания за оперативна съвместимост за съставен елемент или подсистема, които не отговарят на съществените изисквания, се налага имуществена

санкция в размер от 5000 до 10 000 лв.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Лице, което не спази задължението си по съхраняване на копия от удостоверяващите съответствието документи, се наказва с глоба или имуществена санкция в размер от 500 до 1000 лв.

Чл. 135. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) (1) На управител на инфраструктурата, на който е отнето удостоверението за безопасност, се налага имуществена санкция в размер 100 000 лв.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) На управител на инфраструктурата, който с действие или бездействие накърни равнопоставеността на железопътно предприятие относно правото на достъп до железопътната инфраструктура, се налага имуществена санкция в размер от 50 000 до 100 000 лв.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) При повторно нарушение по ал. 2 имуществената санкция е в размер на 120 000 лв.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) На управител на инфраструктурата, който не спази срока по **чл. 115е, ал. 10**, се налага имуществена санкция в размер 1000 лв.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) На железопътно предприятие, което ползва подвижен състав по железопътната инфраструктура без необходимите разрешения, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 5000 лв.

Чл. 136. (Нов - ДВ, бр. 22 от 2009 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Наказва се с имуществена санкция от 10 000 до 25 000 лв. железопътно предприятие или управител на инфраструктурата, който не е изпълнил свое задължение или по друг начин е третирал несправедливо, дискриминирал или засегнал друго железопътно предприятие.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) Наказанието по ал. 1 се налага, когато неизпълнението на задължението или засягането на железопътно предприятие е свързано с някои от следните документи или обстоятелства:

1. референтния документ за железопътната мрежа, включително процеса по неговото съгласуване и издаване;
2. установените в референтния документ критерии;
3. процеса на разпределяне на капацитет и неговия резултат;
4. схемата за налагане на такси;
5. равнището или структурата на таксите за ползване на инфраструктурата, чието заплащане дължат или може да им бъде наложено;
6. (доп. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) договора за достъп, процеса по неговото изготвяне, актуализиране, съгласуване и сключване;
7. правилата за достъп до железопътната инфраструктура, включително за извършване на международни услуги за превоз на пътници, до обслужващите съоръжения и допълнителните услуги;

8. достъпа и налагането на такси за услугите в обслужващите съоръжения, за допълнителните и съпътстващите услуги;

9. (нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) управлението на движението на влаковете;

10. (нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) планирането на обновяването;

11. (нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) планираната или непланираната поддръжка.

(3) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) На оператор на обслужващо съоръжение се налага имуществена санкция от 1000 до 2000 лв. при неизпълнение на задължение, свързано с някои от документите или обстоятелствата по ал. 2, т. 7 и 8, или когато е третирано несправедливо или е дискриминирано железопътно предприятие.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г., предишна ал. 3 - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Наказанието по ал. 1 се налага след проверка, извършена от Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" по нейна инициатива или след подадена жалба за несправедливо третиране, дискриминиране или засягане по какъвто и да е друг начин на железопътно предприятие.

Чл. 137. (Нов - ДВ, бр. 22 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Наказва се с глоба от 500 до 1000 лв. или с имуществена санкция от 5000 до 10 000 лв. лице, което не предостави информация, поискана от Изпълнителна агенция "Железопътна администрация", за изпълнение на функциите за контрол по **чл. 116**, функциите за мониторинг на условията за конкуренция на пазара на железопътни услуги и за контрол на управителя на инфраструктурата и операторите на обслужващи съоръжения при определянето на такси, разходите за инфраструктурата и всички други данни и факти, свързани с изпълнението на регулаторните и контролните функции на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация".

Чл. 138. (Нов - ДВ, бр. 22 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) Наказва се с глоба от 1000 до 3000 лв. или с имуществена санкция от 15 000 до 30 000 лв. лице, което не изпълни задължително предписание, издадено от служителите по **чл. 117, ал. 2**, разпореждане, предписание или влязло в сила решение, издадено от изпълнителния директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация".

Чл. 139. (Нов - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) На железопътен превозвач, който наруши разпоредбите на **Регламент (ЕО) № 1371/2007**, се налагат имуществени санкции, както следва:

1. (в сила от 04.12.2014 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) за непредоставяне по подходящ начин на информация за преустановяване на услуги, предоставяни с договора за обществена услуга за железопътен превоз, преди изпълнение на решението за преустановяване в съответствие с **член 7 от Регламент (ЕО) № 1371/2007** - в размер от 1000 до 5000 лв.;

1а. (нова - ДВ, бр. 11 от 2021 г.) за предоставяне на непълна информация или за

отказ да предостави на пътник поискана от него информация за пътувания, за които предлага договор за превоз, посочена в **Приложение II, част I от Регламент (ЕО) № 1371/2007**, в съответствие с **член 8, параграф 1** от същия регламент - в размер от 2000 до 5000 лв.;

2. (в сила от 04.12.2024 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 47 от 2015 г., в сила от 03.12.2014 г., изм. - ДВ, бр. 11 от 2021 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 11 от 2021 г. (*)) за предоставяне на непълна информация или за отказ да предостави на пътник информация по време на пътуването, посочена в **Приложение II, част II от Регламент (ЕО) № 1371/2007**, в съответствие с **член 8, параграф 2** от същия регламент - в размер от 2000 до 5000 лв.;

3. (в сила от 04.12.2024 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 47 от 2015 г., в сила от 03.12.2014 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 11 от 2021 г. (*)) за предоставяне по неподходящ начин на пътник със слухови и/или зрителни увреждания поискана от него информация за пътувания, за които предлага договор за превоз, както и информация по време на пътуването, посочени в **Приложение II, части I и II от Регламент (ЕО) № 1371/2007**, в съответствие с **член 8, параграф 3** от същия регламент - в размер от 3000 до 6000 лв.;

4. (изм. - ДВ, бр. 47 от 2015 г.) за непредоставяне на билет или друг вид превозен документ и за непредоставяне на информация в съответствие с **чл. 9 от Регламент (ЕО) № 1371/2007** - в размер от 2000 до 5000 лв.;

5. (в сила от 04.12.2024 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 47 от 2015 г., в сила от 03.12.2014 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 11 от 2021 г. (*)) за неизплащане на авансово плащане на обезщетение в съответствие с **чл. 13 от Регламент (ЕО) № 1371/2007** в срок 15 дни след установяване самоличността на пътника, претърпял физическо и/или психическо увреждане, причинено от произшествие по време на пътуване с железопътно превозно средство или по време на качване или слизане - в размер от 10 000 до 20 000 лв.;

6. (в сила от 04.12.2024 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 47 от 2015 г., в сила от 03.12.2014 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 11 от 2021 г. (*)) за неизплащане на авансово плащане на обезщетение в съответствие с **чл. 13 от Регламент (ЕО) № 1371/2007** в срок 15 дни след установяване самоличността на физическото лице, имащо право на обезщетение в случай на смърт на пътник, настъпила вследствие на произшествие по време на пътуване с железопътно превозно средство или по време на качване или слизане - в размер 40 000 лв.;

7. (в сила от 04.12.2024 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 47 от 2015 г., в сила от 03.12.2014 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 11 от 2021 г. (*)) за отказ за възстановяване пълната стойност на билета или за продължаване или пренасочване при сравними транспортни условия до крайното местоназначение съгласно **чл. 16 от Регламент (ЕО) № 1371/2007** - в размер от 1000 до 3000 лв.;

8. (в сила от 04.12.2024 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 47 от 2015 г., в сила от 03.12.2014 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 11 от 2021 г. (*)) за неизплащане на обезщетение за закъснение при условията на **член 17 от Регламент (ЕО) № 1371/2007**, за което стойността на билета не е възстановена съгласно **член 16** от същия регламент - в размер от 2000 до 5000 лв.;

9. (в сила от 04.12.2024 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 47 от 2015 г., в сила от 03.12.2014 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 11 от 2021 г. (**)) за непредоставяне на информация за положението, очакваното време на заминаване и/или на пристигане, в случай на закъснение, в съответствие с **член 18, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1371/2007** - в размер от 500 до 1000 лв.;

10. (в сила от 04.12.2024 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 47 от 2015 г., в сила от 03.12.2014 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 11 от 2021 г. (**)) за непредоставяне на пътниците на услугите по **член 18, параграф 2, букви "а" - "в" от Регламент (ЕО) № 1371/2007** съгласно изискванията на **член 18, параграф 2** от същия регламент - в размер от 5000 до 10 000 лв.;

11. (в сила от 04.12.2024г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 47 от 2015 г., в сила от 03.12.2014 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 11 от 2021 г. (**)) за непредоставяне на алтернативни транспортни услуги в случаите на **член 18, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1371/2007** - в размер от 1000 до 3000 лв.;

12. (в сила от 04.12.2024 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 47 от 2015 г., в сила от 03.12.2014 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 11 от 2021 г. (**)) за отказ да удостовери върху документа за превоз, че влакът е бил закъснял, отменен или е изпусната връзка със следващ превоз в съответствие с **член 18, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 1371/2007** - в размер от 1000 до 2000 лв.;

13. за нарушение на **член 19, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1371/2007** и установяване и поддържане на дискриминационни правила за достъп до железопътна транспортна услуга на лица с увреждания и лица с ограничена подвижност - в размер от 5000 до 8000 лв.;

14. за нарушение на **член 20, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1371/2007** и отказване предоставяне на лице с ограничена подвижност поискана от него информация за достъпността на железопътна превозна услуга и условията за достъп до превозните средства, както и до различните съоръжения във влака - в размер от 1000 до 2000 лв.;

15. (в сила от 04.12.2019 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 47 от 2015 г., в сила от 03.12.2014 г.) за нарушение на **член 21, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1371/2007** и несъобразяване с техническите спецификации за оперативна съвместимост за лица с увреждания и лица с ограничена подвижност и неосигуряване на достъп до превозните средства и другите съоръжения - в размер от 5000 до 10 000 лв.;

16. (в сила от 04.12.2019 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 47 от 2015 г., в сила от 03.12.2014 г.) за нарушение на **член 21, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1371/2007** и отказ за осигуряване достъп на лица с увреждания и лица с ограничена подвижност до железопътен превоз, в случаите, когато липсва придружаващ персонал във влака - в размер от 2000 до 5000 лв.;

17. (в сила от 04.12.2019 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 47 от 2015 г., в сила от 03.12.2014 г.) за нарушение на **член 22, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1371/2007** и непредоставяне на леснодостъпна информация в съответствие с правилата за достъп, посочени в **член 19, параграф 1** от същия регламент - в размер от 2000 до 5000 лв.;

18. (в сила от 04.12.2019 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 47 от 2015 г., в

сила от 03.12.2014 г.) за отказ от предоставяне на безплатна помощ на лица с увреждания и лица с ограничена подвижност във влак, както и по време на качване и слизане от него, посочена в **член 23 от Регламент (ЕО) № 1371/2007** - в размер от 2000 до 5000 лв.;

19. (в сила от 04.12.2019 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 47 от 2015 г., в сила от 03.12.2014 г.) за отказ за сътрудничество съгласно **член 24 от Регламент (ЕО) № 1371/2007** при предоставяне на безплатна помощ на лица с увреждания и лица с ограничена подвижност във влак, както и по време на качване и слизане от него - в размер от 1000 до 2000 лв.;

20. (в сила от 04.12.2014 г., доп. - ДВ, бр. 47 от 2015 г.) за неопределяне и неизпълнение на стандарти за качество и за невъвеждане на система за управление на качеството съгласно **член 28 от Регламент (ЕО) № 1371/2007** - в размер от 5000 до 10 000 лв.;

21. (в сила от 04.12.2014 г.) за непредоставяне на информация при продажба на билети за пътувания с железопътен транспорт относно правата и задълженията на пътниците съгласно **член 29 от Регламент (ЕО) № 1371/2007** - в размер от 2000 до 5000 лв.;

22. (в сила от 04.12.2024 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 47 от 2015 г., в сила от 03.12.2014 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 11 от 2021 г. (*)) за отказ да превози пътник и/или багаж или транспортно средство до местоназначението при наличие на договор за превоз, посочен в член 6 от **Приложение I на Регламент (ЕО) № 1371/2007** - в размер от 1000 до 2000 лв.;

23. (в сила от 04.12.2024 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 47 от 2015 г., в сила от 03.12.2014 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 11 от 2021 г. (*)) за причиняване вреда на пътник, който поради отменяне на влак, закъснение или изпускане на връзка не може да продължи пътуването същия ден или с оглед целта на пътуването при дадените обстоятелства не е подходящо да продължи пътуването същия ден, определена в член 32, параграф 1 от **Приложение I на Регламент (ЕО) № 1371/2007** - в размер от 2000 до 3000 лв.;

24. за непредприемане на необходимите мерки за обезпечаване личната сигурност на пътниците във влаковете и за управление на рисковете, посочени в **член 26 от Регламент (ЕО) № 1371/2007** - в размер от 2000 до 5000 лв.;

25. (в сила от 04.12.2014 г.) за неизпълнение на **чл. 14 от Регламент (ЕО) № 1371/2007** и за отказ да подпомогне пътник, когото е превозвал и който е претърпял физическо увреждане, при искането от страна на пътника на обезщетение от трети лица за претърпените от него вреди - в размер от 1000 до 3000 лв.;

26. (в сила от 04.12.2014 г.) за други нарушения на **Регламент (ЕО) № 1371/2007** - в размер от 1000 до 2000 лв.;

27. (нова - ДВ, бр. 47 от 2015 г.) при непоемане или отказ от поемане на отговорност спрямо пътниците и техния багаж в съответствие с **чл. 11 от Регламент (ЕО) № 1371/2007** - в размер от 2000 до 5000 лв.;

28. (нова - ДВ, бр. 47 от 2015 г.) за неизпълнение на задълженията по **чл. 12, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1371/2007** - в размер от 25 000 до 50 000 лв.;

29. (нова - ДВ, бр. 47 от 2015 г.) за неизпълнение на **чл. 27 от Регламент (ЕО) №**

1371/2007 - в размер от 1000 до 3000 лв.

Чл. 140. (Нов - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) На управител на железопътната инфраструктура, който наруши разпоредби на **Регламент (ЕО) № 1371/2007**, се налагат имуществени санкции, както следва:

1. (в сила от 04.12.2024 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 47 от 2015 г., в сила от 03.12.2014 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 11 от 2021 г. (**)) за непредоставяне на информация за положението, очакваното време на заминаване и/или на пристигане, в случай на закъснение, в съответствие с **член 18, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1371/2007** - в размер от 500 до 1000 лв.;

2. за нарушение на **член 19, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1371/2007** и установяване и поддържане на дискриминационни правила за достъп до железопътна транспортна услуга на лица с увреждания и лица с ограничена подвижност - в размер от 5000 до 8000 лв.;

3. (в сила от 04.12.2024 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 47 от 2015 г., в сила от 03.12.2014 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 11 от 2021 г. (**)) за нарушение на **член 21, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1371/2007** и за несъобразяване с техническите спецификации за оперативна съвместимост за лица с увреждания и лица с ограничена подвижност и неосигуряване на достъп до гарите, пероните и другите съоръжения - в размер от 5000 до 10 000 лв.;

4. (в сила от 04.12.2019 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 47 от 2015 г., в сила от 03.12.2014 г.) за нарушение на **член 21, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1371/2007** и за отказ да осигурят достъп на лица с увреждания и лица с ограничена подвижност до железопътен превоз в случаите, когато липсва придружаващ персонал на гарите - в размер от 2000 до 5000 лв.;

5. (в сила от 04.12.2019 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 47 от 2015 г., в сила от 03.12.2014 г.) за нарушение на **член 22, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1371/2007** и за отказ да предостави безплатна помощ на лица с увреждания и лица с ограничена подвижност при заминаване, преминаване или пристигане на гара с обслужващ персонал, така че лицето да може да се качи или да слезе от влак, за който е закупило билет - в размер от 2000 до 5000 лв.;

6. (в сила от 04.12.2019 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 47 от 2015 г., в сила от 03.12.2014 г.) за отказ за сътрудничество, посочено в **член 24 от Регламент (ЕО) № 1371/2007**, при предоставяне на безплатна помощ на лица с увреждания и лица с ограничена подвижност на гарата, както и по време на качване и слизане от влак - в размер от 1000 до 2000 лв.;

7. за непредприемане на необходимите мерки за обезпечаване личната сигурност на пътниците на гарите и за управление на рисковете, посочени в **член 26 от Регламент (ЕО) № 1371/2007** - в размер от 2000 до 5000 лв.;

8. (в сила от 04.12.2014 г.) за непредоставяне на информация при продажба на билети за пътувания с железопътен транспорт относно правата и задълженията на пътниците съгласно **член 29 от Регламент (ЕО) № 1371/2007** - в размер от 2000 до 5000 лв.;

9. (в сила от 04.12.2019 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 47 от 2015 г., в сила от 03.12.2014 г.) за нарушение на **член 22, параграф 3** от регламента и непредоставяне на леснодостъпна информация в съответствие с правилата за достъп, посочени в **член 19, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1371/2007** - в размер от 2000 до 5000 лв.;

10. (в сила от 04.12.2014 г.) за други нарушения на **Регламент (ЕО) № 1371/2007** - в размер от 1000 до 2000 лв.

Чл. 141. (Нов - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 04.12.2019 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 47 от 2015 г., в сила от 03.12.2014 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2021 г.) Продавач на билети, предлагащ договор за превоз от името на един или повече железопътни превозвачи, който предостави непълна информация или откаже да предостави на пътник поискана от него информация, посочена в **Приложение II, част I на Регламент (ЕО) № 1371/2007** за пътуванията, за които предлага договор за превоз, в съответствие с **член 8, параграф 1** от същия регламент, се наказва с имуществена санкция в размер от 2000 до 5000 лв.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г., изм. - ДВ, бр. 11 от 2021 г.) На продавач на билети за собствена сметка, предлагащ договор за превоз, или на туроператор, или на туристически агент, които не изпълнят задължението по **член 8, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1371/2007** за предоставяне на информация на пътник по **Приложение II, част I** от същия регламент във връзка с пътувания, за които предлагат договор за превоз, когато такава информация е налична, се налага имуществена санкция в размер от 2000 до 5000 лв.

(3) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2021 г.) На продавач на билети, който не изпълни задължението по **член 10, параграф 1 или 5 от Регламент (ЕО) № 1371/2007**, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 2000 лв.

Чл. 142. (Нов - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2021 г.) Продавач на билети, който не изпълни задължението си по **член 20, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1371/2007**, се наказва с имуществена санкция в размер от 1000 до 2000 лв.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2021 г.) На туроператор или туристически агент, който не изпълни задължението си по **член 20, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1371/2007**, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 2000 лв.

Чл. 143. (Нов - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 04.12.2014 г.) На туроператор или туристически агент, който не изпълни задължението си по **член 29 от Регламент (ЕО) № 1371/2007**, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 3000 лв.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на този закон:

1. (изм. - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., доп. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., доп. - ДВ, бр. 19 от 2016

г.) "Обекти на железопътната инфраструктура" са всички железни пътища и стационарни съоръжения, без тези по **чл. 2**, необходими за движението на железопътните возила и за сигурността на движението, включително железопътните линии и прилежащите и принадлежащите към тях терени и пожарозащитни пояси; изкуствените съоръжения - мостове, тунели, надлези, подлези и съоръжения за предпазване от лавини и падащи камъни, както и други защитни съоръжения; горното строене на железния път - релси, траверси, релсови скрепления, стрелки и баластова призма; железопътните прелези и техните съоръжения; коловозното развитие на посредните, участъковите, разпределителните, пътническите и товарните гари, пероните и товароразтоварните рампи към тях; осигурителните, сигнализационните и съобщителните съоръжения и инсталациите и съоръженията за производство, преобразуване и пренос на електрическа енергия, използвани само за тяхното захранване; осветителните съоръжения и инсталации за осигуряване на безопасно движение в района на гарите; съоръженията за трансформиране и пренасяне на електроенергия за тягови нужди, включително тяговите подстанции, захранващите линии и контактната мрежа, стълбовете и другите съоръжения на енергосистемата за тягови нужди; терените и сградите, служещи за осигуряване на контрола по поддържането на железопътната инфраструктура; железопътните фериботни комплекси, приемните сгради в железопътните гари; терените и сградите в железопътните гари, в които се осъществяват дейностите по управлението на движението на влаковете и другите технологични операции, свързани с експлоатацията на железопътната инфраструктура и безопасността на движението, терените, върху които са разположени техническите средства за осигуряване безопасността на движението, пътя за достъп за пътници и товари, включително достъп по шосе и достъп за пътници, пристигащи или тръгващи пеша.

2. (изм. и доп. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) "Управител на железопътна инфраструктура" е всяко държавно предприятие или дружество по **Търговския закон**, отговарящо за експлоатацията, поддържането и обновяването на железопътната инфраструктура в мрежа, както и отговарящо за участието в нейното развитие, съгласно разпоредбите на този закон, в рамките на общата политика на Република България за развитие и финансиране на инфраструктурата.

2а. (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) "Елемент" е функционално обособена част от обект на железопътната инфраструктура.

3. "Задължението за експлоатация" като елемент от задължението за извършване на обществени услуги е задължението на транспортното предприятие, когато инфраструктурата е в състава му, да поеме всички необходими мерки по отношение на железопътните линии и инсталации, включително допълнителните услуги за гарантиране равнището на транспортното обслужване.

4. "Задължението за превоз" като елемент от задължението за извършване на обществени услуги е задължението на транспортното предприятие да приеме и да извършва всички превози на пътници и товари при определени превозни цени и условия за превоз.

5. "Тарифното задължение" като елемент от задължението за извършване на обществени услуги е задължението на транспортното предприятие да прилага цени, които са в разрез с търговския му интерес, но са определени или установени от компетентните органи по съответния ред съгласно действащото законодателство.

6. (изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) "Поддържане на железопътната инфраструктура" са дейностите, предназначени да поддържат състоянието и възможностите на съществуващата инфраструктура.

7. (изм. - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) "Експлоатация на железопътната инфраструктура" е разпределяне на влакови маршрути, управление на движението и събиране на таксите за ползване на инфраструктурата (инфраструктурните такси).

7а. (нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) "Развитие на железопътната инфраструктура" е планиране на мрежата, финансово и инвестиционно планиране, както и изграждане и модернизиране на железопътната инфраструктура.

7б. (нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) "Обновяване на железопътната инфраструктура" са дейности по основна подмяна на съществуващата железопътна инфраструктура, които не променят цялостните ѝ експлоатационни възможности.

7в. (нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) "Модернизация на железопътната инфраструктура" са дейности по основни изменения на железопътната инфраструктура, които подобряват цялостните ѝ експлоатационни възможности.

7г. (нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) "Основни функции" на управлението на железопътната инфраструктура са вземането на решения относно разпределяне на влаковите маршрути, включващо както определяне и оценка на наличието и разпределяне на отделните влакови маршрути, така и вземане на решения относно таксуването за ползването на железопътната инфраструктура, включително определяне и събиране на инфраструктурните такси в съответствие с тарифната рамка и рамката за разпределяне на капацитет.

8. (изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) "Лицензия за железопътни превози" е документ, издаден на железопътно предприятие от лицензиращ орган, чрез което се признава капацитетът му да предоставя железопътни транспортни услуги като железопътен превозвач. Този капацитет може да е ограничен за предоставянето само на специфични видове услуги.

8а. (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., отм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.)

9. "Интермодален транспорт" е превозът на товари в една и съща товарна единица или превозно средство при използване на различни видове транспорт без обработка на товари.

10. "Заместващ превозвач" е превозвачът, на който основният превозвач по договора за превоз е поверил изцяло или частично изпълнението на превоза.

11. (изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) "Тежко железопътно произшествие" е всяко сблъскване или дерайлиране на влак, водещо до смърт най-малко

на един човек или до сериозни травми на поне пет човека или до големи щети на подвижния състав, инфраструктурата или околната среда, или всяко друго подобно произшествие с явно въздействие върху регулирането на безопасността в железопътния транспорт или управлението на безопасността. Големи щети са тези, които по преценка на разследващата структура възлизат най-малко на 4 млн. лв.

12. (изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) "Превозно средство (подвижен железопътен състав)" е средство, което се движи на собствени колела по железопътни релси със или без теглене. Превозното средство се състои от една или повече структурни и функционални подсистеми.

13. "Международни превози" са превозите на пътници и товари:

- а) от място в Република България до място извън нея;
- б) от място извън страната до място на територията на Република България;
- в) между две места извън Република България.

14. "Вагонна пратка" е товар, предаден за превоз с една товарителница, за който изпращачът е поискал отделен вагон.

15. "Дребна пратка" е товар, предаден за превоз с една товарителница, за който не е поискал отделен вагон, като теглото на отделния колет е до 3000 кг за открит вагон или до 1000 кг за покрит вагон.

16. "Багаж (багажна пратка)" е товар, предаден за превоз от пътника, при което той задължително представя билета си и пътуването се извършва с един и същи влак, но багажната пратка се превозва във фургон.

17. "Колетна пратка" е товар, предаден за превоз, който се извършва във фургона на влака или в багажното отделение на електрически мотрисен влак.

18. "Влак" е подреден и скачен състав от вагони с един или повече локомотиви в работно състояние, снабден със сигнали и влакови документи. Локомотиви, мотрисни влакове, мотриси, моторни дрезини и други моторни возила, несваляеми от пътя, отправени на междугарие, се смятат за влакове.

19. "Блок-участъци" са части от открития път между две гари, ограничени със специална сигнализация, осигуряваща безопасно движение.

20. "Железни пътища" са железопътните линии и съпътстващите ги съоръжения от железопътната инфраструктура, условията за използването на които са еднакви за всички участници в движението, с изключение на тези по **чл. 2**.

21. (изм. - ДВ, бр. 47 от 2002 г.) "Железопътна гара" е коловозното развитие и технологичните сгради, свързани с управлението на движението на влаковете, безопасността на движението и превоза на товари и пътници.

22. (изм. и доп. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., доп. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) "Добра репутация" има кандидатът, чиито членове на органите на управление и други служители, назначени да ръководят превозната дейност, не са осъждани за умишлени престъпления от общ характер, не са лишавани от право да извършват превозна дейност на пътници и товари, не са били изпълнителни или контролни органи или неограничено отговорни съдружници в дружество, когато то е прекратено поради несъстоятелност, ако са останали неудовлетворени кредитори, не са осъждани за банкрут, не са наказвани многократно за нарушения на трудовото,

социалното или митническото законодателство, не са били осъждани за престъпления във връзка със задължения, произтичащи от колективни споразумения и не им е налагана имуществена санкция по **чл. 128, ал. 1**.

23. "Финансово стабилен" е кандидатът, който докаже, че ще бъде способен да поеме своите действителни или потенциални задължения за период от 12 месеца.

24. (изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) "Професионално компетентен" е кандидатът, който има или декларира, че ще има разработени вътрешни правила за управление на превозната дейност, а лицата, на които е възложено да я ръководят, имат познания и/или опит, необходими за упражняването на дейността в обхвата на лицензията.

25. "Задължения за обществена превозна услуга" е съвкупност от договорни задължения, по силата на които превозвачът се задължава да постигне определено договорено равнище при транспортното обслужване и цени за определен вид транспортни услуги.

26. "Непосредствена близост" е онази близост, която създава опасност за произшествия поради физически контакт или промяна на параметрите на железния път.

27. (изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2016 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 16.06.2019 г.) "Единен сертификат за безопасност" е документ, доказващ, че железопътното предприятие е изградило система за управление на безопасността и може да изпълни изискванията, формулирани в Техническите спецификации за оперативна съвместимост (ТСОС) и в националните правила за безопасност, за да контролира рисковете и да експлоатира железопътната мрежа по безопасен начин.

27а. (нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) "Област на дейност" е мрежа или мрежи в рамките на една или повече държави - членки на Европейския съюз, в които дадено железопътно предприятие възнамерява да извършва дейността си.

27б. (нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) "Област на употреба на превозно средство" е мрежа или мрежи в рамките на държава членка или група държави членки, в които се предвижда да се използва превозното средство.

28. (изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) "Удостоверение за безопасност на управител на железопътна инфраструктура" е документ, потвърждаващ приемането на система за управление на безопасността на управителя на инфраструктурата и на разпоредбите за спазване на специфичните изисквания, необходими за безопасното проектиране, поддържане и експлоатация на железопътната инфраструктура, както и поддържането и управлението и контрола на движението и системата на сигнализацията.

29. (нова - ДВ, бр. 47 от 2002 г., отм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.)

30. (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) "Оперативна съвместимост" е способността на железопътната система да позволява безопасно и непрекъснато движение на влакове, които постигат необходимите нива на работа на тези линии. Тази способност се основава на всички регулиращи, технически и експлоатационни условия, на които трябва да се отговори, за да се задоволят съществените изисквания.

31. (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в

сила от 21.06.2011 г.) "Произшествие" е нежелано или непредвидено внезапно събитие или поредица от такива събития, които имат вредни последици за железопътната система. Произшествията са: сблъскване, дерайлиране, произшествие при железопътни прелези, произшествия с хора, причинени от подвижен състав в движение, пожари и други.

32. (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) "Инцидент" е всяко явление/събитие, свързано с експлоатацията на влаковете и оказващо влияние върху безопасността на превозите, което не е произшествие или тежко произшествие.

33. (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) "Международно железопътно обединение" е всяко обединение от поне двама железопътни превозвача, създадени в различни държави - членки на Европейския съюз, с цел предоставяне на международни транспортни услуги между държавите членки.

34. (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) "Телематични приложения" са информационни и комуникационни системи и/или услуги, използвани за управление на превозите и за обслужване на потребителите.

35. (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) "Железопътна система" е съвкупност от подсистемите в железопътния транспорт и връзките между тях, както и управлението на персонала и експлоатацията на системата като цяло за осигуряване на превозите.

36. (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) "Капацитет на железопътната инфраструктура" е способността на железопътна инфраструктура при определени характеристики и условия да осигури извършването на железопътни превози (допустимо осно натоварване на железния път, габарит, допустима максимална скорост, дължина на коловозите в гарите, максимална дължина и тонаж на влаковете за определени участъци и други).

37. (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) "Влакова работа" са дейностите по управление движението на влакове, комплектувани съгласно установени правила, и на процесите, извършвани с тях при подготовката, приключването и по маршрута им.

38. (нова - ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 14.11.2006 г.) "Наказван многократно за нарушения на трудовото, социалното или митническото законодателство" е кандидат, наказван за повече от две нарушения, за които има влезли в сила наказателни постановления.

39. (нова - ДВ, бр. 22 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) "Лице за оценяване на съответствието" е орган, който е нотифициран или е определен да отговаря за извършването на дейности по оценяване на съответствието, включително калибриране, изпитване, сертифициране и проверки; органите за оценяване на съответствието се класифицират като "нотифицирани органи" след нотифициране от Република България; органите за оценяване на съответствието се класифицират като "определени органи" след определяне от Република България.

40. (нова - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) "Ползвател" е физическо или юридическо лице, което като собственик или с право на ползване на превозно средство го експлоатира като средство за

транспорт и е регистриран в регистъра на превозните средства по **чл. 7, ал. 3, т. 1.**

41. (нова - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) "Лице с увреждания" или "лице с намалена подвижност" е лице съгласно **член 3, параграф 15 от Регламент (ЕО) № 1371/2007.**

42. (нова - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) "Трансгранично споразумение" е споразумение между две или повече държави - членки на Европейския съюз, или между държави членки и трети държави, предназначено да улеснява предоставянето на трансгранични железопътни услуги.

43. (нова - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) "Заявител" е железопътно предприятие или международна група железопътни предприятия, или други лица, като например компетентни органи съгласно **Регламент (ЕО) № 1370/2007** и товароизпращачи, спедитори и оператори на комбиниран транспорт, които си набавят инфраструктурен капацитет с цел осигуряване на обществена услуга или от търговски интерес.

44. (нова - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) "Странични коловози за гарирание" са странични коловози, предназначени за временно гарирание на железопътните превозни средства през периода между две пътувания.

45. (нова - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) "Услуги за тежка поддръжка" са дейности, които не се извършват рутинно като част от ежедневните дейности и изискват превозното средство да бъде изведено от експлоатация.

46. (нова - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) "Лицензиращ орган" е орган, отговорен за издаването на лицензи, който за Република България е министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията или оправомощено от него длъжностно лице.

47. (нова - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) "Мрежа" е железопътна инфраструктура, управлявана от съответния управител на железопътната инфраструктура.

47а. (нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) "Референтен документ за железопътната мрежа" е документ, в който са определени детайлно общите правила, сроковете, процедурите и критериите относно схемата, отчитаща функционирането, схемите за налагане на такси и за разпределяне на капацитета, включително всякаква допълнителна информация, необходима за подаването на заявки за инфраструктурен капацитет.

48. (нова - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) "Обслужващо съоръжение" е инсталацията, включително теренът, сградата и оборудването, която е специално изградена цялостно или частично, така че да позволява предоставянето на една или повече от следните услуги:

а) осигуряване на достъп, включително достъп до релсов път, до следните обслужващи съоръжения, когато съществуват такива, и до услуги, предоставяни в тези съоръжения:

аа) пътнически гари, техните сгради и други съоръжения, включително обозначаване на пътна информация и подходящо място за билетно обслужване;

бб) товарни терминали;

вв) разпределителни гари и съоръжения за композиране на влакове, в т. ч. съоръжения за маневриране;

гг) странични коловози за гарирание;

дд) съоръжения за поддръжка, с изключение на съоръжения за тежка поддръжка, предназначени за високоскоростни влакове или други видове подвижен състав, изискващ специални съоръжения;

ее) (доп. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) други технически съоръжения, включително съоръжения за дезинфекция, почистване и измиване;

жж) морски и вътрешни пристанищни съоръжения, свързани с железопътните дейности;

зз) съоръжения за осигуряване на техническа помощ;

ии) съоръжения за зареждане на гориво и доставката на гориво в тези съоръжения, таксите за която са представени във фактурата отделно;

б) допълнителните услуги, които могат да включват:

аа) задвижваща електроенергия, таксите за която са представени във фактурата отделно от таксите за използване на електрозахранващо оборудване, без да се нарушава прилагането на [Директива 2009/72/ЕО](#) на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за отмяна на [Директива 2003/54/ЕО](#) (ОВ, L 211/55 от 14 август 2009 г.);

бб) предварително затопляне на пътнически влакове;

вв) специални договори за контрол на транспорт на опасни товари;

гг) специални договори за съдействие за движението на влакове със специално предназначение;

в) спомагателните услуги, които могат да включват:

аа) достъп до телекомуникационни мрежи;

бб) предоставяне на допълнителна информация;

вв) технически преглед на подвижния състав;

гг) билетно обслужване на пътническите гари;

дд) услуги за тежка поддръжка, предоставяни в съоръжения за поддръжка, предназначени за високоскоростни влакове или други видове подвижен състав, изискващ специални съоръжения.

49. (нова - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) "Билет" е превозният документ на пътник, съставен на хартиен носител или еквивалент на нехартиен носител, включително в електронна форма, удостоверяващ наличието на договор за превоз на пътник, издаден или разрешен от железопътен превозвач, туроператор или туристически агент.

49а. (нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) "Директен билет" е билет или билети, представляващ/представляващи договор за превоз за последователни железопътни услуги, предоставяни от един или няколко железопътни превозвачи.

49б. (нова - ДВ, бр. 11 от 2021 г.) "Продавач на билети" е търговец на железопътни транспортни услуги, сключващ договори за превоз и продаващ билети от името на железопътен превозвач или за собствена сметка.

50. (нова - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) "Рамкови условия в железопътния сектор" са условията на налагането на такси за ползване на инфраструктурата, на разпределянето на капацитета, на инвестициите в железопътна инфраструктура, на тенденциите в цените и качеството на железопътните транспортни услуги, железопътните транспортни услуги, обхванати от договори за обществени услуги, на лицензирането и на степента на отваряне на пазара и на хармонизация между държавите членки, на тенденциите в заетостта и

свързаните с това социални условия в железопътния отрасъл.

51. (нова - ДВ, бр. 19 от 2016 г.) "Оператор на обслужващо съоръжение" е лице или негова структура, което отговаря за управлението на едно или повече обслужващи съоръжения или за предоставянето на железопътните предприятия на една или повече услуги, посочени в т. 48.

52. (нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) "Повторно нарушение" е нарушение, извършено в едногодишен срок от влизането в сила на наказателното постановление, с което нарушителят е наказан за нарушение от същия вид.

53. (нова - ДВ, бр. 20 от 2019 г., в сила от 08.03.2019 г.) "Системно нарушение" е, когато в едногодишен срок лице извърши три или повече пъти едно и също по вид административно нарушение, установено с влязло в сила наказателно постановление.

§ 2. (Отм. - ДВ, бр. 108 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.)

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 3. (1) Прекратява се Национална компания "БДЖ" без ликвидация считано от 1 януари 2002 г.

(2) (В сила от 28.11.2000 г.) Министърът на транспорта и съобщенията и министърът на финансите в 6-месечен срок след обнародването на закона назначават комисия за разпределяне на активите и пасивите на Национална компания "БДЖ" между Национална компания "Железопътна инфраструктура" и превозвача по § 5 - еднолично акционерно дружество БДЖ.

§ 4. Национална компания "Железопътна инфраструктура" е правоприменник на Национална компания "Български държавни железници" и поема съответната част от активите и пасивите ѝ по баланса към 30 ноември 2001 г. в частта ѝ, която се отнася до железопътната инфраструктура.

§ 5. Министерският съвет в срок до 1 януари 2002 г. образува еднолично търговско дружество БДЖ - ЕАД, с държавно имущество, което е правоприменник на Национална компания "БДЖ" в частта от активите и пасивите ѝ по баланса към 30 ноември 2001 г., която се отнася до железопътните превози на пътници и товари.

§ 5а. (Нов - ДВ, бр. 47 от 2002 г.) (1) Задълженията на БДЖ - ЕАД, към държавата, поети в изпълнение на § 3, ал. 2 и § 5, общо в размер 127,9 млн. лв., представляващи несъбрани държавни вземания за задължения по **Закона за данък върху добавената стойност**, за задължения по **чл. 35 и 36 от Закона за корпоративното подоходно облагане**, за лихви по просрочени задължения и временна финансова помощ, се отписват.

(2) Министърът на финансите определя размера на отделните вземания, включени в общия размер по ал. 1.

(3) С отписаните задължения по ал. 1 се увеличава допълнителният капитал на БДЖ - ЕАД.

§ 5б. (Нов - ДВ, бр. 47 от 2002 г.) Железопътният превозвач БДЖ - ЕАД, като правоприемник на Национална компания "БДЖ" извършва железопътни превози на пътници и товари и се освобождава от изискванията на разпоредбите на **чл. 38** за периода от 1 януари 2002 г. до 31 декември 2003 г.

§ 6. (В сила от 28.11.2000 г.) (1) В шестмесечен срок от обнародването на закона Министерският съвет приема акта по **чл. 8, ал. 2**.

(2) В срока по ал. 1 министърът на транспорта и съобщенията след съгласуване с министър-председателя назначава изпълнителен директор на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация".

§ 6а. (Нов - ДВ, бр. 47 от 2002 г.) От набраните средства от такси върху течните горива за 2002 г. се отчисляват средства за финансиране на дейностите за железопътната инфраструктура в размер не повече от сумата на таксите за 2002 г., постъпили по бюджета на Изпълнителната агенция "Пътища" от течните горива, закупени от железопътните превозвачи.

§ 7. Отменят се:

1. **Указ № 9 за работата на ръководния и изпълнителския състав в железопътния транспорт** (обн., ДВ, бр. 3 от 1981 г.; изм., бр. 100 от 1992 г.; Решение № 5 на Конституционния съд от 1997 г. - бр. 20 от 1997 г.).

2. **Указ № 229 за наказанията, които се налагат за нарушения на реда по железните пътища** (Изв., бр. 43 от 1952 г.).

3. **Законът за Българските държавни железници** (обн., ДВ, бр. 53 от 1995 г.; доп., бр. 85 от 1998 г.; изм., бр. 124 от 1998 г.).

§ 8. В **чл. 4, т. 3 от Закона за обществените поръчки** (ДВ, бр. 56 от 1999 г.) след думата "дружества" се поставя запетая и се добавя "и държавните предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон".

§ 9. В **Закона за концесиите** (обн., ДВ, бр. 92 от 1995 г., Решение № 2 на Конституционния съд от 1996 г. - бр. 16 от 1996 г.; изм., бр. 44 от 1996 г., бр. 61 и 123 от 1997 г., бр. 93 от 1998 г., бр. 23, 56, 64 и 67 от 1999 г., бр. 12 и 64 от 2000 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В **чл. 4, т. 6** след думите "републиканските пътища" се добавя "обекти на железопътната инфраструктура, включително земята, върху която са изградени или която е предназначена за изграждането им".

2. В **чл. 5 т. 4** се отменя.

§ 10. В **§ 2 от преходните разпоредби на Закона за държавните такси** (обн., Изв., бр. 104 от 1951 г.; изм. и доп., бр. 89 от 1959 г., бр. 21 от 1960 г.; ДВ, бр. 53 от 1973 г., бр. 87 от 1974 г., бр. 21 от 1975 г., бр. 21 от 1990 г., бр. 55 от 1991 г., бр. 100 от 1992 г., бр. 69 и Източник: Правно-информационни системи "Сиела" 04.12.2022 г.

87 от 1995 г., бр. 37, 100 и 104 от 1996 г., бр. 82 и 86 от 1997 г., бр. 133 от 1998 г., бр. 81 от 1999 г.) след думите "Закона за опазване на околната среда" се добавя "Закона за железопътния транспорт".

§ 11. (Отм. - ДВ, бр. 96 от 2002 г.)

§ 12. Законът влиза в сила от 1 януари 2002 г. с изключение на **чл. 6, чл. 7, т. 6, § 3, ал. 2 и § 6** от преходните и заключителните разпоредби, които влизат в сила от деня на обнародването в "Държавен вестник".

Законът е приет от XXXVIII Народно събрание на 15 ноември 2000 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА 2005 Г.**

(ОБН. - ДВ, БР. 115 ОТ 2004 Г.)

§ 82. **Законът** влиза в сила от 1 януари 2005 г.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ**

(ОБН. - ДВ, БР. 77 ОТ 2005 Г., В СИЛА ОТ 27.09.2005 Г.)

§ 16. Подзаконовите нормативни актове, които уреждат признаването на професионална квалификация и/или правоспособност за упражняване на регулирана професия, придобити в държави - членки на Европейския съюз и на Европейското икономическо пространство, се издават или допълват в срок до 6 месеца от влизането в сила на **този закон**.

§ 17. **Законът** влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на **§ 8, § 9, т. 2 и 3 и § 10, т. 2 и т. 3, буква "б"**, които влизат в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
ДАЛЕКОСЪОБЩЕНИЯТА**

(ОБН. - ДВ, БР. 88 ОТ 2005 Г.)

§ 47. В Закона за железопътния транспорт (обн., ДВ, бр. 97 от 2000 г.; изм., бр. 47 и 96 от 2002 г., бр. 70 и 115 от 2004 г., бр. 77 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В **чл. 8, ал. 1** думите "Министерството на транспорта и съобщенията" се заменят с "Министерството на транспорта".

2. Навсякъде думите "министърът на транспорта и съобщенията" и "министъра на транспорта и съобщенията" се заменят съответно с "министърът на транспорта" и "министъра на транспорта".

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА КОНЦЕСИИТЕ

(ОБН. - ДВ, БР. 36 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 01.07.2006 Г.)

§ 23. **Законът** влиза в сила от 1 юли 2006 г., с изключение на **чл. 42, ал. 3** и **чл. 58, ал. 4**, които влизат в сила от датата на присъединяване на Република България към Европейския съюз.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ

(ОБН. - ДВ, БР. 37 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 01.07.2006 Г.)

§ 160. **Законът** влиза в сила от 1 юли 2006 г. с изключение на **§ 12, т. 1, буква "а"** (относно т. 2) и буква "ж" (относно изречение второ), **§ 13, т. 1, буква "в"**, **§ 20, т. 2, буква "в"** (в частта относно уведомяването на Европейската комисия за промени в списъците) и буква "и" (относно т. 17 - 22), **§ 46, т. 4** (относно ал. 7), **§ 47, § 78, т. 3** (относно изречение второ) и **§ 125**, които влизат в сила от 1 януари 2007 г.

Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

(ОБН. - ДВ, БР. 62 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2007 Г.)

§ 20. **Този закон** влиза в сила от датата на влизане в сила на **Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз**.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЖЕЛЕЗОПЪТНИЯ ТРАНСПОРТ

(ОБН. - ДВ, БР. 92 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 14.11.2006 Г.)

§ 57. (1) Лицензия за извършване на железопътни превози на пътници и товари,

издадена преди влизането в сила на **ТОЗИ ЗАКОН**, се преиздава служебно в срок до два месеца от влизането в сила на този закон.

(2) Лицензия по **чл. 45**, издадена преди влизането в сила на този закон, запазва действието си до изтичането на срока ѝ.

.....

§ 59. **Законът** влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на разпоредбите на **§ 18, § 30** относно **чл. 43, ал. 1 и 3, § 33** относно **чл. 48, ал. 4** и **§ 40** относно **чл. 115д, ал. 4 и 6, чл. 115е, чл. 115ж и чл. 115н, ал. 2**, които влизат в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз.

Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА 2007 Г.

(ОБН. - ДВ, БР. 108 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2007 Г.)

§ 106. **Законът** влиза в сила от 1 януари 2007 г., с изключение на **§ 103 и 104**, които влизат в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЖЕЛЕЗОПЪТНИЯ
ТРАНСПОРТ

(ОБН. - ДВ, БР. 22 ОТ 2009 Г.)

§ 10. Разпоредбата на **§ 5, т. 2** относно **чл. 54, ал. 4** влиза в сила от 3 декември 2009 г.

Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ОТБРАНАТА И ВЪОРЪЖЕНИТЕ СИЛИ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

(ОБН. - ДВ, БР. 35 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 12.05.2009 Г.)

§ 46. **Законът** влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

(ОБН. - ДВ, БР. 74 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 15.09.2009 Г.)

§ 48. **Законът** влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на **§ 1**, който влиза в сила от 15 септември 2009 г., и **§ 47**, който влиза в сила от

1 октомври 2009 г.

Допълнителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЖЕЛЕЗОПЪТНИЯ
ТРАНСПОРТ

(ОБН. - ДВ, БР. 81 ОТ 2009 Г.)

§ 3. Навсякъде в закона думите "министърът на транспорта", "министъра на транспорта" и "Министерството на транспорта" се заменят съответно с "министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията", "министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията" и "Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията".

Допълнителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЖЕЛЕЗОПЪТНИЯ
ТРАНСПОРТ

(ОБН. - ДВ, БР. 47 ОТ 2011 Г., В СИЛА ОТ 21.06.2011 Г.)

§ 48. **Този закон** въвежда изисквания на **Директива 2008/110/ЕО** на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. за изменение на Директива 2004/49/ЕО относно безопасността на железопътния транспорт в Общността (Директива относно безопасността на железопътния транспорт) (ОВ, L 345/62 от 23 декември 2008 г.).

Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЖЕЛЕЗОПЪТНИЯ
ТРАНСПОРТ

(ОБН. - ДВ, БР. 47 ОТ 2011 Г., В СИЛА ОТ 21.06.2011 Г., ИЗМ. - ДВ, БР. 47 ОТ 2015 Г., В СИЛА ОТ 03.12.2015 Г., ИЗМ. И ДОП. - ДВ, БР. 11 ОТ 2021 Г. (*))

§ 51. Министерският съвет приема методиката по **чл. 35, ал. 2** в срок три месеца от обнародването на закона в "Държавен вестник".

§ 52. **Законът** влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник" с изключение на:

1. **Параграф 17**, относно **чл. 35, ал. 2 и 5**, и **§ 50**, относно **чл. 30, ал. 1, т. 11**, които влизат в сила три месеца след обнародването на закона в "Държавен вестник".

2. (изм. - ДВ, бр. 47 от 2015 г., в сила от 03.12.2014 г.) **Параграф 46** относно:

а) **член 139, т. 1, 20, 21, 25 и 26, чл. 140, т. 8 и 10** и **чл. 143**, които влизат в сила от 4 декември 2014 г.;

б) (изм. - ДВ, бр. 11 от 2021 г. (*)) **член 139, т. 15 - 19, чл. 140, т. 4 - 6** и **чл. 141**, които влизат в сила от 4 декември 2019 г.;

в) (нова - ДВ, бр. 11 от 2021 г. **(*)**) **член 139, т. 2, 3, 5 - 12, 22 и 23** и **чл. 140, т. 1 и 3**, които влизат в сила от 4 декември 2024 г.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ

(ОБН. - ДВ, БР. 15 ОТ 2013 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2014 Г.)

§ 123. **Законът** влиза в сила от 1 януари 2014 г. с изключение на **§ 115**, който влиза в сила от 1 януари 2013 г., и **§ 18, § 114, § 120, § 121** и **§ 122**, които влизат в сила от 1 февруари 2013 г.

Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА МЛАДЕЖТА

(ОБН. - ДВ, БР. 68 ОТ 2013 Г., В СИЛА ОТ 02.08.2013 Г.)

§ 55. **Законът** влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЕНЕРГЕТИКАТА

(ОБН. - ДВ, БР. 17 ОТ 2015 Г., В СИЛА ОТ 06.03.2015 Г.)

§ 57. **Законът** влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на **§ 13**, който влиза в сила от 1 януари 2016 г.

Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЖЕЛЕЗОПЪТНИЯ ТРАНСПОРТ

(ОБН. - ДВ, БР. 47 ОТ 2015 Г.)

§ 19. **Параграф 17** влиза в сила от 3 декември 2014 г.

Допълнителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЖЕЛЕЗОПЪТНИЯ ТРАНСПОРТ

(ОБН. - ДВ, БР. 19 ОТ 2016 Г.)

§ 46. (1) Държавата може да предоставя държавни помощи за изплащане на дългове или дължими лихви по дългове, поети от железопътни предприятия, които са публично притежавани или контролирани, при спазване на приложимите правила за държавните помощи.

(2) За изпълнение на изискването на ал. 1 дълговете, съответно дължимите лихви по дългове трябва да са възникнали до 1 януари 2007 г.

§ 47. **Този закон** въвежда изисквания на **Директива 2012/34/ЕС** на Европейския парламент и на Съвета от 21 ноември 2012 г. за създаване на единно европейско железопътно пространство (ОВ, L 343/32 от 14 декември 2012 г.).

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА КОНЦЕСИИТЕ

(ОБН. - ДВ, БР. 96 ОТ 2017 Г., В СИЛА ОТ 02.01.2018 Г.)

§ 41. **Законът** влиза в сила в едномесечен срок от обнародването му в "Държавен вестник" с изключение на:

1. **член 45, ал. 5**, която влиза в сила в 12-месечен срок от обнародването на закона в "Държавен вестник";
2. **член 191, ал. 2 - 5, чл. 192 и 193**, които влизат в сила от 31 януари 2019 г.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНОТО РЕГУЛИРАНЕ И АДМИНИСТРАТИВНИЯ КОНТРОЛ ВЪРХУ СТОПАНСКАТА ДЕЙНОСТ

(ОБН. - ДВ, БР. 103 ОТ 2017 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2018 Г.)

§ 68. **Законът** влиза в сила от 1 януари 2018 г.

Допълнителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЖЕЛЕЗОПЪТНИЯ ТРАНСПОРТ

(ОБН. - ДВ, БР. 17 ОТ 2018 Г., В СИЛА ОТ 23.02.2018 Г.)

§ 10. **Този закон** въвежда изискванията на **Директива 2004/49/ЕО** на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно безопасността на железопътния транспорт в Общността и за изменение на Директива 95/18/ЕО на Съвета относно лицензирането на железопътните предприятия и Директива 2001/14/ЕО относно разпределяне на капацитета на железопътната инфраструктура и събиране на такси за ползване на железопътната инфраструктура и за сертифициране за безопасност (Директива относно безопасността на железопътния транспорт).

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЖЕЛЕЗОПЪТНИЯ ТРАНСПОРТ

(ОБН. - ДВ, БР. 17 ОТ 2018 Г., В СИЛА ОТ 23.02.2018 Г.)

§ 12. Разследванията на железопътни произшествия и инциденти, които не са завършени до влизането в сила на този закон, се довършват по досегашния ред.

§ 13. **Законът** влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник" с изключение на § 2 и 4, които влизат в сила три месеца след обнародването му в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА АДМИНИСТРАТИВНОПРОЦЕСУАЛНИЯ КОДЕКС

(ОБН. - ДВ, БР. 77 ОТ 2018 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2019 Г.)

§ 156. **Законът** влиза в сила от 1 януари 2019 г., с изключение на:

1. **параграфи 4, 11, 14, 16, 20, 30, 31, 74 и § 105, т. 1** относно изречение първо и т. 2, които влизат в сила от 10 октомври 2019 г.;
2. **параграфи 38 и 77**, които влизат в сила два месеца след обнародването на този закон в "Държавен вестник";
3. **параграф 79, т. 1, 2, 3, 5, 6 и 7, § 150 и 153**, които влизат в сила от деня на обнародването на този закон в "Държавен вестник".

Допълнителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЖЕЛЕЗОПЪТНИЯ ТРАНСПОРТ

(ОБН. - ДВ, БР. 20 ОТ 2019 Г., В СИЛА ОТ 08.03.2019 Г.)

§ 51. Този закон въвежда изискванията на **Директива (ЕС) 2016/2370** на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2016 г. за изменение на Директива 2012/34/ЕС по отношение отварянето на пазара на вътрешни услуги за железопътни пътнически превози и управлението на железопътната инфраструктура (ОВ, L 352/1 от 23 декември 2016 г.), **Директива (ЕС) 2016/797** на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно оперативната съвместимост на железопътната система в рамките на Европейския съюз (ОВ, L 138/44 от 26 май 2016 г.) и на **Директива (ЕС) 2016/798** на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно безопасността на железопътния транспорт (ОВ, L 138/102 от 26 май 2016 г.).

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЖЕЛЕЗОПЪТНИЯ ТРАНСПОРТ

(ОБН. - ДВ, БР. 20 ОТ 2019 Г., В СИЛА ОТ 08.03.2019 Г.)

§ 52. Сертификатите за безопасност на железопътни предприятия, издадени до 16 юни 2019 г., запазват действието си до изтичането на срока на тяхната валидност.

§ 53. (1) Разрешения за въвеждане в експлоатация на превозни средства, издадени до 16 юни 2019 г., включително разрешения, предоставени съгласно международни споразумения RIC (Regolamento Internazionale Carrozze) и RIV (Regolamento Internazionale Veicoli), остават в сила съобразно условията, при които са издадени.

(2) Превозни средства, за които са били издадени разрешения за въвеждане в експлоатация до 16 юни 2019 г., получават ново разрешение за пускане на пазара на превозно средство, за да бъдат експлоатирани след тази дата в една или повече мрежи, които все още не са обхванати от тяхното разрешение.

§ 54. (1) Започналите и недовършени до 16 юни 2019 г. процедури по издаване на сертификат за безопасност се довършват по реда, определен в **член 15 на Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/763** на Комисията от 9 април 2018 г. за определяне на практически разпоредби относно издаването на единни сертификати за безопасност на железопътни предприятия съгласно Директива (ЕС) 2016/798 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 653/2007 на Комисията (ОВ, L 129/49 от 25 май 2018 г.).

(2) Започналите и недовършени до 16 юни 2019 г. процедури по издаване на разрешения за въвеждане в експлоатация на превозни средства се довършват по реда, определен в **член 55 на Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/545** на Комисията от 4 април 2018 г. за определяне на практически разпоредби относно процеса на разрешаване на железопътни возила и на типове железопътни возила в съответствие с Директива (ЕС) 2016/797 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ, L 90/66 от 6 април 2018 г.).

§ 55. **Законът** влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник" с изключение на **§ 8, т. 1, § 9, т. 1 и т. 3** - относно ал. 6, **§ 11, т. 1, § 12, § 18** - относно думите "единния сертификат", **§ 21, т. 5, § 23, 24, 25, 26, 27, § 36, т. 1 и § 50, т. 7**, които влизат в сила от 16 юни 2019 г.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЖЕЛЕЗОПЪТНИЯ ТРАНСПОРТ

(ОБН. - ДВ, БР. 62 ОТ 2019 Г., В СИЛА ОТ 06.08.2019 Г.)

§ 8. (1) Министерският съвет създава с постановление Национален борд за разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътния транспорт - юридическо лице по **чл. 60, ал. 1 от Закона за администрацията**, и приема правилник за дейността, структурата и организацията на борда в срок до 6 месеца от влизането в сила на **този закон**.

(2) До влизането в сила на правилника за дейността, структурата и организацията на Националния борд за разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътния транспорт функциите и дейностите по разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътния транспорт се изпълняват от дирекция "Звено за разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътния транспорт" в Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията по досегашния ред.

(3) Започналите и недовършени до влизането в сила на правилника за дейността, структурата и организацията на Националния борд за разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътния транспорт разследвания на произшествия във

въздушния, водния и железопътния транспорт се довършват по досегашния ред.

(4) Трудовите и служебните правоотношения със служителите - инспектори в дирекция "Звено за разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътния транспорт" в Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, преминават към Националния борд за разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътния транспорт при условията и по реда на **чл. 123 от Кодекса на труда** и **чл. 87а от Закона за държавния служител** и в съответствие с определените с правилника за дейността, структурата и организацията на Националния борд за разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътния транспорт структура и числен състав.

§ 9. Министерският съвет, министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията и министърът на вътрешните работи привеждат приетите, съответно издадените, от тях подзаконовни нормативни актове в съответствие с **този закон** в срок до 6 месеца от влизането му в сила.

§ 10. **Законът** влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Допълнителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЖЕЛЕЗОПЪТНИЯ ТРАНСПОРТ

(ОБН. - ДВ, БР. 11 ОТ 2021 Г.)

§ 16. **Този закон** предвижда мерки по прилагането на **чл. 2, параграф 4** във връзка с **чл. 8, параграф 2 и 3, чл. 13, 15 - 18** и **чл. 21, параграф 1** от Регламент (ЕО) № **1371/2007** на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно правата и задълженията на пътниците, използващи железопътен транспорт (ОВ, L 315/14 от 3 декември 2007 г.).

Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЖЕЛЕЗОПЪТНИЯ ТРАНСПОРТ

(ОБН. - ДВ, БР. 11 ОТ 2021 Г.)

§ 18. **Параграф 15** влиза в сила от 3 декември 2019 г. относно вътрешни услуги за железопътен превоз на пътници на територията на Република България.

Релевантни актове от Европейското законодателство

Директиви:

ДИРЕКТИВА (ЕС) 2019/944 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 5 юни 2019 година относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за изменение на Директива 2012/27/ЕС

ДИРЕКТИВА (ЕС) 2016/2370 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 14 декември 2016 година за изменение на Директива 2012/34/ЕС по отношение на отварянето на пазара на вътрешни услуги за железопътни пътнически превози и управлението на железопътната инфраструктура

ДИРЕКТИВА (ЕС) 2016/2309 НА КОМИСИЯТА от 16 декември 2016 година за адаптиране за четвърти път към научно-техническия прогрес на приложенията към Директива 2008/68/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно вътрешния превоз на опасни товари

ДИРЕКТИВА (ЕС) 2016/798 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 май 2016 година относно безопасността на железопътния транспорт

ДИРЕКТИВА (ЕС) 2016/797 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 май 2016 година относно оперативната съвместимост на железопътната система в рамките на Европейския съюз

ДИРЕКТИВА 2012/34/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 21 ноември 2012 г. за създаване на единно европейско железопътно пространство

ДИРЕКТИВА 2008/110/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 16 декември 2008 година за изменение на директива 2004/49/ЕО относно безопасността на железопътния транспорт в Общността (Директива относно безопасността на железопътния транспорт) (ОТМ.)

ДИРЕКТИВА 2008/68/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 24 септември 2008 година относно вътрешния превоз на опасни товари

ДИРЕКТИВА 2008/57/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 17 юни 2008 година относно оперативната съвместимост на железопътната система в рамките на Общността (преработена версия) Текст от значение за ЕИП (ОТМ.)

ДИРЕКТИВА 2007/59/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 23 октомври 2007 г. за сертифициране на машинисти, управляващи локомотиви и влакове в рамките на железопътната система на Общността

ДИРЕКТИВА 2004/50/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 29 април 2004 година за изменение на Директива 96/48/ЕО на Съвета относно оперативната съвместимост на трансевропейската високоскоростна железопътна система и Директива 2001/16/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно оперативната съвместимост на трансевропейската конвенционална железопътна система

ДИРЕКТИВА 2004/49/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 29 април 2004 година относно безопасността на железопътния транспорт в Общността и за изменение на Директива 95/18/ЕО на съвета относно лицензирането на железопътните предприятия и Директива 2001/14/ЕО относно разпределяне капацитета на железопътната инфраструктура и събиране на такси за ползване на железопътната инфраструктура и за сертифициране за безопасност (Директива относно безопасността на железопътния транспорт) (ОТМ.)

ДИРЕКТИВА 2003/54/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 26 юни 2003 година относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и отменяща Директива 96/92/ЕО (ОТМ.)

ДИРЕКТИВА 2001/16/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 19 Март 2001 година относно оперативната съвместимост на трансевропейската

конвенционална железопътна система (ОТМ.)

ДИРЕКТИВА 2001/14/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 26 февруари 2001 година за разпределяне капацитета на железопътната инфраструктура и събиране на такси за ползване на железопътна инфраструктура и за сертифициране за безопасност (ОТМ.)

ДИРЕКТИВА 2001/13/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 26 февруари 2001 година за изменение на Директива 95/18/ЕО на Съвета относно лицензиране на железопътните предприятия (ОТМ.)

ДИРЕКТИВА 2000/18/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 17 април 2000 година относно минималните изпитни изисквания за консултантите по безопасност при превоз на опасни товари с автомобилен, железопътен или вътрешноводен транспорт (ОТМ.)

ДИРЕКТИВА 96/49/ЕО НА СЪВЕТА от 23 юли 1996 година относно сближаване на законодателствата на държавите-членки по отношение на железопътния превоз на опасни товари (ОТМ.)

ДИРЕКТИВА 96/48/ЕО НА СЪВЕТА от 23 юли 1996 година относно оперативната съвместимост на трансевропейската железопътна система за високоскоростни влакове (ОТМ.)

ДИРЕКТИВА 96/35/ЕО НА СЪВЕТА от 3 юни 1996 година относно назначаването и професионалната квалификация на консултантите по безопасността на автомобилния, железопътния и вътрешния воден транспорт на опасни товари (ОТМ.)

ДИРЕКТИВА НА СЪВЕТА 95/19/ЕС от 19 Юни 1995 г. относно ползване на железопътната инфраструктура и съответните ѝ такси (ОТМ.)

ДИРЕКТИВА 95/18/ЕО НА СЪВЕТА от 19 юни 1995 година относно лицензиране на железопътните предприятия (ОТМ.)

ДИРЕКТИВА 92/106/ЕО НА СЪВЕТА от 7 декември 1992 година относно създаването на общи правила за някои видове комбиниран транспорт на товари между държавите-членки

ДИРЕКТИВА 91/440/ЕО НА СЪВЕТА от 29 юли 1991 година относно развитието на железниците в Общността (ОТМ.)

Регламенти:

РЕГЛАМЕНТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2018/1795 НА КОМИСИЯТА от 20 ноември 2018 година за установяване на процедура и критерии за извършването на оценка на икономическото равновесие в съответствие с член 11 от Директива 2012/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета

РЕГЛАМЕНТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2018/763 НА КОМИСИЯТА от 9 април 2018 година за определяне на практически разпоредби относно издаването на единни сертификати за безопасност на железопътни предприятия съгласно Директива (ЕС) 2016/798 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 653/2007 на Комисията

РЕГЛАМЕНТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2018/545 НА КОМИСИЯТА от 4 април 2018 година за определяне на практически разпоредби относно процеса на разрешаване на

железопътни возила и на типове железопътни возила в съответствие с Директива (ЕС) 2016/797 на Европейския парламент и на Съвета

РЕГЛАМЕНТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2017/2177 НА КОМИСИЯТА от 22 ноември 2017 година относно достъпа до обслужващи съоръжения и свързани с железопътните дейности услуги

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2016/796 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 май 2016 година относно Агенцията за железопътен транспорт на Европейския съюз и за отмяна на Регламент (ЕО) № 881/2004

РЕГЛАМЕНТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2015/171 НА КОМИСИЯТА от 4 февруари 2015 година относно някои аспекти на процедурата за лицензиране на железопътни предприятия

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 36/2010 НА КОМИСИЯТА от 3 декември 2009 година относно образци на Общността за свидетелства за управление на локомотив, допълнителни удостоверения, заверени копия на допълнителните удостоверения и формуляри за заявления за свидетелства за управление на локомотив съобразно с Директива 2007/59/ЕО на Европейския парламент и на Съвета

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1371/2007 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 23 октомври 2007 година относно правата и задълженията на пътниците, използващи железопътен транспорт

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1370/2007 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 23 октомври 2007 година относно обществените услуги за пътнически превоз с железопътен и автомобилен транспорт и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 1191/69 и (ЕИО) № 1107/70 на Съвета

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 851/2006 НА КОМИСИЯТА от 9 юни 2006 година за определяне съдържанието на различните позиции в счетоводните форми, указани в приложение I към Регламент (ЕИО) № 1108/70 на Съвета (кодифицирана версия).

РЕГЛАМЕНТ НА СЪВЕТА (ЕЕС) № 2830/77 от 12 Декември 1977 необходимите мерки за прилагане с оглед сравнителното съпоставяне на счетоводните системи и годишните счетоводни отчети на железопътните компании (**ОТМ.**)

РЕГЛАМЕНТ № 2598/70 НА КОМИСИЯТА от 18 декември 1970 година относно определяне на позициите, които да се включат по различните рубрики в счетоводните форми, показани в приложение I към Регламент (ЕИО) № 1108/70 на Съвета от 4 юни 1970 година (**ОТМ.**)

РЕГЛАМЕНТ (ЕИО) № 1108/70 НА СЪВЕТА от 4 юни 1970 година относно въвеждане на счетоводна система за разходи по инфраструктурата във връзка с железопътния, автомобилния и вътрешноводен транспорт

РЕГЛАМЕНТ (ЕИО) № 1107/70 НА СЪВЕТА от 4 юни 1970 година за отпускане на помощи за железопътния, автомобилния и вътрешноводния транспорт (**ОТМ.**)

РЕГЛАМЕНТ (ЕИО) № 1191/69 НА СЪВЕТА от 26 юни 1969 година относно действията на държавите-членки по задължения, присъщи на концепцията за обществена услуга в железопътния, автомобилния и вътрешноводния транспорт (**ОТМ.**)

Решения:

ДЕЛЕГИРАНО РЕШЕНИЕ (ЕС) 2017/2075 НА КОМИСИЯТА от 4 септември 2017 година за замяна на приложение VII към Директива 2012/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета за създаване на единно европейско железопътно пространство

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА 82/529/ЕЕС от 19 юли 1982 относно определяне на цените при международни превози на стоки по железопътната мрежа (ОТМ.)